

magasles

345 Ft – Előfizetőknek: 275 Ft

2005. augusztus – III. évfolyam 8. szám

Kaliberkérdés

**Írányzékok,
céltávcsövek**

Királyfácán

**Ravasz
billentyűk**

**Lesvadászat,
tanácsokkal**

**A sakál
visszatért**

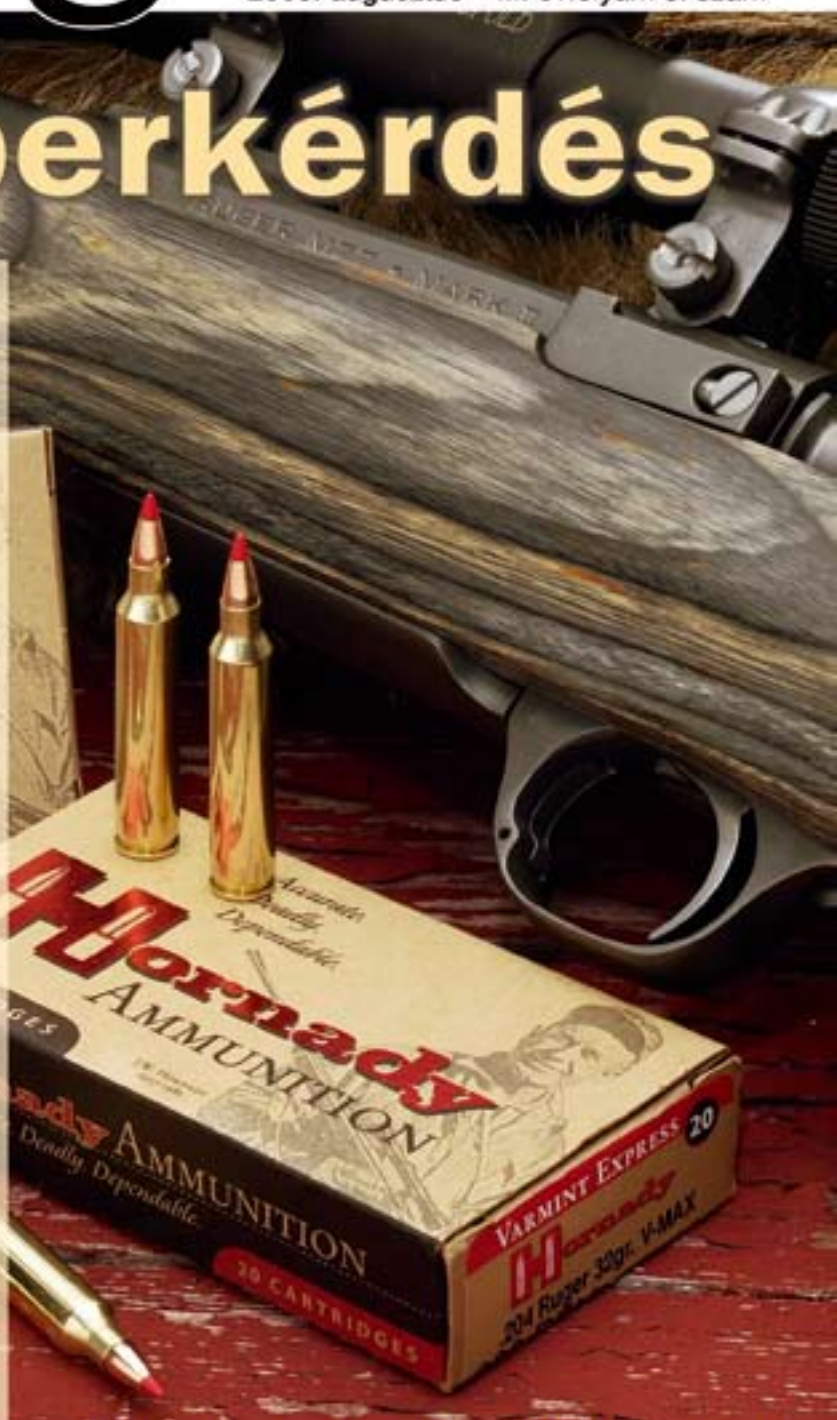
Csúcskaliber

Vadásznapok

**Kutyák
falkában**

Sajtópályázat

**Erdélyi
szarvaskaland**

Seeland Vadászbolt

Kis- és nagykereskedés

Kis- és nagykereskedés

Áruvásárlási hitel
20 000–1 000 000 forintig
vadászfegyverekre is!

Beretta, Sauer, Mauser, Swarovski
teljes körű márkakereskedés

Hunters Video
home adventures

Vadászkalandok a világ minden tájáról,
40 DVD angol és német nyelven.
Fordulatos, igényes, szórakoztató vadászfilmek.
24 órán belül postai utánvétellel vidékre is!

MOBILKER 2000 KFT.

1188 Budapest, Nagykőrösi út 24/A • Tel.: 291-8889 • Fax: 292-2991
E-mail: vadaszaruhaz@netnet.hu • www.vadaszat.net/mobilker.html

Golyós és sörétes vadászpuskák
és lőszerek nagy választékban!

Browning Acera Standard
golyós vadászfegyver
.30-06 és 7x64 kaliberben kapható.

240 000 Ft

SZENT HUBERTUS KFT.
7400 Kaposvár, Fő u. 40.
Tel.: 82/430-099, 430-100, fax: 82/511-268

FROMMER
FEGYVERBOLT

1089 Budapest, Rész tér 21. Telefon: 210-3506, 30-242-7468, fax: 210-3507
Nyitva: hétfő-csütörtök 8-17-ig, péntek 8-16-ig, szombat 9-12 óráig.

.357 SW

Wheelgunner

MFS lőszerek **GYÁRI ÁRON!**
Viszonteladók, lőterek, klubok részére

Erről olvashat

Erdőn, mezőn / Detrich János: A vadász ül....	4
Halmágyi Takács István: Summázva.....	5
Aranszakál-kutatás Magyarországon / Kipusztult, majd visszatért.....	10
Nagygyörgy Péter: Elbíráltam?	27
Velünk élnek / A fekete rigó	34
Benedek Béla: Durrdefekt és a csodás háromhalmi bika.....	40
Háttér / Páll Endre: Hullottagancs-bemutató Szentpéterföldén /	
Nemzeti kincsünk védelmében	14
Lőpor / Plavec János: Fegyvertan alapfokon / Célozni tudni kell!	16
Kovács László: A hónap töltnye / Csúcskaliber	20
Kovács László: Jóból is megárt a sok.....	22
Kovács László: Ravasz billentyűk	42
Négy keréken / Kasza László: A Mitsubishi Pajero	24
Vendégoldal / Takács Szabolcs: Fotósuli / Horizont és középpont	26
Az erdő, a hajnal és aki benne van / Jankovics Marcellal beszélget	
Mirtse Zsuzsa	32
Kuriózum / Dr. Hangay György: Az eukaliptuszok árnyékában	28
Dr. Tóth Zsigmond: Tenyészünk királyfácánt! / A teríték éke lehet	44
Vadászmozaik	34, 35, 39
Csaholó / Mirtse Áron: Add meg magad!	36
Naptár / Augusztus	46
Vadászpiac	48
Börze	55
Kedvezménykuponok	56
Terjesztő partnereink	57
Előzetes / Szeptemberi számunkból.....	58

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Compass-Sport Bt.	21, 56	Géring Autó Kft.	7	Sefag-Lábod Rt.	47
Cont-Eco	19	Hanyi Vadászbolt	56	Sólyom Fegyverjavító	47
Diana Szakképző Iskola ...	39	Juva Kft.	13	Steelvent Rt.	23, 56
Erva Kft.....	60	Lovas Nemzet	59	Sumpi-Impor-Tör Bt.	19
Ficsór Autóház	31	Lőrincz és Fia Kft.	56	Szent Hubertus Vadászbolt 2, 56	
Foto Mozaik	45	Mobilker 2000 Kft.	2, 56	Tolmácsolás, fordítás	57
Frommer Kft.	2, 56	Naturvizió Kft.	57	Vadászmester Bt.	55, 56

A vadász ül...

Detrich János

A les az egyik legősibb és legszebb vadászati mód. Követelményei, módszerei vadfajtól, évszaktól, napszaktól, területtől, időjárástól függenek – hogy csak legfontosabbakat említsem. Mert aki úgy ül ki, hogy jó idő van, szép ez a hely, rá is érek, majd jön valami: nos, az ne számítson nagy sikerre...

Ezzel nem kevesebbet szeretnék mondani, mint azt, hogy a lesvadászat is tudomány, évtizedes tanulás kelletik a megszerzéséhez, s még évtizedek múltán is érheti meglepetés a lesen ülő vadászt. Az eredményes les alapfeltételei közé tartoznak a következők: a vad járásának, szokásainak, természetének ismerete, a leshely kijelölése környezetében levő mezőgazdasági kultúrák, a környező növényzet, a közelében húzódó utak figyelembevételével. Lényeges az időpont – hajnalban vagy este –, az időjárás, különösen a szél iránya, esetleges változása.

Lessünk – de mire?

Azt, hogy mire „lesünk”, alapvetően mindig az évszak, pontosabban szólva az elejteni kívánt vad életciklusa határozza meg. Hiszen ki az, akinek a márciusról nem a szalonka, a novemberről nem a liba jutna eszébe? Mindkettő lesvadászat, nem is akármilyen. Természetesen a fenti szempontot kiegészítik a vadászszokások és a törvényben foglalt tilalmi időszakok is. S akkor még nem is beszéltünk az év különböző szakaszaiban jelentkező vadkárosításokról,

amelyeknek az enyhítése mindig külön feladatot jelent az örökösen változó körülmények rendszerében.

Lesen vadászható a róka, a borz, a vaddisznó, a szalonka, az üregi nyúl, a vízivad, a pézsmapocok és a kisragadozók, némelyikük természetesen más vadászati formában is elejthető. Az őz, elsősorban a suta selejtezésében szintén van létjogosultsága a lesről történő vadászatnak, mivel ez a módszer biztosítja a nyugodt, alapos megfigyelés lehetőségét, és az állomány zavarását a minimumra csökkenti.

Most azonban nem vennénk sorra részletesen a különböző fajok vadászatát, hiszen részben esett már róluk szó lapunk hasábjain. Írtunk már a szalonka, réce, liba vadászatáról. Néhány egyéb faj esetén viszont hasznos lehet összegeznünk ismereteinket és tapasztalatainkat, erre később még sor kerül.

Készüljünk a vadászatra!

A les természetesen már a felkészülésnél elkezdődik. A legjobb, ha felszerelésünket mindig menetkészben, egy hátizsákban tartjuk. Mi legyen benne? Az előírt tárgyakon felül – keresőtávcső, lámpa, egyéni

Summázva

1.

Inkább fél órával előbb, mint egy perccel később ülünk ki. Ha elegendő idő telik el kiérkezésünk és a vadmozgás megindulása előtt, nemcsak az érkezésünkkel okozott zajok emléke enyészik el, de nekünk is van időnk lélekben beleélni magunkat a vadászatba. Ne feledjük, nemcsak ölni, zsákmányolni, hanem vadászni megütni.

2.

Szóróhoz épített magaslesre indulván vigyünk magunkkal néhány cső kukoricát vagy más takarmányt. Hiszen ha előző nap szórtak ki takarmányt, könnyen lehet, hogy a vad már felette. Márpedig az üres szórón nem sokat időzik a vad, nehezebb puszkavégre kapni. Ha van nálunk tartalék vadeleség, és a szórót üresen találjuk, szórjuk ki, mielőtt felülünk a lesre.

3.

Ismeretlen magaslesre ülve alaposan győződ-jünk meg arról, hogy a les milyen állapotban van, különösen a lépcsőfokok elbírják-e – olykor tetemes hátizsákkal, téli ruhával, puszkával növelt – súlyunkat. A többórás lesen ülés után elgémberedett tagjainkkal óvatosan másszunk le a lesről. (Mind-ez talán felesleges óvatosságnak látszik, de a korhadt lépcső vagy les súlyos baleset forrása lehet. Idén télen egy több évtizedes vadászmulattal, remek fizikai kondícióval rendelkező közismert vadásztársunkat érte baleset a magasles lépcsőjén, talán élete végéig tolószékhén fog ülni!)

4.

A leshez vezető ösvény utolsó szakaszát érdemes tisztán tartani a lehullott levelektől, ágaktól, így könnyebb lesz nesztelenül megközelíteni a lest, mikor a vad már kint van. Ha a terepadottságok lehetővé teszik, egy olyan helyen, ahonnan már látni a szórót, alakítsunk ki löpőpozíciót, pl. egy ott álló fára szegezett vízszintes lécs segítségével. Így az esetleg már kint lévő vadra anélkül tehetünk lövést, hogy fel kellene óvakodni a gyakran nyikorgó, recsegő lesre.

5.

A magaslesre felülve először helyezzük el felszerelési tárgyainkat, úgy, hogy szükség esetén csendben hozzájuk férhessünk, és ne fenyegetsen leesé-

sebkötöző csomag – javaslok egy váltás tiszta ruhát is, amely rendesen összehajtva alig foglal helyet. Lehet, hogy évekig nincs rá szükség, hogy kint a terepen öltözzünk át, de aki már merült derékig jeges vízbe, mondjuk, decemberben, az mindenképpen egyetért velem. Jól jöhet egy kisebb száraz törülköző is. Időben gondoskodjunk róla, hogy a lámpáinkhoz tartozó akkumulátorok mindig feltöltött állapotban legyenek, együtt a többi holmival. Pár méter zsineg, műanyag zsák, többfunkciós fogó, esőkabát, szúnyogriasztó stb. A tapasztalat idővel megtaníttja a vadászt, melyek a szükséges, a hasznos és a fölösleges dolgok.

Az öltözködés helyes megválasztása télen komolyabb feladatot jelent. Napközben nem mindig tudjuk felmérni, hogy alkonyat után mennyire fog lehűlni a levegő, ezért mindig legyen nálunk tartalék meleg felsőruha. Az alap a testhez simuló, természetes anyagú alsó, amely a test kipárolgását átereszt, de a meleget megtartja. Erre következhet két kényelmes, különböző vastagságú további réteg, majd valamilyen kabát, lehetőleg az is kivehető béléssel, legjobb, ha vízlepergető felületű, lélegző anyagból készült. Igen praktikus a nadrág fölé felvehető, bélelt, vese-melegítő, vállpántos felsőnadrág.

Lássuk a technikát!

A keresőtávcsövek széles választékából a nyolc- és tízszeres nagyítású, minél nagyobb fényerejű típusok felelnek meg leginkább az esti, hajnali lesek körül-

ményeinek. A kisebbeknek nem elég erős a nagyítása, a nagyobbaknak pedig viszonylag kicsi a látómezeje. Ugyanez áll a céltávcsövekre is, azzal a kiegészítéssel, hogy választhatunk fix és állítható fókuszú távcsövet is.

A fegyver kiválasztásának egyik szempontja természetesen az, hogy mire vadászunk, mely vadfajt szeretnénk elejteni. Ez meghatározza a kalibert. A fegyver fajtáját viszont magunk határozhatjuk meg. Lesen viszonylag ritkán kell kettőnél több lövést leadnunk egymás után, megfontolt, jó lövés számára megfelelő fegyver a gavallérpuska vagy a duplalyós. Nem mindenki engedheti meg magának azonban, hogy ilyet (is) tartson, egyébként pedig bármikor adódhat olyan helyzet, amikor hasznosabbnak bizonyul egy ismétlőpuska.

A les helyének kiválasztása többféle szempont szerint történik. Fontos a vad mozgásának, várható megjelenési helyének ismerete, a terület domborzati viszonyainak és növényzetének, valamint a környező mezőgazdasági kultúrák összetételének ismerete, különösen, hogy ez utóbbiak évről évre változhatnak. Az említett szempontok erősen összefüggenek, megfelelő értékelésük csak úgy érhető el, ha a területet rendszeresen járjuk, nemcsak a vad mozgását, hanem a környezet változásának jeleit is megfigyelve.

Legtöbb sikerre a búvóhelyet nyújtó erdős területek és a táplálékot jelentő gabonátlak találkozásánál számíthatunk. Nyárközép után, amikor a kezdődő aratás miatt csökken a lábon álló kalászosok területe, esélyeink növekszenek a vaddal való találkozásra.

Érdeklődő csülkösvad

A csülkösvad érdeklődése egyre inkább a tejes kucorica irányába fordul, amelyben komoly kártételre képes. A leshely kiválasztását tehát a vad által éppen legkedveltebb terület körbenyomozásának kell megelőznie. Szerencsés persze, ha van lehetőségünk napokon át rendszeresen ezt megtenni, mert a különböző nyomok időbeli sorrendjéből is sok következtetés vonható le. Mindenképpen igyekezzünk azonban, hogy legalább a hajnali és aznap kora esti időszakot a terület körbejárására fordítsuk. Itt nyilván elengedhetetlen a nyomok és egyéb jelek pontos ismerete és helyes értelmezése. Ezeknek a segítségével rekonstruáljuk, hogy mit csinált a vad, mielőtt ott jártunk. Csak egy egyszerű példa. Éjszaka elered az eső, délelőtt eláll. Dél körül nyomozni kezdünk. Az eső elállta előtt keletkezett nyomok aljában megtaláljuk az esőcseppek nyomát, az utána hagyott nyomoknál ezt nem láthatjuk, így azonnal tudjuk, melyiket érdemes követni. A csapa irányából pedig viszonylag pontosan megállapíthatjuk, hol várható a vad megjelenése, már amennyiben váltóját tartja.

Nem mindenki számol azzal a nagyon is nyilvánvaló ténnyel, hogy a vad napi mozgása is célszerűen kialakuló tevékenységek sorozata, a vad sem tesz semmit véletlenül. Este, a napnyugta időszakában hagyja el nappali pihenőhelyét, de gyakran csak sötétedés után vált ki a mezőgazdasági területekre, hajnalban pedig még napfelkelte előtt visszavált az erdőbe. A vadásznak ehhez az időbeosztáshoz kell alkalmazkodnia.

Esti les, hajnali les

Az esti les kényelmesebb megoldásnak tűnik, hiszen a leshelyet napnyugta előtt elfoglalhatjuk, amikor a vad még minden valószínűség szerint nincs a közelben. Júliusban és még augusztusban is elég későn sötétedik be, kint ülhetünk akár éjfélig is. Egy esetleges utánkereséssel azonban mindenképpen meg kell várnunk a napkelte óráit, viszont olyan melegben, amilyen ezen a nyáron is előfordult néhányszor, a vad hamar befülled.

A hajnali les előnye talán éppen abban mutatkozik meg, hogy hamarabb mód nyílik a sebzett vad követésére, napvilágnál könnyebben észrevesszük a vágott szőrt, a vérnyomot, a sebzett csapáját. Ebben az esetben viszont a leshelyünket fokozott óvatossággal, a legnagyobb csendben kell megközelítenünk, hiszen ha szerencsénk van, a vad a közelben lesz, és egy óvatlan mozdulattal, a legkisebb zajjal elriaszthatjuk. Kocsival a lehető legtávolabb álljunk le, a szükséges felszerelést csendben vegyük magunkhoz, ajtócsap-

sük, felborulásuk, mert a hirtelen zaj elriaszthatja a vadat. Nagy méreg, mikor többórás várakozás után a végre felbukkanó vadat szemrevételezni akarjuk, de a távcsőnek támasztott termoszt vagy elemőzsia miatt nem vagy csak késve tudjuk megtenni. Triviális, de kapcsoljuk ki a mobiltelefont. Nemcsak a vadakat zavarja, bennünket is kizökkent a megfelelő hangulatból.

6.

Ha felszerelésünket már elhelyeztük, keressünk puskánknak is olyan helyet, ahonnan könnyen kézbe vehetjük. Próbáljuk ki, hogy tudjuk felvenni és célra tartani. A szűkebb leseken ez nem mindig egyszerű, a leshez koppanó fegyver elriaszthatja a zsákmányt. Ha már kézbe vettük fegyverünket, próbáljunk célra tartani vele. Így nem a várt zsákmány felbukkanásakor derül ki, hogy valami zavar a biztos célzásban, beállíthatjuk vario céltávcsövünk legmegfelelőbb nagyítását is.

7.

A dohányzás nemcsak egészségtelen, de büdös is. És nemcsak a kilehelt füst, de – sőt különösen – a visszamaradó, elnyomott csikk. Ha már dohányzunk a lesen, célszerű kis, csavaros tetejű üveget magunkkal vinni a zsebünkben. Az ebbe gyűjtött csikk nem bűzölög, nem kergeti el a vadat, és a lest is tisztán hagyjuk hátra az utánunk érkező vadásznak.

8.

Számos vadásztörténet, legenda szól az okos disznóról, csülkösvadról, amelyik a szóróra való kilépés előtt felnéz a lesre, ül-e rajta vadász. Ezeket hajlamosak vagyunk vadászmesének tartani, pedig gyakrabban történik meg, mint gondolnánk. Nemcsak disznóval, őzrel is találkoztam már, aki tényleg felnézett a lesre. De ha a vad nem is néz fel szándékosan, a lesen ülő vadász véletlenül is a vad látókörébe kerülhet. Ezért lehetőleg húzódjunk hátra a lesen, esetleg húzódjunk a mellvéd takarásába, és semmiképpen se könyökljünk ki. Ügyeljünk arra, hogy kontúrunk ne tudjon kirajzolódni. Ha a lesnek nincs hátfala, néhány lombos ággal jelentősen csökkenthetjük felfedeztetésünk veszélyét.

9.

Amikor felbukkan egy vad, ne rezzenjünk össze, ne tegyünk hirtelen mozdulatot! A lassan a szemünkhöz emelt távcső vagy fegyver kevésbé érzékelhető a lehetséges zsákmány számára. ▶

700 000 Ft
extra tartozék ajándékba!

30% befizetés
53 000 Ft havi törlesztés

GÉRINGER AUTÓ KFT.
70/452-9647

kodás kéretik mellőzni. Erős dohányosok számára a vadászatnak ez a válfaja nem ajánlott a hajnali köhészelés miatt, valamint azoknak sem, akik nem tudnak megbarátkozni a hajnali két órai ébresztő gondolatával. Alapkövetelmény a terep kitűnő ismerete, ugyanis a lámpázás szintén veszélyezteti a vadászat sikerét, a leshelyet teljes sötétségben kell megközelíteni. Végül nem utolsó szempont a reggeli les javára, hogy – mint némelyik vadászírónk is megállapítja – az egész éjjel zavartalanul járó, jóllakott vad gyanakvása hajnalra valamelyest csökken, az elejtés esélye így nagyobb.

A leshely formája, kialakítása sokféle lehet. Valószínűleg mindenkinek egy kényelmes magasles jut eszébe először, de ez csak egy lehetőség a sok közül. Való igaz, hogy egy jó helyre állított, robusztus, fedett les nagy segítséget jelent, nemcsak a vad elejtésében, de a környezet rendszeres megfigyelésében is. Ugyanolyan nagy jelentőséggel bírnak azonban a rögtönzött lesek is, főként a vaddisznó vadászatában, amely változatos útvonalakon közlekedik, olyan helyen is megjelenhet, ahol korábban nem észleltük. A régebbi vadászirodalom természetesnek veszi a fák koronájában kialakított alkalmi leseket. A vadász a megfelelő ágalakulású fa koronájába felmász-

va, puskáját, hátizsákját kötélén húzza fel magához, ha biztosítja magát, még akkor sem éri baj, ha véletlenül elalszik, legföljebb a zsákmány sétál el mellette kajánul kuncogva. Talajszinten ugyancsak gyorsan megépíthető egy amolyan lessátorféle a környező növényzet felhasználásával, akár egy bokor ágainak összekötésével, vagy levágott gallyaknak sövény-szerű kialakításával. A fő szempont mindig az, hogy így létrehozott leshelyünk illeszkedjen a környezethez, és a lehető legkevesebb károkozással készítsük el. Vonatkozik ez a libázásnál használatos lessgödörre is, amelynek álcázása szinte sebészi pontosságot kíván. A kiásott földet a gödörtől távolabb kell vékony rétegben szétteríteni, mert a kitűnő látású liba minden megszokottól eltérő dolgot észrevesz, és azonnal irányt változtat. A rókalesre kijelölt helynek nemcsak az álcázása fontos, de megközelítése is a lehető legkevesebb nyomot hagyva történjen. A régiek tehéntrágyával kenték be a csizmájukat vagy gamót – rövid gölyalábat – használtak.

Nehogy elpuskázzuk!

Fontos tudnivaló az előbbiekhöz, hogy sík területen a magaslesről leadott lövés viszonylag rövid távon, a talajban áll meg, talajon állva leadott lövésünk után viszont az esetleg célt tévesztett lövedék még nagy távolságot tehet meg. Télen a fagyos talajon

gurulatot is kaphat, mindenképpen ismernünk kell tehát a környezetben lévő tanyák, ólak, utak és egyéb létesítmények helyét, távolságát. Dombvidéken kerülendő a felfelé, a gerinc irányába leadott lövés, hiszen a golyós fegyver lőtávolsága 30-33 fokos szögállás esetében akár 5000 méter is lehet. E szabályok ismeretében kell a leshelyet kijelölnünk.

Az időjárás szintén erősen befolyásolja a vad mozgását, de számunkra legnagyobb szerepe a széljárásnak van. Szeles időben a vad nem szívesen mozdul, a zúgás, az egymáshoz csapódó ágak zaja óvatosságra készítetik, a változó erejű és irányú légáramlásban a szaglása sem segíti, nem érzi magát biztonságban, többnyire elfekszik a sűrűben. A vadnál jóval gyengébb érzékszervekkel rendelkező vadász pedig jobban teszi, ha ilyenkor maga is pihen egy nagyot. A szél járásához való alkalmazkodás szabálya viszonylag egyszerű: ideális, ha arról fúj a szél, amerről a vadat várjuk, másként fogalmazva, ha a szél felénk fúj. Tehát a szélirányt és a vad várható megjelenési helyét összeadva keressünk leshelyet. Nincs azonban mindig olyan szerencsénk, hogy találjunk is alkalmas pozíciót, ezért a vad csapásától ésszerű távolságban oldalra is elhelyezkedhetünk, ha a szélirány a csapással nagyjából egyezik. A jó megoldás sokféle lehet, ezt mindig a konkrét körülmények döntik el a helyszínen. Mindenesetre kerüljük a dohányzást, az intenzív illatú arcszesz és dezodor használatát.

(Haszon Gábor felvételei)

10.

Legyünk mérsékelték a fegyverlámpa használatával! Ma már egyébként is csak korlátozottan használható, de sokszor többet árt, mint használ. Sötétséghez szokott szemünknek időre van szüksége, míg a hirtelen fényhez alkalmazkodik, lámpafényben egészen máshogy látszik minden, mint a holdderengésben. Ráadásul az a vad, amelyet korábban már meglámpáztak, esetleg mellőle lámpával már lőttek ki vadat, szinte azonnal megugrik, nem várja meg, míg a célkeresztet elhelyezzük a lapockáján. Ha olyan vadat látunk, amelynek nincs szezonja, és a várva várt remetekan sem mocorog a sűrűben, időnként érdemes biztosított puskával gyakorolni egy kicsit, akkor éles helyzetben sikeresebbek leszünk. Ha mégis fegyverlámpával akarunk lőni, a lámpa felgyújtása előtt már vegyünk fel lövőpozíciót, biztosítsuk ki a fegyvert, amennyire lehet, célozzunk minél pontosabban, hogy a fény felgyulladás után már csak egy gyors korrekcióra legyen szükség, és már lőhessünk is.

11.

Ha felbukkan zsákmányunk, rá is lövünk, és az össze is esik, de még rugdalózik, azonnal ismételjük, új löszert a csőbe, tartsunk célra, hogy ha lövésünk nem tökéletes, esetleg csak gerinctűske-sérülést okozott, azonnal újabb lövéssel tudjuk befejezni a vadászatot. Egy gyors kegyelemlövés mindig jobb, mint egy hosszas, gyakran eredménytelen utánkeresés.

12.

Ha eredményesek vagyunk, és a tisztán meglőtt vad tűzben rogyik, még nem feltétlenül ért véget a vadászat. Ha egyébként van lehetőségünk újabb vadat ejteni, és első zsákmányunk viszonylag hamar puskavégre került, érdemes még tovább maradni. A fekvő zsákmány ellenére gyakran már 20-30 perc múlva újabb vadat üdvözölhetünk a szórón. Lehet, hogy csak látványának emlékét, de esetleg trófeáját is magunkkal vihetjük.

+1

Ne becsüljük le a lesvadászatot! Bár néhány legenda, nagy vadász – köztük gr. Széchenyi Zsigmond – lebecsülően nyilatkozik a magaslesről való vadászatról, ne feledjük: ők egész életüket a vadászatnak szentelték, és egészen más korban, más körülmények között vadásztak. A lesvadászat nemcsak az egyik legősibb vadászati mód, de a mai viszonyok között is modern, eredményes.

H. T. I.

A szélirány meghatározásáról még érdemes néhány szót ejteni, hiszen egy gyenge fuvallat is megíúsíthatja a vadászatot. A szél irányát megállapíthatjuk megnyálazott ujjunk felemelésével, vékony cernára kötött pihetollal, finom fahamu kiszórásával, benzines öngyújtó lángjával, kis, vízzel töltött pumpás sprayből kipumpált vízpermettel vagy a gyerekjátékként kapható szappanbuborék-fúvó alkalmatossággal.

Néhány szó az etikáról

Természetesen, mint mindennek, a lesvadászatnak is van etikai oldala. Kezdjük a szóróknál. Általánosan elterjedt szokás a vaddisznónak etetéssel a les közelébe való szoktatása, amivel nem mindenki ért ugyan egyet, de sok esetben van létjogosultsága. A túlszorodott állomány hatékony csökkentése, az eredménycentrikus, bevételi kényszersztől motivált gazdálkodási szemlélet, az állomány zavartalan megfigyelése, a vadászterület egyéb részei nyugalmanak biztosítása indokolják ezt a módszert. Semmi sem indokolja viszont a más által fenntartott szórón való vadászatot, az illető beleegyezését sem kérve. Vitatható persze a „saját szóró” és a „saját les” fenntartása egy társasági területen, hiszen ezáltal valaki előnyösebb helyzetbe kerülhet a vadásztársak rovására. Az ilyesmire bizony nem könnyű mindenki számára elfogadható megoldást találni, de mivel mégis csak vadásztársaságról van szó, hát biztosítanunk kell annak a lehetőségét, hogy a létesítményeket mindenki egyenlő eséllyel használhassa.

A vadászati nyilvántartásba vagy „beírókönyvbe” való beiratkozásnak vadászat előtt személyesen kell megtörténnie. Aki azonban a vadászat végeztével mindjárt másnapra is beírja magát egy favorizált területre, az megint a társai rovására teszi, hiszen a területek, lesek elfoglalása tulajdonképpen érkezési sorrendben történik.

Végül, de nem utolsósorban szólni kell a tiltott eszközökkel történő vadászatról. A vadászati törvény elektronikus optikai eszközként említi az éjjellátó célzóberendezést. Használói biztonságos vadászatról, a sebzés kockázatának csökkentéséről beszélnek. Igazság szerint azonban ez övön aluli ütés a vaddal szemben, olyan helyzet előidézése, amely mértéktenül csökkenti a vad esélyeit a vadással szemben. Az embernek tudomásul kell vennie saját érzékszervi korlátait, a vadat nem kifinomult technikai eszközökkel, hanem ügyességgel, leleményességgel, kitarással kell legyőznie. Enélkül mindaz, amiről itt most szó volt, elveszíti különös varázsát, és nem marad más, mint az ember minden áron való, alantas győzni akarása.

Aranysakál-kutatás Magyarországon

Kipusztult, majd visszatért

Vadászhíradásokban mind többször lehet olvasni, hogy az ország különböző pontjain mosómedvét, nyestkutyt vagy aranysakált észleltek. Közülük – vadgazdálkodási és természetvédelmi szempontból egyaránt – talán az aranysakál a legérdekesebb. Egy olyan fajról van szó, amely a huszadik században kipusztult az országból – ennek köszönhetően bekerült a Vörös Könyvbe is –, majd visszatelepült. Az azonban még kérdés, hogy öröme avagy bánatára a magyar vadgazdáknak és természetvédőknek. Nos, többek között erről és a hazai aranysakál-kutatás eddigi eredményeiről beszélgetett Kammermann Péter dr. Heltai Miklóssal, a gödöllői Szent István Egyetem vadbiológiai és vadgazdálkodási tanszékének egyetemi docensével.

– Az aranysakál őshonos ragadozója hazánkban – kezdi mondandóját beszélgetőtársam –, bár valószínűleg jelentős állományai korábban sem éltek nálunk. Magyarország a faj elterjedési területének északi határa, ezért jelenléte itt feltételezhetően mindig is változékony volt. Történelmi elterjedésének megítélése azért is nehéz, mert a róka és a farkas között, mind viselkedésben, mind kinézetben elfoglalt köztes helye miatt nevezték csikasznak, nádi farkasnak, kislefarkasnak, toportyánnak is. Azaz nagyon nehéz eldönteni egy-egy feljegyzésről, hogy ténylegesen rókáról, sakálról vagy éppen farkasról van-e szó. Minden jel szerint annak idején Nagyfa-lu – azaz Szalonta – mellett Toldi Miklós is sakállal verekedett meg.

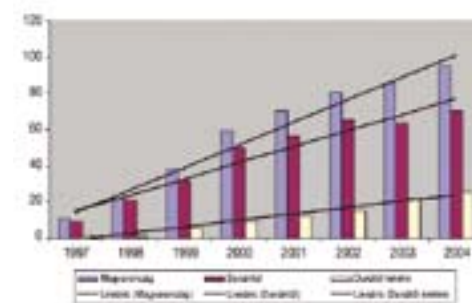
Az aranysakál színezete változatos, nehezen meghatározható. Teste télen vöröses és sárgásbarna, háta szürkés, szürkésbarna, szürkésfekete vagy akár fekete is lehet. Nyári szőrzete a télihez hasonló, annál gyéresebb, és a fekete árnyalat is kevesebb benne. Feje keskeny, arcorri része megnyúlt, elhegyesedő. Fülei hegyesek, arányosan rövidek, külső felületüket sűrű vörössárga szőr borítja. A szürkésbarna vállak mögött – általában az ivarérettség elérése után – gyakran egy fehér, ív alakú csík húzódik a testre. A mel-

len is végigfuthat egy hasonló szélességű fehér csík. A sakál testoldala, combja és lábai is vörösek. Háta szürkésfehér. Farka közepesen lompós, tömör, 20–30 cm hosszú. A háthoz hasonló színű és a végén a legsötétebb. Farokhegye feketés-gesztenye színű. Testhossza: 65–105 cm, marmagassága: 45–50 cm, testtömege 7–15 kg. Az aranysakál különös ismertetőjele és így legpontosabb megkülönböztető jegye a talppárnája: a két középső ujj ujjpárnái mind a négy mancsra összenőttek. Ez különösen az első lábakon látható jól. A két középső ujj és a rajtuk lévő karmok igen közel helyezkednek el egymáshoz.

A sakállal kapcsolatos munkánk még 1997-ben kezdődött el. Magam, jó szokásomhoz híven, hazai megtelepedéséről, terjedéséről gyűjtöttem az információkat, míg *Lanszki József* barátom, a Kaposvári Egyetemről, a faj táplálkozásáról igyekezett minél többet megtudni. Az előzetes információk 2001-ben adtak lehetőséget egy közös pályázat kidolgozására, melyet az FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztálya támogatott. Azóta közösen dolgozunk, mindketőnk munkáját segíti egy-egy technikus – ez esetünkben természetesen diplomás kutatói segéderőt jelent – és számtalan lelkes hallgatónk.

A program alapvető célja a sakál állományváltozá-

A terítékek változása az Országos Vadgazdálkodási Adattár alapján

sának, terjedésének monitorozása és lehetséges vadgazdálkodási hatásának vizsgálata. Ezért rutinszerű táplálkozásbiológiai vizsgálatokat végzünk – azaz sakálhullatokat és a lelőtt egyedek gyomrát vizsgáljuk – és ragadozófajoknál egyáltalán nem rutinszerű monitorozást végzünk. Gyűjtögetünk mindent, ami a sakállal, annak előfordulásával, táplálkozásával kapcsolatos. Azaz a vadászati terítékeket, kikészített gereznákat, koponyákat, fényképeket, megfigyeléseket. Ezúton is kérek mindenkit, hogy ha rendelkezésére áll olyan fénykép, akár terítékre került állatról, akár annak már kikészített gereznájáról, amelynek alapján a faj egyértelműen azonosítható, küldje el nekünk, az elejtésre vonatkozó legfontosabb adatokkal (idő, terület, az állat neme, becsült kora, testméretei). Ha hagyományos fényképről van szó, akkor a Vadbiológiai és vadgazdálkodási tanszék, 2103 Gödöllő, Péter K. u. 1. cím használható. A beküldött anyagokat az adatrögzítés és digitalizálás után visszaküldjük. Természetesen drótpostán is várjuk szíves segítségüket a Heltai.Miklos@vvt.gau.hu címen.

– *Mennyire nevezhető dinamikusnak a terjedésük? Hogyan és honnan jutottak hazánkba? Milyen élőhely alkalmas a faj megtelepedéséhez?*

– A sakál terjedése rendkívül gyors. A nyolcvanas évek elején néhány kóborló egyed figyeltek meg, majd a Dráva-síkon a kilencvenes évek elején tapasztalták először szaporodó családok megtelepedését. A kilencvenes években két dunántúli megyében, Somogyban és Baranyában alakultak ki jelentősebb állományok, majd a XXI. század elején Bács-Kiskun megyében is megtelepedett. Ezt mutatják a kérdőíves felmérések adatai és az Országos Vadgazdálkodási Adattárban nyilvántartott vadászati terítékek is. A két módon gyűjtött információk kismértékben azonban különböznek egymástól. A terítékek szerint a faj jelenléte szinte kizárólag a már említett három megyére, azon belül is elsősorban a Dunántúlra koncentrálódik, s e területeken kívül csak szórvány előfordulásai vannak. A kérdőíves felmérések szerint – melyek eredményeit terepi munkánkkal jól

Az aranysakál elterjedése a kérdőíves felmérések alapján

tudtuk ellenőrizni – ma már a legjelentősebb állomány Bács-Kiskun megyében él, és terjedése északkeleti irányban folyamatos.

Minden jel szerint az aranysakál a folyóvölgyeket használta terjeszkedési útvonalnak. Magyarországra a Duna, a Száva és a Dráva folyók völgyeit követve déli irányból, a volt Jugoszlávia felől érkezett meg. Más irányú megjelenéséről nem tudunk.

Megtelepedésének két fontos feltétele van. Egyrészt kell, hogy legyen elegendő táplálék – ez hazánkban gyakorlatilag mindenhol rendelkezésre áll –, másrészt nagyon fontos a jó, lehetőleg bozotos, cserjés bűvőhely. A teljesen nyílt mezőgazdasági területeken csak szórványosan jelenik meg, és úgy tűnik, hogy a zárt közephegységi erdőket is kerüli. Bács-Kiskun megyében például a Duna és a Homokhát-ság erdei között elterülő kiváló mezőgazdasági területeken szinte alig fordul elő, annak ellenére, hogy az egyik első megfigyelés Lenésről származik, és a homoki erdőben Soltvadkert és Érsekhalma között az egyik legnagyobb hazai állomány él.

Ez egyben azt is jelenti, hogy ahol a fentiek alapján megfelelő élőhelye van, ott jelenlegi adataink szerint előbb-utóbb a sakál megjelenik. Azt várjuk, hogy viszonylag elterjedt ragadozóvá válik hazánkban.

– *Melyek azok a külső jelek, amelyek alapján a természetjárók egyértelműen megkülönböztethetik a kóbor kutytól és a rókától az aranysakált, akár a szabad természetben, akár terítéken?*

– Az új élőhelyek elfoglalásakor, azaz az első megjelenések idején a sakál észlelése nagyon nehéz. Egy rendkívül óvatos, későn mozduló, gyors mozgású ragadozóról van szó. Így először csak egy-egy villanást látunk, ami mintha kicsit furcsa, szokatlan lenne. Kedves hivatásos vadász barátom, *Szabó Barnabás* szerint először az ember csak annyit lát, hogy ez a „valami” nem róka és nem kutya, hanem valami más. Ez azt is jelenti, hogy csak úgy természetjárás közben nem igazán szalad össze vele az ember, és a jó sakálos helyeken is sok időt kell szánni egy-egy szép megfigyelésre. Más a helyzet akkor, amikor egy adott térségben az aranysakál már megtelepedett, és szaporodó családok alakultak ki. Különösen az ősz és a tél folyamán, ugyanis a családon belüli és a családok közötti kommunikáció jellegzetes módja az üvöltés. Ez általában napnyugta után egy órával, már sötétben kezdődik, legalább fél percre, de sokszor egy-két percre is tart egy-egy családon belül, amire aztán a környező családok válaszolnak. Szerencsés esetben a válaszokon és viszontválaszokon alapuló kissé félelmetes koncert akár fél óráig is eltarthat. Ez a hang aztán semmivel össze nem keverhető.

– *Vadgazdálkodási és természetvédelmi szempontból jelentős szereplője lehet a hazai faunának a sakál?*

– A terjedés üteméből következően igen. A faj jelenlétével és hatásaival mind a természetvédelemnek, mind a vadgazdálkodásnak szembesülnie kell. S hozzáteszem, mindenkinek örülni is kell ennek, hiszen egy korábban kipusztult, őshonos, vörös könyves faj sikeres, spontán visszatelepődése, még ha munkát és gondot is okoz, akkor is örömteli jelenség!

– *Milyen stratégia alapján vadásznak, falkában vagy magányosan?*

– Mindkettő előfordul. A csoportos vadászat elsősorban a fiatalok tanítása idején figyelhető meg. Sokszor előfordul az is, hogy az egy családba tartozó egyedek egyszerre, egy térségben, de valójában egymástól függetlenül keresik a táplálékot. Ennek a stratégiának előnye, hogy egy-egy nagyobb zsákmány megtalálásának – pl. egy nagyobb tetem – esélye a család számára nagyobb, ráadásul a falkatársak könnyen és hamar „értesíthetők”. A sakálos területek vadgazdálkodói jól tudják, hogy a sebzett vad keresését nem szabad másnap reggelre hagyni, mert az aranysakál gyorsan és ügyesen megleli azt, amit mi nem találunk...

– *Milyen módszerekkel vizsgálták, vizsgálják az aranysakált?*

– A program célja, ahogy említettem, kettős. Egyrészt a faj terjedésének, másrészt pedig lehetséges hatásainak vizsgálata. Terjedését a vadgazdálkodási egységek között végzett önkéntes, kérdőíves felméréssel, a terítékadatok elemzésével, bizonyító példányok gyűjtésével és akusztikus állományfelméréssel vizsgáljuk. Hatását táplálkozási szokásain keresztül próbáljuk meg megérteni, ehhez hulladék- és gyomortartalom-analízist alkalmazunk, nemzetközileg elfogadott standardok alapján. A maradványok azonosítása az esetek többségében fajsztintú.

Az alkalmazott tudományos módszerek közül a legizgalmasabb és legkedveltebb mind a programban résztvevő, mind az érdeklődők körében az akusztikus állománybecslés. Ennek lényege, hogy napnyugta után egy speciálisan szerkesztett hangfelvétel játszuk le, melyre a territóriummal rendelkező családok válaszolnak. Ezzel lehetőség van egy-egy területen a sakálcsaládok jelenlétének közvetlen bizonyítására, a válaszok számából pedig a családok mennyiségére is következtethetünk.

– *A sakálprogram során a táplálkozásökológiai vizsgálatok milyen érdekességekre világítottak rá?*

– A sakál táplálkozására jellemző, hogy alapvetően a könnyen és nagy mennyiségben jelenlévő táplálékforrásokra specializálódik. Ez elsősorban a kistrágyákat jelenti. E fajok fogyasztása az aranysakál esetében még nagyobb arányú, mint a rókánál tapasztalt, ugyanakkor kevesebb növényfélélt és gyümölcsöt eszik. A döögöt még a döögutakból is képes kiszedni, és a tavaszi időszakban táplálékából rendszeresen kimutathatók gidák, borjak, malacok. Ezeket valószínűleg közvetlenül az ellés, fialás után rabolja el, amikor az anyjuk még tehetetlen.

Dr. Heltai Miklós: Így dolgozunk mi. (Dr. Heltai Miklós felvétele)

– *A környező országokban folyó hasonló kutatások tapasztalatai mennyire vágnak egybe a hazai eredményekkel?*

– Az aranysakál az egyik legismeretlenebb ragadozója Európának. A nyolcvanas években Bulgáriában végeztek vizsgálatokat *Spassov* tanár úr vezetésével, s ebben a munkában akkor magyar részről *dr. Deme-ter András* vett részt. A kilencvenes évek végén Görögországban *Yorgos Giannatos* vezetésével rádiótelemetriás jelölésen és akusztikus állománybecslésen alapuló vizsgálatokat végeztek. Velük – bár programjuk sajnos véget ért – folyamatos kapcsolatban állunk. Más Európai munkáról nincs tudomásom.

A görög vizsgálatokban nagyon izgalmas, hogy ott állománycsökkenést tapasztalnak, miközben mindenhol máshol a faj elterjedési területén terjedést és populációnövekedést említenek. A görög helyzet valószínűleg azért más, mert csak egy rendkívül szűk, tengerparti sávban találja meg élőhelyét – a hegyeket és a teljesen zárt erdőket, ahogy már említettem, nem kedveli –, és ezek a területek folyamatosan épülnek be. Azaz az élőhely drasztikus átalakulásával – akárcsak hazánkban a XX. század első felében – az aranysakál nem tud mit kezdeni.

– *Van az aranysakál és a róka között konkurencia-harc a területért és a táplálékért?*

– Úgy tűnik, van, és ebben a harcban az aranysakál a nyertes. Ezt támasztják alá saját és mások terepi megfigyelései. Tudományosan a versengés a táplálkozásvizsgálatokkal igazolható. Ezek alapján ugyanis kimutatható volt a két faj táplálkozásának hasonlósága és – ez különösen fontos – az is, hogy ha a legfontosabb táplálékforrás, a kisemlősök hozzáférhetősége csökken – például egy-egy kemény tél után –, akkor bizony a rókának kell új lehetőségek után néznie, és kénytelen-kelletlen több rovar és növényt (!) fogyasztania.

– *Gellai Tibor közlésében szerepelt egy érdekes beszámoló az aranysakál és az őzállomány összefüggéseiről:*

- sakál megjelenik,
- őzállomány csökken,
- őzállomány beáll az elfogadható szintre,
- őzállománynál mindkét ivar testtömege nő,

• *bakok trófeatömege megnő.*

Ebben az esetben egyértelműsíthető vajon a „jótékony hatás” a két vad faj esetében?

– Gellai Tibor az aranysakál egyik legjobb ismerője, hiszen közel egy évtizeden keresztül dolgozott egy kiváló sakálos területen. Jömagam is sokat tanulhat tőle, és a program is sokat köszönhet neki. Ugyanakkor megfigyeléseit tudományosan egyelőre nem tudjuk igazolni. Nincsenek kezünkben statisztikailag elemzett és változásokat mutató testtömeg- és egyéb méretadatok, és azt sem tudjuk, hogy egymástól független vagy függő változásokat figyelt-e meg területén. Az általa vizsgált helyen ugyanis jelentős élőhelyi változások is történtek az említett időszakban. Ami biztosabban védhető állítás, az egyelőre az, hogy az aranysakál jelenléte nincs káros hatással sem az őz-, sem az apróvadállományokra. Nem lehetetlen az sem, hogy pont a már említett konkurencia miatt a róka visszaszorításával még kedvező is a jelenléte. De ezt az érzésünket jelenleg még szintén nem tudjuk tudományosan elfogadható módon bizonyítani.

– *Kik és hogyan segítették eddig a programot?*

– A kutatás pénzügyi hátterét az FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztálya biztosítja. A programot rengetegen segítik, hiszen mindenki, aki kérdőiveinkre válaszol, egy-egy elejtést, megfigyelést közvetlenül nekünk is jelent, ezt teszi. Munkájukat ezúton is köszönöm! Terepi vizsgálataink nem valószínű, hogy lehettek volna meg a Szigetvári Zrínyi Vadásztársaság és a Gemenc Rt. hajósszentgyörgyi területén dolgozó kollégák segítségével és támogatása nélkül. A programban közvetlenül rajtam kívül még *Lanszki József, Szabó László, Papp Katalin, Szűcs Eleonóra, Márkus Márta és Lehoczky Róbert* dolgoztak. Hiába, régi igazság: a jó eredményekhez kell egy csapat... ◀

Hullottagancs-bemutató Szentpéterföldén Nemzeti kincsünk védelmében

Páll Endre

A budnyai erdő és annak lakói oltották belém a természet csodálatát, a benne élő állatvilág tiszteletét, a vad és vadászat szeretetét, és a zsákmányolás izgalmát. Ott estem át a légpuskás véréb vadászat tűzkeresztségén, de az első szarvasbika elejtését ünneplő avatáson is. Azután elkerültem onnan, és azóta ritkán, de rendszeresen felkeresem a szülőhelyemnek tekintett zalai fészket, ahol jó barátok és kollégák szakszerű és gondos kezelése mellett kiváló minőségű szarvaspopuláció él.

Dél-Dunántúl szarvasa

A dél-dunántúli nemzeti kincsnek minősülő gímszarvas egyik legértékesebb törzse lakja Zala megye dél-nyugati erdeit, ahol a szerencsés vadászok világrekord és kimagasló méretű agancsokat felrakó szarvasbikákat zsákmányolhattak, sőt ma is zsákmányolhatnak. Ez a világviszonylatban is első és minősége folytán természetvédelmi értéket képviselő szarvasállomány a Dél-Dunántúl négy megyéjében honos (Zala, Somogy, Baranya, Tolna), ám otthonterületét még ki kell egészíteni Bács-Kiskun megye dél-keleti sarkával, mely erdővel borított táj a Duna keleti árterületén a gemenci rezervátum szerves része.

Az eddig már többszörösen bizonyított és a szakma által elismert legmagasabb szintű minőség ellenére ez a szarvasállomány sajnos semmiféle támogatást, illetve állapotának megőrzése érdekében még segítséget sem kap. Kezelése az általános és az egész országra vonatkozó utasítások és rendelkezések szerint történik. Pedig megkülönböztető gondozást érdemelne.

Igaz, a kezelést végző vadász szakemberek igye-

2005. május 4-én agancsbemutatót vettem részt, méghozzá hullottagancs-bemutatót. Ráadásul Szentpéterföldén, amely zalai falucska nemcsak vadászati, hanem különlegesen értékes. Szentpéterföldre, illetve a mellette erdőbe bűjt Budnya pusztája volt 20 évig otthonom.

csökkenése, az állami elvonások emelkedése, a bér vadászok keresletének visszaesése, és egyéb költség-emelő tényezők együttesen olyan nehéz terhet rónak a vadgazdák vállára, amelyet csak a szakmai előírások átlépésével, a szarvasállomány kárára tudnak ellensúlyozni.

A lelővések fokozásával, a trófeás vad túlhasználásával az állomány ivararánya és koreloszlása felborul, a populáció rendezetlenné válik, elfiatalodik, ez az állapot pedig a minőség leromlásához, végső fokon összeomlásához vezethet. Ráadásul az erőltetett lelővés csak időszakosan oldja meg a problémát. Csupán néhány évre tolja el a végleges összeomlást, mert már a jelenben is jó néhány vadászszervezet a létminimum bizonytalan talaján imbolyog.

A jelenlegi minőség megőrzése három alapvető szakmai feltétel teljesítésén múlik:

1. Az élőhelynek megfelelő, de a minőségi gazdálkodás létszámát biztosító, és táplálkozásával a tűrhető károsítási szintet nem túllépő létszámú állomány tartása.

2. Az állományon belül az ivararány 1:1–1:3 viszonyszám legyen.

3. Az állomány koreloszlása 60% fiatalból, 30% középkorúból és 10% öregből álljon.

Az elvárások csak szoros összefogással és az állami szervek anyagi és erkölcsi támogatásával teljesíthetők. Ezért fontos a minél nagyobb propaganda és bizonyítás az illetékesek és a végrehajtók felé, és

keznek az illetékes hatóságok és szervezetek mulasztását pótolni, ám a piacgazdaság kényszerítő követelése a jó szándéknál erősebbek. A folyamatosan emelkedő fenntartási költségek, a vadhús árának drasztikus

ezért kell minden lehetőséget megragadni és kihasználni, hogy a dél-dunántúli szarvast jelenlegi minőségében megtarthassuk.

Ezt a célt az agancskiállítások kiemelkedően jól szolgálják. Zala megyében a ZEFAG és Somogyban a SEFAG már hagyománnyá nemesítették a tavaszi hullottagancs-bemutatót, sőt összel is összegyűjtik és ünnepélyes keretek között bemutatják a bér vadászok által elejtett trófeákat. Nagyszerű kezdeményezés, mert az agancsmustra nemcsak a reklámot és propagandát, hanem elsősorban a még meglévő kiváló minőséget bizonyítja, ami egyben a tudományt és szakmai gyakorlatot is szolgálja. A SEFAG – melynek üzemi vadászterülete Láboddal kiegészülve ma hazánk legnagyobb vadászegysége (kerekítve 130 000 ha) –, továbbá a ZFFAG – mely részvénytársaság Zala megyének a legértékesebb vadászterületén gazdálkodik cca 85 000 ha-on – agancsbemutatói példamutatók, amit országosan követni kellene, de az érintett öt dél-dunántúli megyében mindenképpen. A kiállítások nemcsak a szakgárdának és az illetékes hatóságoknak, hanem a nagyközönségnek is felnyithatják a szemét. És mindenki beláthatja, hogy a dél-dunántúli szarvas nemcsak eszmei, hanem pénzben mérhető értéket képvisel, és elvesztése nemcsak hazánk, hanem a világ károsodását jelentené. Az agancsbemutatók viszont azt is bizonyítják, hogy gyors intézkedéssel még meg lehet oldani a problémát. A hathatós és gyors beavatkozás szükségességét a hullott és elejtett trófeák egyértelműen alátámasztják. A bemutatott agancsok között egyre kevesebb az érett öreg bikák által növesztett fejdiszkek száma, ugyanakkor erőteljesen emelkedett a középkorú agancsosok lelővése, melyek között a trófeabírálat elnéző segítőkészsége állapítható meg. Szerencsére a kevesebb, de megfelelő korú és fejlődésű trófea még mindig a kimagasló minőség jelenlétét mutatja.

Lépni kell!

Az OMVK Vadvédelmi és Vadgazdálkodási Bizottsága 2005. április 14-ei ülésén megtárgyalta a dél-dunántúli gímszarvas helyzetét. Szükségesnek látta a megelőző és hathatós beavatkozást, és ezért egy ad hoc bizottságot alakított, mely testület feladata a szakszerű gazdálkodáshoz szükséges hatósági és anyagi alapok, valamint támogatás megszerzése. A bizottság felállítása öröndetes előrelépés, ám csak akkor tudja munkáját eredményesen elvégezni, ha gyorsan cselekszik. A feladat komplikáltan összetett és nehéz. Az illetékes minisztériumok összehangolása, az EU anyagi támogatásának megszerzése, a végrehajtás szervezése, de sorolhatnám tovább, mind megoldandó, tele buktatókkal. Ugyanakkor a gímszarvas állományának minősége is folyamatosan romlik. Csupán két-három év alatt bekövetkezhet a visszafordíthatatlan leromlás, és annak helyreállításához évtizedek kellenek.

Fentiek miatt gyors és alapos munkát kell végezni, melyben elsősorban a hazai fórumok – KVM, FVM, OMVK stb. – összehangolt intézkedései szükségesek, de ezzel párhuzamosan az ügyet teljes erővel és megfelelő szakértelemmel Brüsszelben is képviselni kell.

Fontos és lényeges előrelépést jelentene még a hazai társadalmi szervezetek és a média rokonszenvének megszerzése, mert a természetvédelem nemcsak egyes állat- vagy növényfajok veszélyeztetésének védelmét jelenti, hanem a kimagasló és világviszonylatban is élen járó minőség megőrzését is.

Ha a kitűzött célt elérjük, úgy a dél-dunántúli szarvas és otthonterülete elfoglalhatja – mint a világörökség tagja – méltó helyét, amit feltétlenül megérdemel, mert eddig is nagymértékben hozzájárult hazánk pozitív nemzetközi megítéléséhez.

(Kövesi Sándor felvételei)

Fegyvertan alapfokon

Célozni tudni kell!

Plaveczen János

Nézzük elsőként az irányzékokat! A mechanikai irányzékoknak több fajtája van:

– *Elülső irányzéktípus:* oszlop, ék, gyöngy, gyűrűs. Ezek lehetnek rögzítettek, csak magasságban állíthatók, csak oldalra állíthatók, illetve mindkét irányba állíthatók.

– *Hátsó irányzékok:* lapirányzék (V, U vagy szögletes U alakú résszel).

– *Lecsapható irányzék:* egy vagy több lapirányzék más-más távolságra.

– *Tangenciális irányzék:* a lejtős vezetősínen a rugós nézőke a kívánt távolságra állítható be.

– *Szupport irányzék:* szános magassági és oldalsó beállításra is alkalmas.

– *Apertúrirányzék (dioptra):* a zárkamrára szerelt irányzék, amelyben egy kis lyuk az irányzórés.

A nézőkével és a célgömbbel való célzás esetén az előző kettőt, a szemet és a céltárgy megfelelő részét kell egy síkba hozni. Éppen ezért célszerű a lehető legjobban kitámasztani lövés előtt, és megfelelő légzéstechnikát alkalmazni. Ha a két kart, esetleg a hátat is neki tudjuk nyomni valaminek, előlégzés után, közepes kifújás esetén biztosan célozhatunk. Nem fontos a fegyvert az első „nekihuzakodás” alkalmával elsütni. Többszöri készülődés is lehetséges, pihenni is lehet, ha a vad, illetve a helyzet megengedi. Törekedni kell az első lövéssel elejteni a vadat. A célzás során nyílt irányzékkal, jól beállított fegyverrel, csapott célgömbbel célzunk, azaz a célgömb teteje a nézőke hasítékának felső részével színel.

Finom „léggyel”, célgömbbel való célzás esetén alálövünk, hiszen a célgömb a nézőke aljára van il-

A célzáshoz ritkán elég pusztán a jó szem, „re-megésmentes” kéz, jó fény és nyugodtan álló vad. Szükség van némi technikára is...

lesztve. Durva célgömbbel magasat lövünk, mert az a nézőke rése felett helyezkedik el. Végül elsoríthatjuk a fegyvert jobbra, illetve balra, ekkor a lövés balra, illetve jobbra csapódik a céltől.

Ha nyílt irányzékot állítunk be, a célgömböt mindig az ellenkező oldalra toljuk el, mint amerre hibáztunk. Ha fölé lőttünk, süllyesztjük a célgömböt, ha alá, emeljük.

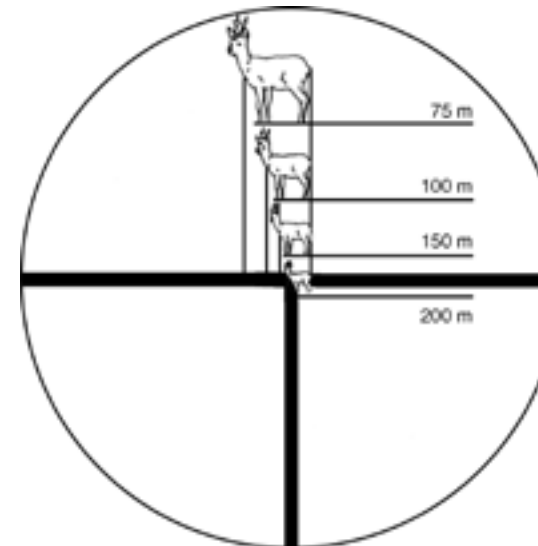
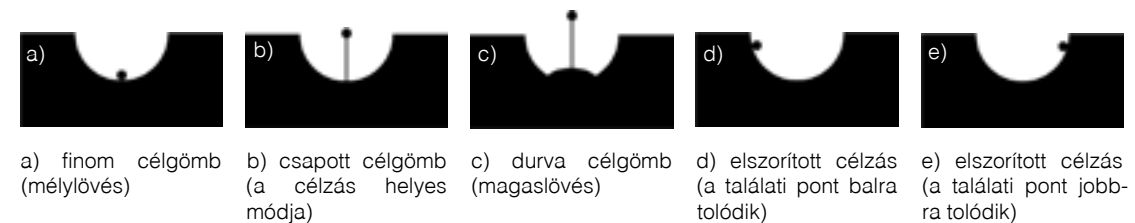
Célzást segítő eszközök

A célzás megkönnyítésére, valamint a gyorsaság miatt mind a sörétesen, mind pedig a golyósokon alkalmaznak *Qwik-Pointokat*, illetve *Single Pointokat*. Ezek nem távcsövek, csak külső megjelenésük mutatja úgy. A single pointtal egyszerre két szemmel kell célozni. A szerkezetben lévő narancsvörös, illetve piros folt párhuzamosítva van a csőtengellyel, mint egy jól beállított távcsőnél a szálkereszt. Jobbkezes lövőnél a jobb szem érzékeli a piros foltot, a bal szem a céltárgyat vagy a vadat. A két képi némi gyakorlás után fedi egymást, az agy egyébként sem képes két különálló képet érzékelni. A piros folt megjelenik a vadon anélkül, hogy a szerkezetben átlátnánk. Az utóbbi időben a kis piros pont egyre kisebb, tehát golyós fegyvernél is jól alkalmazható.

A *céltávcső* olyan optikai segédeszköz, mellyel a célzás jóval könnyebb és pontosabb is a nyílt irányzékúnál. Pontosabb a célzás, mert a nagyítás azt a képzetet kelti, mintha a vad közelebb volna, és azért is, mert itt csak három pontot kell összehozni egy síkba, a szemet a céltüskét és a célt. Ha megfelelő nagyítású, 6-8-szoros a céltávcsövünk, akkor a szűrületi értéke is jó, így a gyenge világítás, a hold fénye is alkalmas, illetve elegendő a célzáshoz. Célszerű a céltávcsövet minél alacsonyabbra szerelni, hogy a csőtengely és a távcső fénytani tengelye ne essen túl messzire egymástól. Míg nyílt irányzékkal a vadászias lőtávolság 100-120 méter, a céltávcső segítségével 180 méter is lehet.

Lényeges, hogy a távcső céltüskéje mindig látható legyen, és ne takarjon sokat a vadból, nappal és este is jól lássunk vele. A német normál irányzék ennek többé-kevésbé megfelel, bár 200 méterről egy

A célzás módja nyílt (mechanikai) irányzékkal

Távolságbecslés a céltávcső irányzójelével.

ülő rókát már eltakar. Ez a céltávcső, illetve az irányzójel és az oldaltüskék távolságbecslésre is alkalmasak.

Irányzójel típusok és jellemzőik:

a) Klasszikus szálkereszt, amely gyakorlatilag mindenfajta lövészetnél alkalmazható, a .22-es-től a nagy teljesítményű puskáig. A finom vagy az átlagos vastagságú hajszálvonalak egészen precíz irányzópontot adnak, de néha nem jól láthatók erdőben vagy gyenge fényben.

b) A céltüskés-késkereszt-szálas irányzék jól lát-

ható, amikor gyengék a fényviszonyok, ugyanakkor

közeli lövésre is alkalmas. Ellenben nem a legmegfelelőbb nagy távolságra vagy erős napfényben. Nagy távolságra a céltüske nagyon nagygnak látszik, és eltarthatja a cél jó részét. Praktikus a mozgó vadra való lövésnél, mivel a finom vízszintes szál nem fedi el a látómezőt.

c) A legkedveltebb irányzójelek egyike a 4 oszlopos szálkereszt. Vastagabb részei (az oszlopok) elég szélesek ahhoz, hogy gyenge fényben is tisztán láthatók legyenek, ugyanakkor közepén elég vékony, s nem fedi el a vad jó részét. Egészen pontos lövéseket tesz lehetővé kis célpontra nagy távolságból is. A Weatherby cég ezt az irányzékot olyan szálkereszttel is készíti (Lumi-Plex elnevezéssel), amely szűrületkor világítani kezd.

d) A finom hajszálvonalak metszéspontját, az irányzópontot apró fekete folt jelzi, amely nem fedi el a célt, ugyanakkor nem olyan kicsi, hogy ne lehessen jól látni. Elsősorban nagy távolságra, kis célpontra való, körültekintő módon, támaszték-ból leadott lövéshez. Főleg nagy teljesítményű fegyvereken alkalmazzák. Mozgó vadra is alkalmas, de szűrületben használata nem ajánlatos.

e) Távolságbecslésre is alkalmas, céltüskés irányzójel. Az oldaltüskék közötti rész 100 m-re kb. egy özbak hosszúsága. A tüskék 100 m-re 20 cm széles részt fednek be. Drága távcsöveken nagyon gyakran ezt az irányzójel típust alkalmazzák.

f) A vastagabb részek, az oszlopok szűrületben is jól láthatók, s a lövő ösztönösen a közöttük levő üres rész közepébe helyezi a célpontot. Távoli lövésre is használható, mivel a középső, vékony szálkereszt nem fed nagy felületet a célon. ►

Céltávcsövek

1. Bozótosban, erdőben, cserkelésre, nappal, szabadkézből, nagy- vagy kistermetű vadra leadott lövéshez, valamint futó vadra, közepes távolságból való lövéshez a következő nagyítások javallottak: 1,5x, 2,5x, 4x; 1,5–5x, 2–7x. A rövid táv és az esetleges gyors lövés széles látómezőt (10–15 m) tesz szükségessé. Ez gyengébb nagyítást vagy ún. széles látómezejű (széles látószögű) távcsövet kíván. A szem pupillája a nálánál nagyobb kilépő pupillához gyorsabban tud igazodni. A tömeg 300–360 g körül van. Ajánlott irányzójel típusok: *b, c, e*.

2. Közepes távolságra részben nyílt terepen, valamint esetenként alkonyati lesre, nappal esetleg nagyobb távolságra: 5x, 6x, 2–7x, 3–9x. Az ilyen nagyítású távcsövek jó kompromisszumot jelentenek. A látómezőjük megfelelő a ritkás erdőben való vadászathoz vagy mozgó vad követéséhez, ugyanakkor a nagyítás elegendő távolabbi lövésre, kis célpontra, s esetenként alkonyati lesre is. Ajánlott irányzójel típusok: *c, d, e, f*.

3. Nyílt terepen, nagy távolságra, kis testű vadra is, valamint alkonyati, éjszakai lesre, támaszték-ból leadott lövéshez. Vadászatra maximálisan 12-szeres nagyítású céltávcső használható: 7x, 8x, 10x; 3–9x, 3–10x, 4–12x. A kis célpont és a nagy távolság erős nagyítást és megfelelő képélességet kíván. Esete fontos a jó szürkületi érték. Ajánlott irányzójel típusok: *c, f*.

A céltávcsővel szerelt golyós fegyver hibás lövése esetén minden esetben a hiba irányába javítunk,

g) A középső pont megkönnyíti a mozgó vadra való lövést, de hátránya a kis célra való pontlövésnél. 100 m-re 6-9 cm-es, 300 m-re 18-27 cm átmérőjű kört fed.

h) Főként a Nickel márkájú távcsöveken alkalmazott, futó vadra való irányzójel. A kör 35 m-re kb. a sörénnyaláb szórásának megfelelő 70 cm átmérőjű területet fog be.

i) Hertel & Reuss távcsöveknél alkalmazott, nem állítható irányzójel.

j) Hertel & Reuss távcsöveken alkalmazott irányzójel futó vadkanra való sportlövészet számára.

k) Távolságbecslésre használható irányzójel.

mozdítjuk el a száskeresztet. Az egyszerű korrigálásnál a fegyvert rögzítve a tuskét a találati pontra vesszük. Vagy a távcső paramétereit figyelembe véve és természetesen ügyelve a javításhoz megadott távolságra, a céltüske csavarokkal állítjuk megfelelő helyre az irányzójelet.

A céltávcső kiküszöböli a szem hibáit ± 5 dioptriáig, tehát az ilyen értékű szemüveg lehet az ideális idejére. Szemüvegben egyébként is balesetveszélyes a céltávcső használata, ugyanis a hátralökő erő, a rossz fogás, a rossz szemtávolság következtében sérülést okozhat, felrepedhet a szemhéj, összetörhet a szemüveg. Bizonyos kor után a céltávcső használata mindenképpen indokolt, hiszen negyvenéves kor felett ritkán látjuk tisztán a nézőkét is meg a célgömböt is. A mai modern céltávcsövek tubusa nagy teherbírású alumíniumötvözet, a nagyítás egyes típusoknál variálható, akár 2,5-szerestől 12-szeresig is. Minél nagyobb a nagyítás, annál kisebb a látómező, mozgó vadra annál nehezebben célozhatunk. A leggyakoribb fix nagyítás 4–6-szoros, főleg álló célokra.

Gyakori hiba a céltávcsövek bepárásodása. A távcsőben lévő levegőből válhat ki, esetleg a rossz tömítettség a külső pára bejutását okozhatja. A jobb céltávcsövekben levegő helyett nitrogéngáz található, és ha ez tökéletes (nitrilles) szigeteléssel párosul, akkor elmarad a lencsék bepárásodása. Szintén gyakori hiba a látószögelhajlás (parallaxis). Ha a céltávcsőn keresztül nézünk, és figyelünk egy tárgyat, miközben a fejet elmozdítjuk, azaz a látószöget változtatjuk, a megfigyelt tárgy látszólag elmozdul. Az irányzójel középpontja ebben az esetben nem a távcső tényleges optikai tengelyében helyezkedik el. Az ilyen távcsövet ne vegyük meg. A jó távcső 100

méteren mentes ettől a hibától, ez megvehető. Ez a jelenség egyébként minden optikai rendszerben fellelhető kisebb-nagyobb mértékben.

Ma már kapható távmérővel, éjszakai irányzójellel és egyéb kiegészítőkkel ellátott fegyvertávcső is, melynek ára többszöröse lehet a fegyverének.

A jól kezelt és óvott távcső túléli a gyakran használt csövet, vagy több puskát is kiszolgálhat. Egyesek garanciája 40 év is lehet.

A hónap története Csúcskaliber

Kovács László

1938–1939-ben alkották meg az RWS cégnél, a Dynamit Nobel gyárban, oly módon, hogy a 8x68S töltény hüvelyszáját 6,5 mm-es lövedékhez formálták át. Eleve ropant nagy sebességűnek tervezték. A 6 grammos áramvonalas lövedék több mint 1100 m/s-mal hagyja el a csövet, és még 200 méteren is gyorsabb, mint mondjuk, a közismert .30-06-os 11,7 grammos „magja” – induláskor! Ha 220 méterre lövik be pontra, akkor 300-on mindössze 12 centimétert esik, tehát extrém laposan ívelő a röppályája.

Végül is 1940 tavaszán rendszeresítették, de minden előnyös tulajdonsága dacára szörnyű rossz rajtolt. Ugyanis akkor már javában folyt a második világháború, és a harmadik birodalomban természetesen a hadi termelés kapott elsőbbséget, a vadászok érdekei hosszú-hosszú évekre háttérbe szorultak. Az 1941. november ti-

A 6,5x68-as lőszer teljesítménye alapján bizvást megérdemeli a csúcskaliber elnevezést. Hüvelylvégződése is egyszerűen honyos, nem szalagos kialakítású. Ballisztikai értékeit tekintve pedig alaposan kimagaslik a 6,5 milliméteres lövedékméretűjük „családjából”, melynek egyik legértékesebb, ha nem a legértékesebb tagja.

zedikén megjelent Kittenberger-féle NIMRÓD hasábjain *Pánczél János* nyugalmazott őrnagy a wannsee-i lökísérleti állomás hivatalos közlésére hivatkozva írta, hogy azon év december 31. után összesen csupán kilenc kaliberben készíthetnek golyós vadászpuskákat Németországban és a bekebelezett Ausztriában, és más, a birodalomhoz csatolt területeken úgyszintén. Ezek a kivételezett öbnagyságok a következők voltak: 5,6x35R, 6,5x58R, 6,5x57, 7x57R, 7x64, 8x57JS, 8x57JRS, 9,3x62, 9,3x74R. A fennmaradt közel százötven sorstársa mellett a 6,5x68 sem kapott helyet a listán. Tehát bátran elmondhatjuk, hogy igen-igen mostoha „gyermekkora” volt, sok évnek kellett eltelnie mire szárnyaira vette a siker. De akkor aztán röptült is rendesen! Ma sem ismerünk régibb vagy újabb európai hat és felest, amely lekörözné ezt a háborúban „született”, de nem hadi jellegű munióciót.

Népszerűsége ugyan, mi tagadás, nyomába sem ér a szintén német 6,5x57-nek, pláne nem az eredetileg katonai svéd 6,5x55-nek, holott sok tekintetben jobb azoknál. Örmótlanul hosszú, vaskos hüvelye nagy löporkapacitással bír, de erre szükség is van a kimagasló teljesítményhez. Annyival előnytelenebb náluk, hogy a hozzá való puska csőhosszának muszáj minimum 65 centiméteresnek lennie, de az sem baj ha hosszabb valamivel, hogy hozza a csúcsformáját, a valóságban is produkálja a katalógusadatokat. Mivel gáznyomása is „magnumi”, ezért kevesebb lövéssel tönkretelhető a csőve, mint azoké, amelyek valamelyik 6,5 milliméteres alapkáliberben készültek.

Határozott előnye viszont a közepes, igazi magnumokkal szemben – pl. .300 Weatherby Magnum –, hogy nem rúg nagyot a hozzá való fegyver. Eredetileg Modell 98-as Mauser szerkezetű puskákat csöveztek

(Sulyok László felvételei)

Összehasonlító táblázat

Kaliber	Gyártmány	Lövedék (g)	V ₀ (m/s)	E ₀ (J)
6,5x68	RWS	Kegelspitz 8,2	960	3777
6,5 Carcano	Norma	Alaska 10,1	740	2767
6,5x55	Norma	Nosler BST 7,8	860	2886
6,5-284 Norma	Norma	Nosler BST 7,8	950	3521
6,5x57	RWS	KS 8,2	870	3103

hozzá, de mivel Ausztriában is megkedvelték, különösen az alpesi hegyi vadászok, ezért a Steyr gyár szintén felvette gyártási programjába; előbb Mannlicher-Schönauerek, később pedig Steyr-Mannlicherek jelentek meg ebben a jól sikerült űrméretben. A mai választék ugyancsak rangos: Blaser Modell R 93, Sauer M. S 202, Sauer M. S 92 stb. Néminemű hátránya talán, hogy olcsóbb puskatípust sajnos nem vehetünk ebben az öbnagyságban.

Az RWS cég a 6 grammos Soft Point jelzésű változatát özre és zergére ajánlja, míg a 8,2 grammos Kegelspitzet szarvasra is javasolják. (Megengedem, hogy ez megfelelhet a magyar változatnál kisebb testű alpesi gímekre, de hazánkban inkább választanék nagyobb lövedéktömeget, különösen a bögési szezonban.) Ismerőseim közül néhányan rendelkeznek ilyen tölténnyel működő golyósokkal, s egytől egyig mind dicsérően nyilatkoztak róla. Magyarországon nekik ez az univerzális kaliber, amelyről egyébként *Zentai Béla* így vélekedik *Vadászfegyverek és löszerek* c. könyvében:

„Részt vettem Major Sándor barátommal őzbak, suta, gida, róka, disznó és szarvas vadászatokon, ahol ő kizárólag 6,5x68-as kaliberű Voere Mausert használt egészen kiváló eredménnyel. Lövéseire az őzek, a süldők és a rókák mind tűzbe rogytak, a szarvasborjúk 10-20 méteren belül estek el. Az RWS löszerek nagy kimeneteli nyílást szakitottak az őzekben, a rókákat nem kellett megnyúzni, megtette helyettük azt a lövedék. A süldőkön és szarvasborjúkon pedig kb. olyan nagyságú sebszortant és kimeneteli nyílást láttam, mint amelyet a .30-06-os kalibernél megszoktam...

A 6,5x68-as hosszú távú lövésekre való alkalmasságáról magam is többször meggyőződhettem. Voltak utólag kimért 340 m-es lövések rókára, 6 g-os RWS lövedékkel.

...A 6,5x68-as adottságaiból adódóan képes jó lövéssel bármilyen hazánkban vadászható vadat biztonsággal terítékre hozni, akár a nagy testű bikát is.” Eddig az idézet. Amit ehhez hozzáfűzhetek, magam is így látom a dolgokat, azzal a megszorítással, hogy gimbikára – ha lehet – inkább 10 gramm körüli lövedéktömegű változatot szerezzünk be. Mert igaz, hogy sokat számít a nagy sebesség, az irtatlan becsapódási energia, de a lövedék tömege, kiképzése szintűgy.

Ha nekem lenne ilyen történethez konstruált puskám, akkor dámnál nagyobb testű vadra csak elvélve venném igénybe. Viszont özvadászatra csaknem mindig azt használnám, arra a célra ugyanis több mint remek – ideális! Legalábbis nyílt terepen, ahol élni lehet az átlagon jóval felülnek számító röppálya és pontosság előnyeivel.

Éjjellátók, távcsövek!
pénzvisszafizetési garanciával

3091 település utca szinten
NaviGuide 4-0

GPS-ek

kétszemcses éjjellátó
3.5x nagyítás
90mW infra

X-optocs

egyszemcses éjjellátók:
2.8x vagy 5x nagyítás
35mW beépített infra

COMPASS SPORT

Nézz meg a tájékozódást a
vadászok 40. évfolyamán

GPS és távolságmérő
GPS 100.000 m. 10.000
GPS 200.000 m. 20.000
GPS 300.000 m. 30.000
GPS 400.000 m. 40.000

Meglehetősen gyakorinak mondható eset, magam is tanúja voltam sokszor, amikor a nimród történetesen nem megfelelő kaliberű fegyverrel puskázik a kiszemelt vadra. Például .17 Remingtonnal lő őzet, .222 Remingtonnal disznót. Tudok olyan magyar hivatásos vadászról, akinek az utóbb említett öbnagság a „mindenese”, 3,24 grammos lövedékkel több száz sertevadat hozott biztosan terítékre vele. Nem is beszélve a szarvasokról. Holott a puskájába való töltényt korántsem erős csülkösvad elejtéséhez tervezték, mindennapi használhatóságának a logikus felső határa valahol az őznél, sül-dőnél húzható meg – addig és ne tovább!

Jóából is megárt a sok

Ám – bármennyire meglepő – több sikeres, jó vadászembert ismertem meg az idestova harmincesztendő praxisomban, akik vékonyka „golyóbissal” remekelnek, mint olyanokat, akik ezen tábor tagjait mélységesen lenézve és lebecsülve, a sokkal öblösebb puskacsövek rendíthetetlen barátai. Akik szerint .300 Weatherby vagy Winchester Magnum alatt nem érdemes őzre vadászni, disznóra pedig pláne .338 Winchester Magnum kell, de még a .375 Holland & Holland Magnum sem túlzás. Ők vadászélettünk „nehézpáncélosai”. A sokszoros plusz energia esküdt hívei. Természetesen ezek a zöld kalaposok

jelentik a másik végletet, és többször hibáznak – ami hagyján, de sebeznek is –, mint a kisebb kaliberű golyósok pártfogói.

Drága muníció, kevés gyakorlás

Vajon miért? Ennek legfőbb oka, hogy módfelett keveset és ritkán tudnak gyakorolni előtte, hiszen drága munícióval „etethetők” vadászszerszámaik. Esetleg elfoglalt üzletemberek. Talán úgy vélik, erre nekik kevesebb szükségük is van, mint az ellentábor tagjainak. Mert a böhöm „kézi ágyúból” kirobbanó vaskos, a célba vett vad testéhez viszonyítva erős, túlméretezett lövedék ellensúlyozza az esetleg nem a legpontosabb találatot. Csakhogy ez alapvetően hibás vélekedés! A .378 Weatherby Magnummal lábbon lőtt szarvas éppúgy elmegy, nem kerül sokkos állapotba, mintha .223 Remingtonnal történt volna

a sebzés. A két lövedékhatás között nem mutatható ki semmi néven nevezhető különbség, eltérően a ballisztikai táblázatok megfelelő rovataitól. Magam is hibáztam el disznófejeket – mégpedig kétszer! – .470 N. E. duplagolyóssal, korántsem messziről, csak azért, mert azzal a puskával gyakorlatlan voltam. Ha 7x65R, .308 Winchester vagy a .30-06 Springfieldem lett volna a vállamnál, akkor vélhetően parádésan gurult volna mind a két süldő.

Nem írhatjuk a véletlen számlájára, hogy Ernest Hemingway és mások inkább a teljes burkolatú lövedékkel szerelt .30-06 Springfieldet részesítették előnyben a vastagbőrűeknél, mert annak minden csínját-bínját ismerték, tudtak vele bánni, nem zavarta őket az ott nem létező óriási fegyverdörej, hatalmas visszalökés.

Voltaképpen akinek nincs semmilyen gyakorlata közepes vagy nagy, ám minden esetben speciális kaliberű fegyverekkel, amelyek nemcsak nagyobbbat szólnak, de erőteljesen taszítanak, rosszabb esetben irgalmatlanul rúgnak, azok óriási hátrányban vannak alapkáliberű golyósokat birtokoló társaikkal szemben. Mert jobb egy vadkant .243 Winchesterrel pontosan fültövon suhintani, mint .416 Remington Magnummal lábszáron vagy hasba.

A kalibernél sokkal fontosabb tényező a jó találat. De azt csakis olyan puskával érjük el, amelyet ismerünk, amelyben bízunk, mert hozzászoktunk, s csep-pet sem félünk tőle. Higgyék el, hogy még azok a nimródok is pontosabban lőnek kis kaliberű puskákkal, akik pedig hosszú ideje hozzászoktak a „kölyök-ágyúkhöz”, mert előbbiek nem rugdosnak, nem kellemetlenkednek, komfortosak.

Közepes a legjobb?

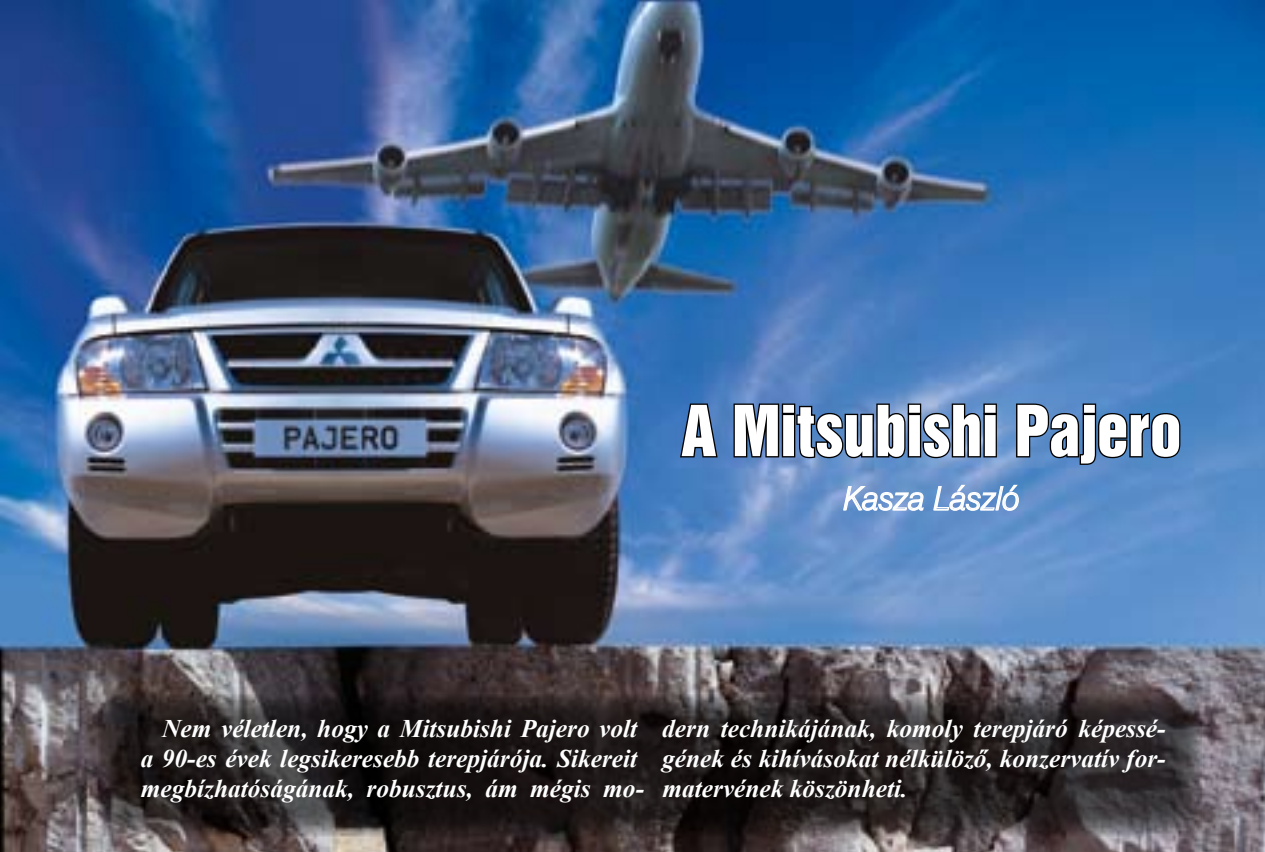
A svédeknek van egy nagyon jó közmondása, amely áll a fegyver-töltény megválasztására is: *la-gom är bäst*, azaz *a közepes a legjobb*. Az illető vad-fajhoz mérve lehetőleg se túl kicsi, se túl nagy teljesítményű puskát és muníciót ne vásároljunk. Ehhez irányvonalat mutat DR. ZOLTÁN ATTILA *Vadászfegyver-és lőismeret* című kitűnő szakmunkája, mely szerint a különböző nagyvadfajok elejtéséhez a lövedék szükséges becsapódási energiája (E_{cel}):

- könnyű testű, 15–30 kg élősúlyú vadnál (őz): 1500 J.
- közepesenél, 35–50 kg-nál (süldő, muflon): 1700 J.
- nehéz európai nagyvadnál, 150–300 kg (kifejlett vaddisznó, dím, gímszarvas): 2500 J.

Mindehhez hozzá kell tennem, hogy a használt töltény lövedéke nem lehet teljes burkolatú – az ugyan-is minden különösebb alakváltoztatás, erős sokkhatás okozása nélkül csak átütne a vadat –, hanem részben köpenyes, testet érve, azon áthatolva szabályozott torzulású, szirmokra bomló vagy felgombásodó. Így kerülhetjük el a túlzásokat, maradhatunk biztosan az „arany középúton”.

K. L.

A Mitsubishi Pajero

Kasza László

Nem véletlen, hogy a Mitsubishi Pajero volt a 90-es évek legsikeresebb terepjárója. Sikereit megbízhatóságának, robusztus, ám mégis mo-

dern technikájának, komoly terepjáró képességének és kihívásokat nélkülöző, konzervatív formatervének köszönheti.

A jelenleg futó modellel – amelyen nemrég „ránccelvarrást” hajtottak végre – új korszak köszöntött be a Pajero történetében. A Mitsubishi mérnökei ugyanis szakítottak a létraalvázas és merev tengelyes megoldással. Ehelyett inkább egy rendkívül merev ön-hordó karosszéria és az ehhez kapcsolódó független kerékfelfüggesztések mellett döntöttek. Ezek a megoldások felettébb sokat javítottak az autó közúti vezethetőségén, rugózásán és komfortján – ám a vérbeli terepesek már veszni látták az autó híres terepjáró képességét. Szerencsére a tesztek és próbák erre alaposan rácafoltak, és a Mitsubishi Pajero továbbra is a keményvonalas terepjárók sorát erősíti.

A fejlesztők ugyanis létraalváz nélkül is alkalmassá tették a karosszériát és a futóműveket a legdurvább és legmostohább terepviszonyok leküzdésére.

A zárható központi és hátsó differenciálművek, a terepfokozat (felező) és a hosszú rugóutak nyugtatóan hatnak például egy kalandosabb vadászat során. Kritika egyedül a nem túl nagy hasmagasságot érheti. A Pajero hajtási rendszere rendkívül korszerű és robusztus felépítésű. A zárható differenciálműveknek köszönhetően akár három kerék is biztosan hajtva lehet egyszerre. A Pajert jelenleg kétféle, egy dízel és egy benzines motorral szerelik. A közkedveltebb 3,2 l-es, négyhengeres dízel 165 LE-t teljesít, és valóban ideális választás. Ez a motor takarékos, kellően kulturált, és meglepő dinamizmushoz segíti az üresen is kéttonnás Pajert. A 3,5 l-es benzines motor különlegessége, hogy közvetlen befecskendezéses, tehát dízeles társához hasonlóan közvetlenül az égésterbe, nem pedig a szívócsőbe fecskendezi az üzem-

Műszaki adatok

	3,2D-ID	3,5 GDI benzin	2,5 TD
Motor	Soros négyhengeres	V6	Soros négyhengeres
Teljesítmény (kW / LE/ford.)	118 / 165/3800	149 / 202/5000	85 / 115/4000
Nyomaték (Nm/fordulat)	373/2000	318/4000	240/2000
Hosszúság x szélesség x magasság (mm)	4795x1875x1855	4795x1875x1855	4795x1875x1855
Tömeg (kg)	2185	2135	2055
Gyorsulás (0–100 km/h, s)	12,2	12,5	18,5
Végsebesség (km/h)	170	185	155
Átlagfogyasztás (l)	9,4	14,2	10,5

anyagot. Ez a megoldás jelentős mértékű fogyasztáscsökkenéshez vezet. Erre szüksége is van egy ekkora benzinmotornak, miközben több mint 2 tonnát mozgat. Mindkét motor rendelhető akár automata váltóval is. Egyes piacokon (Magyarországon is) a Pajero-ba beleszerelik a 2,5 l-es hagyományos rendszerű turbódízel motort – tekintettel a kisebb költségekre. Ez a motor csak ötfokozatú manuális váltóval rendelhető.

A Pajero háromajtós – rövid, illetve ötajtós – hosszú kivitelben kapható. A autó belső méreteit hűen

tükrözi hatalmas külső megjelenése. Olyannyira, hogy lehetőség van egy harmadik, kétszemélyes ülésor beszerelésére is, azonban ez jelentősen csökkenti az egyébként hatalmas csomagtartó méretét. A leghátsó sor legfeljebb gyerekek számára jelent kényelmes megoldást, hasonlóan a konkurencia ilyen jellegű megoldásaihoz.

A felhasznált anyagok és az összeszerelés minősége elsorángú, precíz, így a Pajero ideális autó azok számára, akik luxuskörülmények között akarnak nehézterepen célba érni.

Tizenéves koromban nagy büszkén vittem Nagygyörgy Sándornak, fotós példaképemnek, első természetfotóimat, amelyek véleményem szerint kiválóan sikerültek. Vártam, hogy a mester elismerően bólgasson és valami hasonlót mondjon: „Ez igen, ez már valami!” Sajnos e helyett csak ennyit mondott: „Igen, igen, ezek azok a fotók ... amelyeket semmire nem lehet használni.” Talán mondanom sem kell, hogy az összes kép a kukában végezte...

Arany metszéshez közeli elrendezés.

Visszaemlékezve az akkori felvételeimre, ma már úgy gondolom, hogy minden olyan hibát elkövettem, amelyet amatőr fotós csak elkövethet. Sajnos bemutatni már nem tudom őket – a kukát már rég nem tudom kiürítették –, ám álljon itt okulásunkra egy-két hasonló példa. A képek nagy hibája – többek között – a horizont és a főtéma elhelyezése. Lássuk részletesebben!

Az amatőr felvételek leggyakoribb hibái közé tartozik, hogy a horizont a képet szabályosan kettévágja. Az ilyen képek nagyon unalmasak, így az ilyenfajta kompozíció kerülendő. Toljuk a horizontot lejjebb vagy feljebb, és máris érdekesebb kép tárul szemünk elé. A gyakorlati példák azt mutatják, hogy az emberi szem számára a 3:2 arányú (vagy ahhoz közeli) képfelosztás a legharmonikusabb. Alkossunk ennek tükrében tudatosan! S ha már a horizont is szerepet kap képünkben, fontos, hogy figyeljünk rá, ne legyen ferde!

Említett felvételeim más nagy hibái közé tartozott, hogy a képen a főtéma vertikálisan is a kép közepére került. Így nemcsak unalmas, de már túlzottan szabályos a kompozíció, ami természetfotó esetében rit-

Fotósuli

Horizont és középpont

Takács Szabolcs

Az eredeti felvétel.

A horizont eltolva feljebb.

A horizont feljebb, a téma jobbra eltolva.

Arany metszés sematikus ábrája.

kán jelent előnyt. Itt is azt mondom, hogy vigyük a témát kicsit jobbra vagy balra, de ne hagyjuk középen. Az előbbi gyakorlati tapasztalás most is érvényes, a legszerencsésebb arány itt is 3:2.

Ha összekombináljuk a kettőt, a horizontális és a vertikális tagolást, illetve a tagolás arányát, azt tapasztalhatjuk, hogy van egy pont, ahol ideális a főtéma elhelyezése. A vízszintes és függőleges irányú és említett arányú tagolás metszéspontját arany metszésnek nevezzük. A metszéspontban elhelyezett téma a képet szemlélőnek harmóniát, egyensúlyt sugall.

Megjegyzem, hogy szigorú szabály nincs, a profik sem mérlesekkel centivel az arányokat. Ez is csak egy a lehetőségek sorából. Sok esetben célravezetőbb, ha ösztönösen komponálunk.

Figyeljünk arra is, hogy a kép szélére helyezett főtéma és a kép közepén látható egyéb téma megvilágítása más és más. Az expozícióhoz szükséges fénymérést főtémánkon végezzük, és csak utána komponáljuk át a kép szélére, vigyázva, hogy az expozíció ne változzon.

Összefoglalva: kerüljük a képet közepén kettészelő horizontot és a kép közepére komponált családtagokat vagy látványosságokat!

Elbíráltam?

Selejt dám

A képen látható dambikát 2003-ban, szeptember elején láttam először. Ekkor levideóztam és „érdekes selejt bika” megjelöléssel beírtam noteszomba is, az elejthető bikák kategóriájába.

Az év októberében hiába kerestem, nem találtam, az egyik hajtásban viszont megtaláltuk tenyéryn széles, jellegzetes hasadt lapátú, letört jobb szárát. Télen sokszor láttam szórókon, etetőhelyeken és kíváncsian vártam a következő évi agancsfelrakást.

2004. szeptember 16-áig kellett várni. Ekkor láttam meg, már letisztított új lapátjával – és le is fényképeztem. Az agancs súlyban gyarapodott, érettebbé vált, de jellegzetes mélyen hasadt jobb oldali lapátjáról jól felismerhető.

Októberben egy szimpatikus osztrák hivatásos vadászt vadásztatam, akit területének gazdája meghívott egy magyarországi barcogó dambika elejtésére! A kollégának ezt az érdekes bikát szerettem volna megkeresni. Barcogóhelyén már néhányszor cserkeltünk, de eredménytelenül. Egyik reggel, pirkadattal a barcogóhelyének közelében voltunk, de teljesen csendes volt az októberi hajnal. Kivilágosodás után nagyon lassan, óvato-

san a teknője felé cserkeltünk. A teknőből felálló bikát 80 méterről vettük észre, és rövid bírálat után felismerve benne a keresett lapátost, a vendégnek kiadtam a bűvös „tessék löni” utasítást.

A kolléga egy lábú célzóbotjához támasztotta a könnyű 270-es Winchesterét, és útjára eresztette annak lövedékét.

A bika jól jelezte a találatot. A kötelező várakozási idő után a rá lövés helyére mentünk, ahol a vad csülökbevágásán és néhány szál vágott szőrén kívül egyéb löjelet nem találtunk. Csapáját követve jutottunk el a dermedten fekvő lapátosig. A töret átadásakor mondta el a kolléga, hogy élete első bikáját hoztuk terítékre. Sokáig nézegettük, csodáltuk, fényképeztük a terítéken fekvő vadat. A trófea 3,65 kg súlyú volt, és 9 évre becsültük a bika korát.

N. P.

Ausztrália leggyakoribb növénye az eukaliptuszfa. Van vagy 600-800 faja, attól függően, melyik botanikus véleményére adunk. A vadász szempontjából viszont talán nem is maga a fa, hanem annak árnyéka az, ami fontos. A ritka levélzetű növény lombjain áttörő irtalmatlan ausztráliai nap ugyanis ezernyi fényfoltot varázsol az erdő talajára, ugyanannyi árnyékfoltocskával. Az ilyen „párducfoltos” környezetben aztán nem könnyű felismerni a vadat, főleg, ha az csendben, mozdulatlanul várja, hogy a vadász elcserkésszen mellette. Az ausztráliai vaddisznók java része ugyan fekete – de van közöttük éppen elég tarka is, pontosabban ezüstszürke, fekete foltokkal, vagy éppenséggel vöröses, barna foltokkal.

Az eukaliptuszok árnyékában

Dr. Hangay György

Ezen a meleg reggelen is, nem messze a New South Wales-i Cassilis városkától, fenn a ritkás erdővel borított hegygerincen már jó erősen sütött a nap. Előző délután vadkecskéket (elvadult házi kecskéket) láttam itt, fehér bundájuk csak úgy virított az ausztrál vadon szürkészöldjében. Mivel a látszó egy jó erős bakot is mutatott, úgy gondoltam, ma reggel érdemes lesz felkapaszkodni ide. A kecske szokásainak rabja, ha van mit ennie, akár egész életét leéli néhány négyzetkilométeren. Reménykedtem, hogy a vén bak is ilyen, a szokásaihoz hűen ragaszkodó öregúr, s ezúttal sem csatangolt el messzire, itt letelepszik valahol a hegygerincen.

Fenn a magasban friss szellő fúj át a gerincen, mintha csak az egyik völgyből a másikba igyekezett volna. Ilyen helyen nem tanácsos a tetőn cserkészni, mert az ember sziluettje kirajzolódhat az égen, amit a vad könnyen felismer, még akkor is, ha a széljárás kedvező. Jobb egy kicsit alacsonyabban haladni, szép lassan, gyakran meg-megállva, alaposan szemügyre véve a tájat. Még az sem árt, ha távcsővel fűrkésszük a környéket, akár csak 50-60 méteres távolságban is. A csendben álló, figyelő vad, még ha fehér is, mint sok kecske, úgy egybe tud olvadni a környezettel, hogy szinte láthatatlanná válik. Egy távcső bizony pótolhatatlan szolgálatokat tud tenni ilyenkor. Már vagy egy órája bandukoltam, de kecskének még nyoma sem volt. Úgy látszik, az öreg bak háremé-

A foltos koca.

vel együtt inkább a völgyben maradt, nem volt kedve ezen a reggelen hegyet mászni...

De mintha valami mozdult volna alattam a hegyoldalban. Sűrű vadmalnában történt valami, csak éppen nem tudtam kivenni, hogy mi? Csak nem disznó? Hiszen azok inkább a völgyet szeretik, ahol jó friss a fű, s nem olyan száraz, mint itt fenn a magasban. De bizony disznó volt az! Felvillant ezüstszürke oldala, a fekete foltok szinte tereptarkává varázsolták – de azért minden kétséget kizárólag disznónak bizonyult! Elfoglalt volt, buzgón túrt a bokrok alján. A szél jó volt, pont fölé fújt, felfelé, egyenesen az én irányomban. A távolság túl nagy volt – talán 350-400 méter, ráadásul felülről lefelé löni mindig egy kicsit trükkös dolog, még az olyan nagy sebességű, vízszintes pályán haladó lövedékkel is, mint a 7 mm Remington Magnum. Jobb ilyenkor egy keveset várni, megfigyelni a vadat, mit is fog csinálni? Kétségtelen, hogy jó étvágyú jószág volt, mert szünet nélkül dolgozott a bokrok alján, mígnem kisvártatva kikerült a gyér fűvel borított, szikkadt lejtőre. Alig száz méterre alattam valami kis vízfolyás – inkább szivárgás – lehetett, mert ott pár négyzetméteren szép zöld, dús fű nőtt. A disznó is észrevette ezt, s egyenesen felfelé vette útját, nyilván gusztust kapott egy kis vitamindús friss zöldségre.

Egy göcsörtös törzsű, szélkínozt a eukaliptusz mögött álltam, elégséges takarásban, s egy jó vastag ág

pompás támaszt nyújtott a Rugernak. Most már a cél-távcsővön át mustrálgathattam a kényelmesen felém tartó testes vadat. Nem bántam, hogy kocának bizonyult, mert mint általában, inkább a konyha, semmint a trófeagyűjteményem számára szándékoztam meglőni. Kocának viszont jó nagy volt, élősúlyban nagyjából egymázásra becsültem. Hű, mennyi kolbász lesz ebből! – gondoltam...

De talán kissé korai volt ez a gondolat – mert egyszerre csak megállt, valami gyanús lett neki. Ugyan mi, hiszen meg sem mozdultam, nem létezik, hogy meglátott! S ekkor már éreztem is az áruklódó légfuvallatot a tarkómon – megfordult a szél! Gyakori ez az ilyen hirtelen felmelegedő reggeleken, amikor a völgy hideg levegője keveredik a felülről fújó meleggel.

Biztosító kioldva, ujjammal a ravaszon figyeltem a megmerevedve szimatoló állatot. A célkeresztet a szügyére helyezve vártam, hátha megnyugszik, s közelebb jön, hiszen a szép zöld fű még vagy 30-40 méterre volt tőle. Nem nyugodott meg, hanem pont az ellenkezőjét tette, megugrott. Szerencsére nem lefelé vette útját, hanem egy régi, a hegyoldalt traverzáló birkacsapáson indult el, mégpedig szélsőben. Hirtelen megtorpant, tétován körbeszimatozott – a lengedező, forgolódozó szellő megkavarta, nem tudta, hogyan tovább.

Talán 150 méterre lehetett – ami nekem túl messze van –, de tudtam, hogy lőnöm kell, különben búcsút inthetek neki mindörökre. A Remington Magnum menkű nagyot szól, ezúttal is azt tette. Vállam még kissé sajgott, mire odaértem a mozdulatlanul fekvő állathoz. A kissé lecsúszott váll-laplövés azonnal végzett vele. Tudom, hogy a 7 mm Remington Magnumot sokan túl nagynak tartják az ekkora állat elej-

téséhez, de nekem kedvenc kaliberem ez, főleg azért, mert még akkor is biztosan leteríti a vadat, ha nem „halálpontos” a lövés. Mivel a lövedék nagyon gyorsan csapódik a célba, az első csonton már szinte robban, azonnali halált okozva.

A magamfajta „húsvadász” – mert mi tagadás, ma már legtöbbször csak az vagyok – a vadászat pár perces örömeért nehéz munkával fizet. Egy önkkioldós fénykép elkészítése talán még a szórakozás kategóriájába tartozik, de aztán kezdődött a munka. Zsigerelem, a roncsolt rész kivágása, s aztán a legnehezebb: a zsákmány cipelése. Nem is bírtam sokáig, csak a legközelebbi ösvényig. Itt eukaliptusz lombokkal betakartam, s aztán lementem a völgyben hagyott terepjáróhoz. Fél óra sem telt el, mire visszaértem a kocsihoz oda, ahol a vadat hagytam, de ez elég volt ahhoz, hogy a környező eukaliptuszokra vagy 10-15 ausztrál holló gyűljön. Ezek a rendkívül éber madarak azonnal felfedezik a döggöt, legyen az egy apró emlős vagy mázsás vaddisznó. De óvatosan, nem sietik el dolgukat, türelemmel kivárják, míg meg nem bizonyosodnak, semmiféle veszély sem fenyegeti őket. Ezúttal is szép nyugodtan gubbasztottak a lombok között, a csendet csak néha-néha törte meg panaszos kárálásuk. Pedig nem volt okuk a lamentálásra, mert bár a disznó hamarosan a kocsihoz került, a hátrahagyott zsigerek akár száz hollót is megvendégelhettek.

Az ausztrál farmer mindennapos munkaeszköze a puska, mert a gondos gazda nap mint nap irtja a dűvadakat, főként a disznót. A lelőtt vad teteme általában a hollók és rókák – de nemegyszer a többi disznó – hasznára válik csak, mert az ausztrál farmer undorodik a vaddisznótól, inkább levág egy juhot vagy borjút, ahelyett, hogy az „ingeny” szereshető disznóhús-▶

Piacra szánt vaddisznók. Egy kis búzával vagy döggel könnyen becsalhatók a karámszerű csapdába.

A disznós völgy. Jellegzetes táj Cassilis környékén. Vad-disznó, kecske, róka, mezei és üregi nyúl bőven előfordul itt.

hoz nyúlna. Itt azonban, ezen a vidéken, hasznosítható volt a szakszerűen kezelt vaddisznó. Vendéglátó gazdám szinte naponta csapdázta őket, mégpedig igen egyszerű módszerekkel. Rácsokból egy karámszerű udvarfélét készített, melynek rácsos ajtaja csak befelé nyílt. A csalétek frissen lőtt kenguru volt, csak úgy, szőröstől-bőröstől. Az éjszaka folyamán a környék csatangoló disznói megérezvén a friss dög szagát, szépen bemasíroztak a csapdába. A befelé nyíló kaput rugó húzta be mögöttük, aki benn volt, az már kimenni nem tudott, de ha még újonnan érkezők jöttek, azok bemehettek. Másnap reggel aztán a farmer kis .22-es csettegethetett, mert nemegyszer akár 8-10 disznó is tolongott a csapdában! Gondolom, mondanom sem kell, hogy a kenguruból legfeljebb csak a lábfejek maradtak meg... A hamarjában fültövon lőtt állatokat a gazda sebtiben ki szokta belezni, mégpedig olyan módon, amit „short gutting”-nak, azaz „rövid belezés”-nek hívnak. Ez azt jelenti, hogy csak az emésztőcsatornát távolítják el, a lényeges belső szerveket, mint a szívet, tüdőt, májat és veséket csak kifordítják a testüregből, de nem veszik ki. Ezt azért csinálják így, hogy a húsátvevő helyek inspektorai ellenőrizhessék, van-e valamiféle parazita a vadban? Mert a belezés után, amilyen gyorsan csak lehet, a vadat be kell szállítani a legközelebbi húsfelvásárló központba – ami akár 70-80 km-re is lehet. Sietni kell tehát, hogy még romlatlanul érkezzen oda! Joggal kérdezhetjük, mi lesz aztán ezzel a rengeteg hússal, ha az ausztrálok nem eszik? A válasz egyszerű: megy az egész exportra! S hová? Németországba! Az ausztrál farmer még csak hajlandó csapdázni, lelőni, zsigerelni a vaddisznókat, de amikor szó kerül arra, hogy a számára oly utálatos állatokat valahol messze Európában meg is eszik, akkor csak értetlenül, fejcsóválva mosolyog.

Pedig mindenféle jó dolgot lehet készíteni az ausztrál vaddisznóból is, akárcsak európai rokonaiból. Tőkehúsnak is jó, de kiváló kolbászt, szalámit lehet belőle csinálni, s ahol sok jó takarmányhoz jut, ott szalonnája is lehet, amely sózva vagy füstölve ugyanolyan finom, mint a házi sertésé. A kanok persze erősen szaglanak, s aki ezt nem szereti, az legjobban teszi, ha csak kocát lő a konyha számára.

Nem utolsósorban a disznó ezen a távoli földrészen is lehet trófeavad, hiszen egy szépen kidolgozott fej, impozáns agyarakkal bármelyik vadászszoba díszé lehet. De azért nem árt, ha tudjuk, hogy ez a vad nem azonos az európai vaddisznóval, még akkor sem, ha tudományos szempontból nézve ugyanaz a faj: *Sus scrofa*.

Munkában az alkalmi böllér – nemsokára kolbász lesz a süldőből.

(a szerző felvételei)

Ficsor Autóház Kft.
 Budapest, 1106 Fehér út 7. Tel.: 06 1 260-1122, 06 1 261-1122
 Fax: 06 1 262-6610 Web: www.ficsor.hu E-mail: teroegumi@ficsor.hu

VADÁSZTÓL VADÁSZOKNAKI!
TEREPEGUMIK ÓRIÁSI KEDVEZMÉNNYEL!

MUD TRACK COUNTRY 2000 TRAXXER MUD TERRAIN

Ahol eddig elakadtatok, ott most nem fogtok!

Aszfalton halkon futó, terepversenyeken győztes gumik 2 oszt. terepegumispecialista gyár kizárólagos forgalmazójaként óriási raktárkészlettel állunk rendelkezésükre. Nálunk ezen kívül minden ismert gumimárkát megtaláltok

Három felnagyított kizárólagos képviselőként ajánlatunk az alufelnikre is érvényes

A legjobbat a legolcsóbban a kizárólagos képviselőtől 24 óra házhozszállítással az országban bárhol!

SWAMPER TRAKTOR Lada-Wartburg BRIDGESTONE D 694

Yokohama 235/80 R16 14.900,- /db

A disznó nem őshonos állat Ausztráliában, hanem a házi sertés elvadult példányai azok, melyek sok generáción át, fokozatosan „visszavadultak”. Elképzelhető, hogy már az első telepések idején, a XVIII. század végén szabadultak el az első házi sertések. Az akkori ausztrálok – lévén javarészt fegyverek és porkolábok – nem nagyon értékelték az állattenyésztéshez, így hát nem esoda, hogy a jószág egy része, mely az első flottával érkezett, hamarosan elkóborolt, s önálló életet kezdett a vadonban. Őshonos ragadozók hiányában a mindenevő sertések hamarosan elszaporodtak, s annak ellenére, hogy úgy az őslakosok, mint a fehér telepések rendszeresen vadászták őket, a mai napig is szép számban fordulnak elő az egész kontinensen.

A mai ausztráliai vaddisznó korántsem házi sertés már. A könnyen hizó, emberhez szokott háziállatból hamarosan szívós, izmos vad lett, mely meg tud élni még a fűsivatagos, szárazság sújtotta vidékeken is. Ilyen helyeken könnyen dögevővé válik, sőt megesik, hogy szinte kizárólag az elhullott juhokon, kenguruvadászok hátrahagyott hulladékán él, születésétől haláláig. Ahol van dús növényzet, ott legel, akár csak a szarvasmarha, s természetesen – mint ahogy az a disznóhoz illik – szorgalmasan túr is, hogy hoz-

zájuthasson mindenféle föld alatti csemegéhez, gyökerekhez, rovarlárvákhoz, gombához. Nagy károkat tud okozni ott, ahol gabonaféléket, kukoricát, bármi más természetien – de ugyanolyan káros lehet a juhtenyésztésben is, amikor az újszülött bárányokat falja fel. Az őshonos növény- és állatvilágot talán még inkább pusztítja, mert a jó szimátú disznó elől csak kevés kételtű, hulló vagy talajszinten fészkelő madár menekülhet. Még a kisebb emlősök is veszélyben vannak, főleg azok a fajok, melyek hajlamosak a téli álmhoz hasonló alvásra.

De azért van egy jó oldala is ennek az állatnak: mint egész évben vadászható vad kiváló és könnyen elérhető vadászélményt nyújt sok ausztrál vadásznak. Mint behurcolt dúvad, semmiféle védelmet nem élvez, s úgy a földtulajdonos farmerek, mint a természetvédők leghőbb vágya, hogy minél több kerüljön belőle terítékre. Sok helyen a földbirtokos szívesen látja a vadászt, hiszen a farmer számára a disznó-vadászat – vagy hívjuk inkább irtásnak – nem sport, sem kaland, hanem csak időigényes munka, ami ráadásul pénzbe is kerül, hiszen az átlagos, golyós puska való muníció darabja ma már akár egy-két dollár is lehet. Tiszta haszon, ha egy vadász kopogtat az ajtón, s engedélyt kér egy kis disznóvadászatra! ◀

Jankovics Marcell nemcsak filmjeiről, könyveiről ismert – az előadásait, televíziós sorozatait néző emberek azt is tudják, hogy természetkedvelő, gombászni járó ember, aki időről időre felveszi a gumicsizmát, karjára akasztja a fonott kosarat, és zsebében bicskával, szívében az erdő szeretetével fáradhatatlanul járja a tájat. Most az erdő más lényeiről és a hozzájuk kapcsolható cselekvésről, a vadásatról kérdezzük.

Az erdő, a hajnal és aki benne van

Jankovics Marcell rendezővel, művelődéstörténésszel a vadásatról beszélget Mirtse Zsuzsa

– Azt mondják, bizonyos felnőttkori vonzalmak, viselkedési formák egészen kicsi korban, a bevésozás időszakában kezdődnek. Az akkor minket ért élmények alapvető dolgokat határoznak meg bennünk. A vadásatról van-e gyerekkori élménye?

– Gyerekkoromban apámnak volt egy képeslapgyűjteménye, amely vadászfestményekből állt – ez a sorozatot egyébként Szemadám György festőművész barátomnak ajándékoztam évekkel később, mert ő a természetfestő a „csapatban”. Nála jobb helyen lesz, gondoltam, de jól emlékszem azokra a képekre, erősen hatottak rám. Havas csúcsok, a fenyőfán dürrög a fajdkakas, és az alkonyi nap beragyogja ezeket a havas csúcsokat... Látom magam előtt a szarvast is, aki a vízmosásban bög, körülötte őszi lombok, és szinte érzem a szarvas leheletét – ezek az őszi hangulatok engem rendkívül izgattak. A vadászat maga nem, érdekes módon, pedig rengeteget olvastam vadászleírásokat. Széchenyi Zsigmond minden könyvét többször is elolvastam. Aztán olvastam persze Kittenberger Kálmánt is, akit ugyan kicsit unalmasabb írónak találtam, de mégis... Ma ezt tökéletesen fedi számomra a természetfilmek sora – bár sajnálattal állapítom meg, hogy ezek a filmek főleg Afrikára fókuszálnak. Azt az európai hangulatot, amit a Gyöngyvirágtól lombhullásig vagy a Vadvízország adott nekem, ma már nem – vagy nagyon ritkán – találhatom meg ezekben a filmekben. Pedig engem alapvetően az a világ érdekel. Amikor fenn jártam Lappföldön, kifogtam egy olyan hangulatot, amely-

ben jelen volt a jávorszarvas meg a fajdtyúk, és ezt nagyon élveztem. Amiért vadászok egy értelmes ember, annak számomra ez lehet az alapja. Az a hangulat, amit a természetben megélhet. Széchenyi könyveiben a hangulat leírása a jó. Az az irodalmi érték, ahogy meg tud jeleníteni egy ilyen hajnali hangulatot: a hajnali ébredést, a madárhangokat, a ködöt a fák között. Ezeket én nagyon megértem, számomra ez az élmény mindebben.

– A lövéssel tehát nem ért egyet?

– Két dolgot megértek – azzal együtt, hogy én nem akarok löni. Az egyik a szükségszerű szabályozás. Magyarország területe nem vadon, hanem egymásba érő civilizált települések sora; ezek között vannak természetszerű részletek, amelyekben állatok élnek, és ezeknek az állatoknak az ember valamennyire harmonikus életfeltételeket akar biztosítani. Ez nyilván azt jelenti, hogy ha túlszaporodnak, selejtezni kell, meg nyilván üzlet is van benne – de én ettől még nem akarok vadászni. Igaz viszont, hogy e jeles állatok húsát igen nagyra tartom, így szemet hunyok afölött, hogy mások emiatt vadásznak. Persze a vadászatnak vannak olyan etikátlan megnyilvánulásai, mint az olasz madárvadászok rémtettei, vagy az elhíresült politikai töltetű vadásztalálkozók, melyeknek során történnek olyan dolgok, amelyektől a jó ízlésű ember elhatárolja magát. Amikor egy ilyen, úgymond, politikai háttérű vadászgatásnál nem sikerült a medvét leteríteni, állatkerti medvét kínáltak oda jobb híján az illetőnek,

és az rácson keresztül lőtte le – nos, erről azért megvan a véleményem.

– A természetes életforma illúziójához mennyire tartozik hozzá, hogy az ember vadászni megy, tehát egy archaikus tevékenységet végez?

– Rákényszerültem, hogy csirkét vágjak, és bizony nyulat is nyúztam. Anyám diktálta, mert ő nem mer-te csinálni. Nagypám, akit én nem ismertem, vadászott. Ha ismertem volna, akkor valószínűleg vadászó ember lett volna belőlem. Ahogy az ember szimbiózisba kerül a természettel, abba az illúzióba ringatja magát, hogy természetes lény. Csizmában, komótosan haladni a zöld avarban, valahonnan távoli hangot hallani, amott meg megzörren valami – no, ez gyönyörű lehet! A Budakeszi Vadasparkban azért voltak olyan állatos élményeim, amelyeket nagyon izgalmasnak tartottam. Az egyik kis fenyvesben, ahol a fenyőtinóru is megterem, föluggott tőlem néhány méterre egy vaddisznó – erre az élményre máig emlékszem. Félelmetes volt, pedig távolodott tőlem. A másik egy dámszarvas bika volt, aki felém jött, kényelmesen lépdelve, kíváncsian – én a biztonság kedvéért beálltam egy fa mögé. Aztán amikor rá-szóltam, elment, én pedig ott álltam, és rettenetesen jó érzés volt mindez.

– Lehetett volna Széchenyiből Széchenyi, ha történetesen mondjuk a gombák érdeklik?

– Nem. Persze, hogy nem. Gombát úgy nem lehet birtokba venni, hiába vágom le és rakom be a kosaradba, abból nem lehet tizenhét könyvet írni. Egy gombász hiába lesz a terület szakértője, sosem fog olyan népszerűsége szert tenni, mint egy vadászíró. Mert a vadászat, a vadászleírások olvasása kielégít bizonyos kalandvágyat, ami bennünk van ösidőktől fogva. Egyszer láttam egy természetfilmet, amelyben a csimpánzok vadásztak, sőt, olyan is volt, hogy ki-mondottan a saját fajtársaikra – rémes látvány volt, és teljesen ellentmondott annak, amit Jane Goodall előtt képzelünk ezekről az állatokról. Mert mindig azt mondják, hogy „jaj, az ember mennyire nyomorult lett, még a saját fajtárait sem kíméli”. No, hát az állat sem mindig.

– Szokták azt mondani, hogy a vadászat nem kis mértékben az állományszabályozást szolgálja: célja, hogy megvédjen egy adott területet az állatok túlszaporodásától. A vadászat etikája pedig arról szól, hogy mindezt hogyan szabad megtenni.

– Így van. De a vadászat, mint mondtam, ennél több. Szimbolikus cselekvés, mindig is az volt. És ez ma már így is van rendjén.

Jelenet Jankovics Marcell Csodaszarvas c. filmjéből

Vadászmozaik

Kapitális bak Karapancsáról

Vadászberkekben a karapancsai vadássterület ez ideig leginkább nagy szarvasbikáiról volt ismert, méltán világhírű. Az elmúlt években jó néhány kiváló őzbaktrófeát is zsákmányoltak a területen, amely reményekre jogosította a területet vadászati kezelő Gemenc Rt.-t. Ezt bizonyítja, hogy 2005 pünkösdi vasárnapján egy francia bérvadász, 658 grammos súlyú, 169,8 nemzetközi pontos trófeájú őzbakot hozott terítékre Jankovics Richárd hivatásos vadász kíséretében.

K. P.

Velünk élnek A fekete rigó

Magyarország egyik leggyakoribb madara, a fekete rigó (*Turdus merula*) nem is olyan régen még erdei madár volt. HERMAN OTTÓ örökbecsű munkájában, az először 1901-ben kiadott *A madarak hasznáról és káráról* című könyvében még így írt: „Nagyon eleven, kedves madár, az erdősélek bokrainak és tisztásainak igazi ékessége...”, majd később azért megjegyzi: „Messze külföldön a fekete rigó városi madárrá nevelkedett...” A negyven évvel későbbi szakirodalom pedig már megemlíti, hogy betelepszik városokba is. Ma pedig ott tartunk, hogy e pompás énekű madár élőhelye elsősorban az emberi környezet lett.

Érdekes, hogy a városi fekete rigók viselkedése eltérhet az erdei populációétól. A városi fekete rigók hímjei között akadnak, amelyek sohasem énekelnek, esetleg nem vesznek részt a fiókák nevelésében, enyhébb napokon már tél végén énekelnek. Ez utóbbiból is látszik, hogy ez az egykor költöző faj városi-falusi állományának esze ágában sincs a cudar idő elől délre vonulnia. Így legalább megússzák a dél-európai és észak-afrikai puszkások hadát, ám a sok macskát nem, melyek előszeretettel vadásznak e gyászruhás tolasokra.

A fekete rigó szerencsére gyakori madár. A fiókák 12-14 nap után kelnek ki a tojásból, s ugyanennyi idő után repülnek ki. Ekkor persze még repülni nem tudnak, leginkább a bokrok alján gubbasztanak, ott etetik őket szüleik.

K. Zs.

(a szerző felvétele)

Vadász mozaik

Bársony-hét

2005. november 9–15. között a csongrádi Bársony István Mezőgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium *Bársony-hétet* szervez, Bársony István író, újságíró születése 150. évfordulója alkalmából. A rendezvény-sorozat célja, hogy minél szélesebb körben ismertté váljon az iskola névadójának gondolkodásmódja, szellemisége. Ezért is lett a hét mottója a következő Bársony Istvántól származó idézet: „*Ideálm a felséges természet.*”

A természetleírásairól, vadásztörténeteiről ismert író természetiszteletének, gondolatiságának visszatükröződését célozzák az intézmény által kiírt pályázatok, versenyek:

1. Természetfotó-pályázat felnőtt és ifjúsági kategóriában.
2. Képzőművészeti pályázat felnőtt és ifjúsági kategóriában.
3. Novella- és versíró pályázat középiskolás kategóriában.
4. Prózamondó verseny Csongrád megyei középiskolások részére.
5. József Attila műveiből versmondó verseny Csongrád megyei középiskolások részére.
6. Bársony István szövegeiből német és angol fordítási verseny Csongrád megyei szakközépiskolai tanulók részére.
7. KRESZ-vetélkedő Csongrád megyei középiskolások részére.
8. Középiskolában tanulók részére országos korongvadász verseny.

A pályázatokról és versenyekről, a részvételről és jelentkezésről a www.biszki.sulinet.hu honlapról lehet információkat szerezni. Innen lehet letölteni a jelentkezési lapokat is.

VADÁSZNAPOK 2005

- Veszprém megye:
július 31., Sümeg (Baracska Lajos, 88/422-298)
- Komárom-Esztergom megye:
augusztus 13., Tarján (Nagypál Zoltán, 34/510-197)
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye:
augusztus 13–14., Cigánd (Szendrei Mihály, 46/504-125)
- Győr-Moson-Sopron megye:
augusztus 20., Szany (Orbán Henrik, 96/618-692)
- Csongrád megye:
augusztus 27., Makó (Komoly Tamás, 62/420-362)
- Hajdú-Bihar megye:
augusztus 27., Hortobágy (Papp Zoltán, 52/417-447)
- Tolna megye:
augusztus 28., Sióagárd (Szabadi István, 74/510-995)
- Vas megye:
augusztus 28., Vasszécseny (Simon Szabolcs, 94/500-324)
- Békés megye:
szeptember 3., Doboz (Nagy Sándor, 66/321-234)
- Nógrád megye:
szeptember 3., Karancslapujtő (Rottenhoffer Attila, 32/512-875)
- Zala megye:
szeptember 3., Bak-Sohollár (Varga Ernő, 92/599-440)
- Jász-Nagykun-Szolnok megye:
szeptember 3–4., Túrkeve (Kővári Ferenc, 56/514-180)
- Bács-Kiskun megye:
szeptember 10., Soltvadkert (Miklós Károly, 76/418-800)
- Pest megye:
szeptember 10., Nagyörzsöny (Homolya László, 20/527-8238)
szeptember 17., Fót (Földi Pál, 20/9414-113)
szeptember 24., Cegléd (Újházy György, 30/9488-766)
november 3., Göd (Kocsis Mariann, 30/210-2531)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye:
Vadásztársaságok folyamatosan (42/311-246)

A kutya falkaállat, hiszen vad őse, a farkas is falkában él – ez olyannyira közismert tény, mint az, hogy az autót motor hajtja. Ám attól, hogy valaki tisztában van azzal, hogy mitől megy előre a kocsis, még egyáltalán nem biztos, hogy a motor működését is ismeri. Hasonlóképpen kevesen vannak azok, akik pontosan ismerik a falkaállat ösztöneinek működését, a farkas-, illetve a kutya-falka törvényeit.

Add meg magad!

Mirtse Áron

Mielőtt belemerülnénk a kutya szociális életének feltárásába, le kell szögeznünk egy fontos tény: a kutya nem farkas. Ez látszólag banális hangzik, mégis jó előre tisztáznunk kell, nehogy abba a hibába essünk, hogy kutyáink viselkedését, társas viszonyait kizárólag a farkasfalkák vizsgálata során feltárt törvényszerűségek alapján próbáljuk magyarázni, illetve kiszámítani. A farkas és a kutya genetikai különválása hagyományos felfogás szerint is sok ezer, a modern, merészebb feltételezések szerint pedig sok tízezer évvel ezelőtt kezdődött meg, és az emberrel való együttélés során a kutya öröklött viselkedésformáinak összessége igen sokat módosult: egyes elemek eltűntek belőle, miközben kiegészült másokkal. Ezenkívül jelentősen eltér a közeg is, amelyben élnek. A kutya lényegesen több egyeddel (emberrel és kutyával) lép kapcsolatba élete során, mint a farkas, ugyanakkor ezek döntő többségével nem él együtt folyamatosan, hanem kisebb-nagyobb rendszerességgel találkozik velük. Mindez természetesen meghatározó hatással van a kapcsolatok jellegére is. Az ember és a kutya kapcsolatával ez alkalommal nem foglalkozunk részletesen, mert az egymagában is kimerítené a rendelkezésünkre álló terjedelmet: ezúttal tehát a kutyák egymás közti falkaéletét, társas viszonyait igyekszünk boncolgatni.

Kettős életet élnek

A farkasok életük javát egy adott falka kötelékében élik le, melyben a rangsor nem állandó és végleges ugyan, de viszonylag tartós, és jól követhető, hiszen a csoportot alkotó egyedek száma alacsony, és ezek szinte állandóan egymás társaságát élvezik. A kutya szociális életének

ezzel szemben több színtere is van. Az egyik a család, amelyről most csupán annyit jegyezzük meg, hogy túlnyomórészt nem kutyákból, hanem emberekből áll (noha természetesen előfordul az is, hogy egy-két ember négy-öt vagy még több tagú kutyaközösség, valószínűsíthetően falka felett rendelkezik, ez azonban manapság igen speciális, és – szerencsére – ritka esetnek számít). A kutya és a gazdája, illetve annak hozzátartozói között kialakuló viszonyban egyértelműen felfedezhetjük a vad őstől hozott falkaösztön megnyilvánulásait, amelyek legvilágosabban talán a megadás, az alárendeltség kifejezőmódjaiban nyilvánulnak meg, ám a kutya és az ember(ek) viszonyának számos olyan motívuma is van, amelyeket a vadon élő farkasok (vagy bármilyen más állatok) csoportjaiban hiába keresnénk. Az tehát, hogy a kutya és gazdája közti kapcsolat megfelel a falkatag és a falkavezér viszonyának, igen durva általánosítás, amely sokszor félrevezető lehet. Sokkal inkább hasonlítanak a természetben uralkodó falkatörvényekhez a parkokban, kutyafuttatón vagy akár vadászatok során összeverődő alkalmi kutyafalkák társadalmi életét meghatározó íratlan szabályok.

Édes kutyanyelvünk

Napjainkban a legtöbb kutya úgy éli le az életét, hogy családi „falkájában” ő az egyedüli négy-

lábú. (Ha egy háztartásban több kutya él, természetesen ott is hamarosan kialakul a rangsor.) Részben veleszületett képességei révén, részben tanulás útján képes beilleszkedni az emberek közösségébe, és normális esetben kiegyensúlyozott lesz a viszonya a családján kívüli, ismerős vagy idegen kétlábúakkal is. Ahhoz azonban, hogy teljes értékű kutyaeletet élhessen, fajtársak társaságára is szüksége van: tőlük tanulja az „anyanyelvét”. Ha a családban több kutya nincs, akkor a gazda ezt a lehetőséget csak a rendszeres séták során, a környék kutyafuttatóhelyeinek felkeresésével tudja biztosítani számára. Korábban már volt szó arról, hogy a fajra jellemző szociális viselkedésformák elsajátításához, illetve kialakulásához elengedhetetlen a kölyökkori játék, mind a hasonló korú kölykökkel, mind pedig a felnőtt állatokkal. A következőkben megkíséreljük áttekinteni az alkalmi kutyatársulások rangsorviszonyait, az uralkodó és az alárendelt helyzet megnyilvánulásait és a falka életét szabályozó törvényszerűségeket. Fontos tudni azonban, hogy ezeknek az erkölcsi normáknak csak azok az egyedek vetik alá magukat, amelyeknek kölyökkori szocializációja megfelelően zajlott. Ha a való élet egyes esetekben rációfol az elméletre, akkor a hiba általában nem az elméletben, hanem az adott szituációban szereplő ebek valamelyikében van. Az alábbiakban tehát mindig a normálisnak mondható viselkedés lesz a kiindulópontunk.

Szerepjáték kutya módra

A kölyökkutyák egymás közötti játékában már felfedezhetők a rangsor kialakítására való törekvés első jelei, ám ezek a játékok kivétel nélkül mindig ártalmatlanok. A kiskutya elsősorban hancúrozni akar, de játékos birkózása során

Teljes megadás: hanyattfekvés, behúzott farok, hátracsapott fül, elfordított fej. Kölyökök vagy nagyon félénk felnőtt kutyák ezt a testhelyzetet megelőzőként, harc nélkül is felveszik

valójában már a majdani komoly harcok rituális mozdulatait gyakorolja. (A farkasok verekedései során ezek a mozdulatok még sokkal inkább ritualizáltak, szinte túljátszottak, mint a kutyáknál: rangsorvitáik olykor szinte lassított felvételnak tűnnek a kutyák gomolygó, ádáz pankrációjához képest.) Amikor birkózás közben az egyik kölyök a földre kerül, a másik hamar rájön, hogy ebben a helyzetben érdekességét veszíti a szórakozás, ezért hátrébb lép, és megvárja, amíg társa feláll és felkészül a játék folytatására. Nagyon fontos mozdulat ez, hiszen ekkor rögződik a kutyában az, hogy a földre került ellenfelet békén kell hagyni, illetve társában az, hogy ha lefekszik és megadja magát, megmenekülhet a további zaklatástól. A felnőtt kutyák – még a kanok is – gyakran eljátszák a kölyöknek a megadó fél szerepét, és nagyon vigyáznak birkózás közben a kicsi testi épségére. A rendszeres játék módot ad a kölyök-

Casus belli

A kutyák közti rangsorviták közvetlen kiváltó oka sokféle lehet, s ezek ismeretében a kockázat jelentősen csökkenthető. Lássunk néhányat a verekedésre okot adó tényezők közül:

- *feszülő póráz,*
- *tüzelő szuka jelenléte,*
- *labda vagy egyéb apporttárgy,*
- *feltékenység, ha a gazda az idegen kutyához nyúl,*
- *területvédelem,*
- *élelem vagy vízestál,*
- *egymás útjának keresztezése vagy összeütközés futás közben,*
- *unalom.*

Az utolsó két pont talán némi magyarázatot igényel. A gyors mozgással járó tevékenységek felfokozzák a kutya kedélyállapotát, ilyenkor a szokottnál hevesebben viselkedhet. Ha például két kutya egyszerre ugrik át egy akadályon, a túloldalon földet érve könnyen egymásnak ugorhatnak, főleg, ha közben érintik is egymást. Ugyanakkor a hosszas egy helyben időzés is okot adhat a „párbajozásra”. Ha a kutyák gazdáikkal együtt folyamatos mozgásban vannak, sokkal ritkábban bontakozik ki viszály, mint akkor, ha unottan lődörögnek az álldogálva beszélgető gazdák körül. Idegen kutyák első ismerkedésére mindig semleges területen kerüljön sor. Ne tegyünk a kutya közelébe olyan tárgyat, amit őrizhet, és jelenlétében ne nyúljunk idegen kutyához. Rendezetlen rangsorviszonyok esetén akár az is elég lehet a harc kitörésére, ha a két kutya egyszerre akar kimen-ni az ajtón!

A farkas falkaállat.

A gazda legyen a falkavezér!

(Kovács Zsolt felvételei)

nek arra is, hogy megtanulja felmérni saját fizikai korlátait: megjegyzi, hogy milyen méretű és jellegű kutyákkal szemben van esélye felülkerekedni, és kik azok, akikkel szemben kár volna próbálkoznia. A felnőtt egyedek olykor rendre is utasítják a kölyköt, ami normális esetben nem járhat sérüléssel, de kijelöli a határokat: meddig lehet elmenni a másikkal szemben, és mi az, ami már nem megengedhető megtorlás nélkül.

Négylábú lovagok

A kölyökkutya sérthetatlensége a felnőttekkel szemben addig tart, amíg el nem éri az ivarérettségét. Ekkortól kezdve a neme az, ami döntően befolyásolja a más kutyákhoz való viszonyát. Kan és szuka között komoly ellenségeskedésre szinte soha nem kerül sor, rangsorvitáról pedig ebben a viszonylatban nem is beszélhetünk, hiszen éppúgy, mint a farkasoknál, a kutyáknál is külön-külön rangsor van a nemek között. Kan kutyák rangsorvitájába szukanak, szukákéba kannak beleszólása nincs, legfőleg a küzdő felek körül ugrálva, csaholva „szurkolhatnak”. Ha a szuka számára terhes a kan közeledése (ez leggyakrabban

az ivarzás kezdeti szakaszában szokott előfordulni, amikor a kan már vehemensen udvarol, a szuka azonban még nem fogadja), heves fogcsattogatással, magas hangon ugatva nekiugrik, s a kan erre fejét elfordítva, lovagias kitéréssel reagál, a támadást nem viszonozza. A terület, az élelem, valamely játékszer, zsákmány vagy a gazda védelmében a kan is tanúsíthat ellenséges viselkedést a szuka iránt, ez azonban tettelegességig legfőleg elvélve fajul. Érthető tehát, hogy a tapasztalatlanabb ebtartóknak idegen kutya láttán az első kérdésük annak nemére irányul, hiszen egy kan és egy szuka minden agály nélkül összeengedhető, még akkor is, ha nem ismerik egymást. Két állat azonban a szó köznapi értelmében még nem falka, három egyedből pedig legalább kettő mindenképpen egynemű, abból tehát, hogy a kutya falkaállat, egyenesen következik, hogy azonos ivarú példányai is elviselik egymás közelségét – megfelelő körülmények között.

(a szerző rajza)

Dacos szorongás: zárt lábú ülő testhelyzet, hátrafeszített fej, hátracsapott fül, kivillanó szemfőhéj. Olyan kölyök vagy fiatal kutya testhelyzete, aki tart ugyan a közeledő nagyobb kutyától, de egyértelműen megadó testhelyzetet mégsem akar felvenni.

Szelíd véreb, harapós tacsó

Az egyes fajták agresszióra való hajlama eltérő, attól függően, hogy kitenyésztésük során mi volt a szelekció szempontja. A vadászkutyák jelentős részénél (pl. vizslák, retrieverek, véregek, falkapók) az agresszió az átlagosnál jóval alacsonyabb szintű – ez nem csökkenti, hanem egyenesen növeli a kutya vadászatban való használatosságát, magának a vadászatnak, a zsákmányszerzésnek ugyanis semmi köze az agresszióhoz, éppen ellenkezőleg: együttműködést igényel a falkatagok között. Az egymással szembeni tolerancia javítja a kutyák együttes munkájának határfokát, lehetővé teszi csoportos alkalmazásukat. Kivételt képeznek a kórékebek, amelyeknél a speciális munka megköveteli a megnövekedett agressziósintet, hiszen ellenfelük maga is ragadozó, méghozzá legtöbbször velük rokon faj (róka), melynek harcmodora és gesztusrendszere is hasonló, ezáltal a vadászat itt valóban összemosódik az agresszióval. Éppen ezért e fajták egyedei közt gyakoriak a viszályok, amivel a gazdának számolnia kell. A terrier és tacsók önbizalma meghaladja a testméretüket, és a „megadás” kifejezés hiányzik a szótárukba...

Trehány vadásznak a róka takarítja az autóját

Egy teliholdas szeptemberi éjszakán területellenőrzésről tartottam hazafelé. A falu közelében még egy búzatarlót szerettem volna meg nézni, ezért leállítottam a platós UAZ-t. Az autóból körbetávcsoveztem a tarlót, ahol semmit nem láttam. Az útszéli gázban viszont egy rókát vettem észre. A róka az autótól kb. 20 méterre ült. Ekkor elővettem a fényképezőgépet, és csak úgy próbálva egy felvételt készítettem az autó nyitott ajtaján keresztül.

A róka a vaku villanására nemhogy elszaladt volna, hanem még közelebb jött. Ekkor elkezdtem cincogni és közben fényképeztem. A róka egyre bátrabbá válva a kocsi platójához merészkedett. Valószínű, hogy a platódeszka rései közé szorult alvadt vér és egyéb, vadtól származó illatanyagok vonzották a kocsi közelébe, s feledtették el vele rövid időre az óvatosságot. N. P.

Sajtópályázat

Az Országos Magyar Vadászkamara és az Országos Magyar Vadászati Védegylet közösen pályázatot írt ki sajtódíjra. A pályázat célja a vadgazdálkodás, a vadászat és a vadászok hiteles bemutatása, szerepük fontosságának elfogadtatása, a közvélemény elismerésének megnyerése.

A Kittenberger Kálmán Sajtódíjra pályázni lehet az elektronikus, valamint az írott sajtóban vadászati témájú, 2005. augusztus 1. és 2006. június 30. között megjelent tudósításokkal. Beküldhető legfőleg három pályamű, összesen maximum kilenc gépelt oldal (13 000 karakter) terjedelemben, 3 másolt példányban. Rádióműsor esetében max. 25 perc műsoridővel, 3 másolt hangkazettával. Videofilm esetében max. 25 perc műsoridővel (nem követelmény az előzetes sugárzás, bemutatás), 1 példányban.

Pályázati díjak: Kittenberger Kálmán sajtódíj írott sajtó esetében – oklevél + bruttó 200 000 Ft; televízió esetében – oklevél + bruttó 200 000 Ft; rádió esetében – oklevél + bruttó 200 000 Ft. A kiíró fenntartja a jogot, hogy díjat visszatartson.

A pályázatokat az OMVK címére (1027 Bp., Medve u. 34–40.) 2006. július 10-ig lehet beküldeni.

A pályázatokat erre a célra létrehozott szakmai zsűri bírálja el. A díjak a 2006-os évi Országos Vadásznapi alkalmával kerülnek átadásra.

Vadász mozaik

LoVaHo Szentlőrincen

A 2005-ös Gazdanapok keretében augusztus 4. és 7. között nemzetközi nyilvános szakvásárra várják a lovasokat, vadászokat és horgászokat is a szentlőrinci vásárközpontban.

A szakmai programok mellett érdekességekkel is szolgálnak a szervezők. Az odalátogatók részt vehetnek vadászkürtösök előadásán, solymászbemutatón, kutyás szarvasgomba-keresésen, vadászkutyás bemutatón, lovas íjászatban és egyéb lovas programokon.

A Diana Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola
 Információ-akkreditációs leltárszám: 0486
 Tanfelvételi szám: 06-0015-03
 6640 Csongrád, Jókai M. u. 14.
 Tel./fax: 63-483-790, 30-857-4245,
 e-mail: dianaszko@vnet.hu

folyamatosan szervezi felnőtteknek a

• vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)	• környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
• vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)	• környezetvédelmi szakelőadó (1 év)
• vadgazdálkodási technikus (1 év és 2 év)	• halász (2 év)
• vadász-vadtenyésztő mester (1 év)	• lovastúra-vezető (2 év)
• vadászpuskaműves (1,5 év)	• belovagoló (2 év)
	• vízkülfűró (1,5 év)

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetők.

Érdeklődni a fenti címen, telefonszámon lehet.

Durrdefekt és a csodás háromhalmi bika

Datk kis falucska Erdélyben, annak keleti részén, az Olt csodálatos völgyében. Házai szerényen húzódnak meg a híres Bogáti-erdő lábánál, amely része a Persányi-hegyeknek, annak középső vidékén. Közeli Olthévíz, a rómaiak által is használt meleg hőforrásaival (ez ottani utóvulkanikus jelenség), de közel van Apáca nagyközség is, amely Csere Jánost adta nekünk. Datkot a II. Endre által ide telepített szászok alapították – 1342-ben már állott templomuk is –, így falujukat nyelvükön Dopichnak nevezték. Egészen az 1970-es évekig, amikor hazatelepédtek óhazájukba, Mosel vidékre, az akkori NSZK-ba. Datkon maradtak a falu magyarjai, s néhány román és cigány család.

E földrajzi betájolás után elárulom: Datkból telefonált szeptember 15-én az ottani erdők, fantasztikusan gazdag vadászterületek erdész-vadőre, Kallós Zsiga: *Béla! Bőgnek a szarvasok!* Ez vadász-áramütésként ért engem. Másnap este feleségemmel már Datkon voltunk. A 660 kilométeres utat Partiumon és Erdélyen át szinte órák alatt tettük meg, hiszen hajtott a vadászláz: éreztem a bikát! Ezt az érzést csakis vadász tudja megérteni. Éltem tehát Sárkány Árpád, a sepsiszentgyörgyi ABIES vadásziroda igazgatójának meghívásával – egy szép bikára –, így Datkra utaztunk, szinte rohanva.

Kallós Zsigmond régi vadászbarátom. Már lőttem területén gím-szarvas bikát, most két éve, de többre vágytam: egy igazi, nagy, súlyos, szép agancsra, jó aranyérmesre – igazi Bogát-erdeire –, de idén ez csak részben sikerült. Ellenben az élmény igazi, szép és felejthetetlen volt, s az is marad.

A szokásos Kallós Zsiga-féle fogadtatáskor Datkon már rá is tértünk a „tárgyra”: Hol bőgnek és milyenek a bikák? Zsiga alapos terepismerte és friss megfigyelése alapján megszokott nyugodtságával jelentette: *Tegnap Runcon (Rönk) csodás bőgés volt. Zengett az erdő több helyen is. Holnap hajnalban, még sötétben ott leszünk!* Runc az egyik legjobb Brasó megyei bőgőhely, 1989-ig a diktátornak és szűk körű híveinek fenn tartott terület volt. Minden ősszel esett itt az akkori nagyságok fegyverei előtt több hatalmas bika, vadkan, a lesháznál nagy barnamedvék is. Azóta külföldi bérvadászok híres és óhajtott területe Rönk. Hatalmas bikák, nagy vadkanok, farkasok, hiúzok hazája e vadászterület. Többek közt hihetetlen nagyságú barnamedvét lőtt itt egy olajsejk. Valószínűleg neki nem volt akkora gond a számla kifizetése, mint az ide járó romániai vadászoknak. Spanyol bérvadászok kedvelt helye ez, legtöbben visszatérők.

Éjjel, még négy óra sem volt, teljes sötétben indultunk Zsiga régi, sokat látott terepjáróján. Alig hét kilométeres erdei út végén – úgy 800 méter magasan lehettünk – Rönkön voltunk. Az úton rossz vadászlelőhelyem volt: éreztem, ma nem lesz bika Rönkön. Így is történt: egész úton szakadt az eső. Cserkelésünk elején már kezdett pirkadni. Zsiga hátizsákjából elővette „indiai-óceáni bőgőcsigáját”, amelyet már két

évtizede használt, és mindig bevált. Ez egy régi mezőgazdasági vetőgép pléhtölcsére volt! Még leírni is hihetetlen, de temérdek bikát csapott be azzal! Hiszem, nemzetközi bőgőversenyen – nálunk a legutóbbi keszthelyin is – Zsiga pléhtölcséres bőgését díjazták volna!

A szép bükkösben, a szálerdőben, majd egy elegyesben cserkeltünk a derengő hajnalon. Felülről öntötték az esőt. A völgy túloldalán gyenge bőgés hallatszott. Zsiga rábőgött. Egy öregnek vélt bika viszsabőgött, kétszer is, majd gyengébben harmadszor is. A negyedik bőgése már nagyon távolról hallatszott. Elvitte a teheneiket...

Nem baj – mondta Zsiga –, *majd este a 'Váltónál', Kútputaka-fejében. Ott is bőgtek tegnap.* Egész nap esett, ködös, párás idő volt. Igazi szeptember végi, erdélyi szarvasbőgési idő. Csak nem nekünk. A Váltónál, a magashegyi kaszálónál ma semmi bőgés. A dagonyánál viszont annál több szarvasnyom. Az etetőnél – még nem volt feltöltve – és a második sózásnál friss szarvasnyomok. Vad-disznókonda nyomai is. Itt a bikák elnémultak, vagy eltűntek e klaszikus bőgőhelyről. Orvvadászok jártak volna erre, vagy farkasok műve ez? – kérdezi saját magát Zsiga. Minden lehetséges, hiszen már hajtják le a magashegyi lelelőkről a nyári tehéncsordákat és juhnyájukat, s a farkasok mindig követik ezeket. Ide, a Bogáti-erdőbe is. Tény, hogy aznap estefelé többszöri, de csak gyenge, távoli bőgéseket hallottunk. Nagyon távolról. A hegyoldalak alig verték vissza azokat, a forrást alig tudtuk felfedezni. Így Rönkön aznap

nem volt szerencsém, érzésem beledurrdefekt...

Feleségemnek, Zsuzsának tegnap feltörte a bakancs a lábát. Datkon maradt. Így Zsigával és román erdészársával, Vaszilével indultunk. Szombaton kora hajnalban, még sötétben, Vaszile alig 20 éves ARO-jával. Minden porciájára zörgött, festéket csak a gyárban látott, padlóján még ott volt az előző szarvasbőgésből visszamaradt kőkemény sár, és vaddisznóvér, szőr. A motor viszont kifogástalan volt – nemrég „generálozták”, főjavították –, jól vette a merész kaptatókat a későbbiek folyamán. *Hova megyünk?* – kérdeztem Zsigát. – *Háromhalomra – a híres bőgőhelyre – ide járt Nyikoláj is, az egyeduralkodó. E vadászterületet a térkép Hárombíró néven jelöli. A legmagasabb pontja 1013 méter – mondja Zsiga –, onnan szép kilátás nyílik a környező, hasonló magasságú Fekete-havasra, Csalló-bércre, Krizbai-kőre és másokra. De nem vagyunk kíváncsiak ezekre – mondja Zsiga –, mi a dagonyázó fölötti részre, Háromhalomra megyünk. Majd meglátod...*

Reggeli öt óra. Már Háromhalom közelében utazunk. Még sötét van. Az éjjeli eső elállt, hajnalban gyenge szél fújt keletről, a Hargita felől. A csodás Bogáti-erdő ködbe, párába burkolózott, távolban a hegyek csúcsai pipáltak. A szálfegyenes bükkökről csepegett a tegnapi esővíz az autónkra. Az ARO ablakai párásak. Csodálom Vaszile, az erdész képességeit: a ködös sötétben vajon honnan látja a zötyögős, vízmósásokon, kapaszkodókon át vezető, általam csak sejtett erdei utat? Láthatatlan, nagyobb köveken zötytyenünk át, majd fürge patakon hajt Vaszile, úgy 20 métert felfelé, majd annak partján le és föl. Jókora köveken és tócsákon át. Azokban a megállott esővíz mossa az autó olajteknőjét és alvázat. Szemben valahol mintha világosodna. Úgy néz ki, a párás-kö-

dös levegőn át talán már dereng valahol távol, keleten. Talán hamarosan a Nap is megmutatkozik. Órák fél hatot mutat az óngyújtó fényénél.

Aztán hirtelen meredek emelkedő következik: Vaszile és az ARO nekirugaszkodik, de hamar le is állnak. A bal hátsó gumi leereszkedett! Valamilyen éles kő kivághatta! Vaszile a felin még felkaptat a tetőre, majd megállt. Fejét vakarja a durrdefekt láttán – a vágás elég hosszú –, szegyenében kopott zöld vadászkalapját gyűrgeti és elnézést kér, aztán félrefordul, és valamit mormol románul. Csúnya lehetett, mert Zsiga nem fordította le. Nézem a gumiabroncsot. Nem csoda, hogy kivágták a kő vagy valami más, hiszen felülete csaknem teljesen sima. Zsigával románul röviden tanácskoznak (sejtem: nincs pótkerék), Vaszile autójával lemarad (végleg), így teljesül vágyam: végre Zsigával cserkelhetünk! Még jó félkilométernyi lehetett odáig, a „jó” bőgőhelyig, Haromhalmig. Jobbra hatalmas dagonya, utunkban sok pocsolya, tócsa, tegnapi esővíz, sár és kövek, de minket hajt az izgalom. Zsiga súgja: *Itt vagyunk az igazi bőgőparadicsomban, s e mostani valódi bőgőidő.* Talán vigasztal? A csendben elől Zsiga, én utána. Menet közben felferünk pihenéséből valamilyen nagyobb madarat, az suhogva tűnik el a fák között. A fákról csepeg a víz, a fű és az avar vizes, a levegő párával telített. Cserkelve haladunk, enyhén felfelé a keskeny erdei úton.

Csend mindenütt. Menet közben meg-megállva figyelünk a néma csendben. Aztán tőlünk jobbra, a sűrűben szarvastehenek csörtetnek el, s távolodnak. Megálltunk, hallgatóztunk. Vártunk. Nem hiába!

A keleti pirkadásban – tőlünk úgy 50-60 méterre ő, a bika verte, ütötte agancsával a fákat. Csodásan hangzott! Zsiga nem bőgött. Vártunk, hogy jobban pirkadjon, s Zsiga bőgésével nehogy elriassza a bikát. Aztán teljesült hazai megérzésem: Zsiga első, pléhtölcséres bőgésére rögtön válaszolt a bika. Nagyon mély hangon, mérgesen. Olyan bikaféltékenyen, hiszen felfedezte a konkurens bikát! A területére és a teheneihez behatoló ellenfelet. Talán a nála erősebbet, tapasztaltabbat és nála öregebbet, netán fiatalabbat, merészebbet, erősebbet, vakmerőbbet. A nála hódítóbbat, szebbet. Fegyveremet kibiztosítva, célzóbotomra támasztva ▶

vártam. Még sötét volt, alig derengett, a bikát magát nem láttam. Szemeimet nem vettem el a hang irányából. Jobbra, a hegyoromról mint-ha enyhe világosság tűnt volna elő.

Zsiga másodszor bögött. A bika is visszabögött, immár másodszor. Még erőteljesebben, még mérgesebben, még hangosabban, talán még türelmetlenebbül. Kíváncsi és mérges volt a vetélytársra. Látni akarta! Talán felöklelni is! Megindult felénk – ezt a magas bokrok ágainak mozgásából véltem –, többször és egyre idegesebben bögve. A fák és bokrok közül előtűnt az erdei úton, s lassan lépegetett felénk, velünk szemben bögött, többször is, hangosan. Talán ettől az erdő is zengett – ezt később Zsiga határozottan állította –, de én ebből semmit sem hallottam. Aztán megláttam „őt”, de csak körvonalait, inkább képzeletemben. Majd céltávcsővemmel körbejártam a velem szembejövő, lassan lépkedő bika sziluettjét, annak lencséjében láttam szélesen terpeszkedő agancsait. Mintha a jobbról betörő enyhe fény megvilágította volna azok fehér hegyeit. Aztán megnéztem szügyének közepét, amely tölem alig 30-35 méterre volt. Elengedtem a golyót. Bikám nagyon közel volt, így a golyó szügye felső részén, a nyaktővéen hatolt be, s végigment a vad gerince vonalán. Tűzben rogyott!... Teste bedőlt az erdei út sáncába, feje, hatalmas agancsa fent a parton maradt a hajnalban, mintegy díszként. Pillanatok alatt kimúlt. Ez szombaton reggel, 2004. szeptember 18-án történt, 6 óra 15 perckor.

A fegyver még a célzóboton volt, s hátam mögül Zsiga máris gratulált: *Megvan! Ugye, mondtam a gumidefektok, hogy az gyaloglást és szerencsét hoz. És hogy ma este hagymás szarvasmájat vacsorázunk!* Zsigának igaza volt: ha nincs a durrdefekt, mi bizonyosan észrevétlenül autóztunk volna el a bika mellett!

A vacsoráig azonban még történt sok minden: telefonátvitások, két román erdész érkezése egy Dacia Papuc-kal, Zsuzsával. Majd újabb két erdész érkezése lovas szekérrel. Sok-sok gratuláció. Zsiga törtéje – izgalomban – kiesett kalapomból, de megtaláltam. Helyi, gyengécske pálinka, egyenesen az üvegből. Gratulációk, a lövedék bemene-tének keresése és egyebek. Mint a mérlegeléskor kiderült, bikám 282 kilót nyomott! Hatan alig bírtuk felhúzni a Dacia rakfelületére. Annak hátsó ajtaja le is szakadt. Nagytetű, aránytalanul vastag és rövid nyakú, igazi 8-9 éves öreg bika volt. Vastag nyakán ülő hatalmas fején szinte díszlett a nagy terpesztésű (109 cm) két agancsszár, amelyek feketék, hegyei fehérek voltak. Az ágak végei a valósnál még fehérebbnek tündek a kora reggeli hegyi párában. Zsiga szerint – aki ismer-te „őt” az előző évekből – már egy éve visszarakott. Páratlan 12-es. Egyik gyöngyfoga már letört, rózsája vékony volt. Ideje volt, hogy puska elé kerüljön. Szőrzete már sűrű, télies volt, alig lehetett megtalálni a lövés helyét. Igazi öreg, hatalmas testű, nagy terpesztésű „háromhalmi” vagy „hárombírói” kárpáti gimbika.

A kezdetben Zsiga és Vaszi által elátkozott durrdefekt segített bikámhoz. A nap is már jól fent volt, mire elindultunk Datk felé. Egy ártatlan gumidefekt és egy 20 éves járgány is hozhat olykor vadász-szerencsét! Nem maradt el a bő hagymás szarvasmáj, helybeli még bőségesebb hiribe – és róka-gomba fekete áfonyával. Mindez természetesen vörös borral öntözve. Ott Datkon, a helyi barátságos korcs-mában, Zsiga s erdésztársai részvételével.

Benedek Béla
Piliscsaba

Volt egy időszak, amikor rendszeresen az akkori fő kedvencemet, Steyr-Mannlicher ismétlőmet hurcoltam svédországi vadászataimra. Bizony nem egyszer megtörtént, hogy amikor előszedtem karabélyomat a tokjából, a résztvevők közül valaki ámulva rámeredt, majd kíváncsian megkérdezte: *Mondd, hogy lehet az, hogy a golyós fegyverednek csupán egyetlen csöve, de két ravasza van?*

Vagyis mire szolgál a páros billentyű? S mivel az itteniek kilencvennyolc százaléka ún. direkt egybillentyűs golyóssal lövi a vadat, nem csoda, hogy elámultak a két ravasz–egy cső párosításán, és érdeklődve hallgatták, amikor elmagyaráztam nekik a gyorsító alkalmazását, lényegét.

Tényleg, vajon mit élénkít, szaporáz, fokoz vagy siettet ez az alkatrész, amelyet régebben inkább *rögtönzőnek* neveztek? Sok vadásztársam természetesen tudja rá a választ, de korántsem mindenki: olyan módfelett praktikus szerkezeti megoldás, amelynek révén az elsütőbillentyűt rendkívül érzékennyé tehetjük, olyannyira, hogy szinte leheletnyi érintésre elsüljön a fegyver.

Minderre a minél pontosabb találat érdekében van szükség, bár nem mindenkinek, hiszen vannak, akik a kétfokozatú, mások az egyfokozatú direktbillentyűk hívei, ám aki már megszokta az alkalmazását, az lehetőleg mindig igénybe veszi ezt a többletet. Például nagy barátja volt gróf Széchenyi Zsigmond, de a nála is sokkal több nagyvadat terítékre hozó József főherceg cseppet sem rajongott érte, nemigen használta akkor sem, ha történetesen puskája gyárilag fel volt vele szerelve. A magam részéről van gyorsító és anélküli golyósom is. Ha nagyon messzire vagy szerfölött kis célpontra kell

Ravasz billentyűk

tűzelnem, akkor lehetőleg a rögtönzőset viszem magammal.

Többféle gyorsító elsütőszerszeret létezik. Talán a *kétbillentyűst* találták ki először, hiszen már a középkori európai egylövetű golyóssokon, újkori amerikai Kentucky „hosszú puskákon”, Hawken „bölényölökön” is megfigyelhető. Ezeknél a hátsó billentyű hátrahúzásával válik roppant érzékennyé az első ravasz, amivel aztán el lehet sütni a puskát. A kettő közötti pici csavarral lehet beállítani a nekünk tetsző értékűre. A legtöbb modellnél, ha óvatosan jobbra csavarjuk a srófot, egyre kisebb érintésre sül el a fegyverünk, ha balra, akkor egyre nehezebben. A balesetek elkerülése végett ennek szabályozását csakis szigorúan ellenőrzött üres puskával végezzük. Hiszen ha túlon-túl pehelykőnyűre állítjuk, akkor amint a helyére csattan a zárdugattyú – máris előrevágódik az ütőszeg. Ennek nem szabad megtörténnie! Tehát

ha úgy érezzük, hogy a gyorsító számunkra ideálisra lett szabályozva, akkor húzzuk fel, és vigyázva, ne érjünk

hozzá, keményen rántsuk hátra a zárt, csapjuk a helyére. Tenyérrel ütö-gessük a puskaagyat, zártestet. Amennyiben a rázkódás következtében elcsetten a ravasz – ha töltve lenne a golyós, akkor eldörrenne a lövés is! –, feltétlenül tekerjük picit vissza addig, amíg teljesen biztonságos nem lesz. Ha pedig már nagyon elkopik ez az alkatrész, úgy egész egyszerűen nem akad be a helyére, nem működik tovább. Abban az esetben szerfelett egyszerűen lehet segíteni a bajon: kicsit balra kell tekerni a szabályzócsavart, és máris kész.

Kivételképpen emlitem meg, hogy létezik olyan kétbillentyűs gyorsító szerkezet is, amelynél az első a visszahajló formájú gyorsító és a második a puskát elsütő ravasz. Nem szebb és nem is jobb a hagyományosnál. Magam csak az angol BSA tolózáras ismétlőkön láttam ilyet.

Egybillentyűs rögtönzős megoldást találunk a hagyományos duplák jobb, illetve a bockok alsó csövéhez szóló ravasznál, kombiknál pedig értelem-szerűen a golyós csőhöz alkalmazva. Ám manapság az ismétlők-nél sem ritkaság. Elve ugyanaz, mint a fent említettnek, csak-hogy itt a ravasz előrenyomásával peckeljük azt szuper érzékenyre. Az állító-csavar rendszeren az elsütőbillentyű tövében található.

Mindkét változat egyaránt jó, ha a vadásznak viszonylag sok ideje van lövés előtt. Tehát ha a vad mit sem sejtve, oldalt fordulva legel, s nem úgy néz ki, hogy egyhamar takarásba kíváncsozna. Akkor bőven van időnk rendszeren megfigyelni – löhető, vagy inkább várjunk még az elejtésével? –, támasztékból alaposan megcélózni, behúzni a gyorsítót, megérinteni a ravaszt. De hajtásban kétségtelenül hátrányos, ha nagyon hozzászoktunk, mert a rohanó konda nem vár ránk! Ritkán teszik meg azt a szívességet, hogy megtorpannak a nyiladékon, elég időt hagyva a gyorsítózásra. Ott fölösleges ezzel húznunk az igencsak értékes másodperceket. Tanuljuk meg fegyverünket a nehezebben sülő ravasszal is kezelni, rögtönző segítsége nélkül. Közelre, futó vadra használjuk úgy! Természetesen mindehhez jártasság szükséges, de vajon mit szükségtelen gyakorolnunk ahhoz, hogy vérünkbe ivódjon a nem ösztönös cselekedet? Hiszen senki sem születik „súlyomszemnek”, bár azzá válhat. Aki pedig csakis vadra sütogeti a puskáját, lőtérré nem jár, abból sosem lesz biztos kezű lövész. Pedig csakis az pályázhat az „igaz vadász” titulusra, társai megbecsülésére, aki tisztán öl, nem sebez ok-talanul.

K. L.

Néhány évtizeddel ezelőtt egy nyugat-dunántúli állami gazdaság területén izgalmas kísérletbe kezdtek. A királyfácán hazai meghonosításával abban reménykedtek, hogy hamarosan a fácánvadászatok terítékét egy-egy színpompás, hosszú farkú, akár két méternél is hosszabb királyfácán kakas is ékesíti. Sajnos a próbálkozások csírájukban elhaltak: összesen egy-két elit vadászon sikerült az akkori politikai és gazdasági vezetőknek kilőni pár arra érdemes madarat.

Tenyésszünk királyfácánt!

A teríték éke lehet

Dr. Tóth Zsigmond

Ám a honosítási kísérletek az akkori Csehszlovákiában és Franciaországban nem végződtek fiaskövel. Napjaink kézzel fogható bizonyítéka, hogy az említett országokban már ezerszámmra kerülnek terítékre ezek a madarak. Más szomszédos országokban is próbálkoznak honosításukkal és tenyésztésükkel, a volt Jugoszláviában pedig a vadászfácánval való keresztezésben látták a jövőt: egy halványvöröses, vadászhatóság szempontjából kiváló hibrid előállítására cél. Elgondolkodtató, hogy nálunk e madár miért nem tudta megvetni a lábát.

Kínában élnek

E kérdésre csak akkor tudunk válaszolni, ha megismerkedünk magával a királyfácánval. Őshazájában, Kínában vadászata már annyira elterjedt, hogy sok helyről, például Belső-Mongóliából teljesen kipusztították. A híres utazó, Marco Polo is beszámol róla, és bizonyíthatóan ő volt az, aki 1298-ban, hazatérve Velencébe, az első példányokat kontinensünkre hozta. Viszont ezek a példányok és utódai az idők folyamán nyomtalanul eltűntek. Hatszáz évvel később John R. Reeves közreműködésével kerültek Európába azok a példányok, melyek a mai fogságban tartott állomány ősei. Reeves személyének állít emléket tudományos, illetve angol elnevezése: *Syrmaticus reevesi*, *Reeves pheasant*.

Madarunk őshazájában az örökzöld növényzetben gazdag, ligetes területeket keresi, de a tölgyesekben, sőt a magas fűvű réteken is előfordul. Az aranysárga, fekete pikkelyes kakas a terepen is már messziről

felismerhető, mivel fehér fejét övezi egy fekete sáv, melynek kontrasztja távolból is jól látható. Szárnyhossza közel harminc centiméter, míg tizenhét farktolla és a két vezértoll közelítheti a 180 centiméteres hosszúságot. A szem környékén lévő vörös bőrfelület dürgéskor intenzívvé, nagyobb kiterjedésűvé válik. A tojó meglehetősen egyszerű színezetű, mint a legtöbb fácán esetében. Fején az okkersárga szín dominál, de testére a sárgásbarna rejtőszín jellemző. Szárnyhossza mindössze húsz centiméter, és farka sem nő meg harmincöt centiméternél hosszabbra. Átlagsúlya kb. egy kilogramm, míg a hímeké ennek másfélszerese.

Terepen végzett megfigyelések szerint monogám, de érdekességképpen megemlítem, hogy egy 1956-ban végzett megfigyelés alapján a természetben is előfordulnak poligám kakasok. Az adott területen hat hím és tizenegy nőstény élt. Viszont a megvizsgált kilenc fészekalj tojásainak csak a hatvannyolc százaléka volt megtermékenyítve, ami egyértelműen azt bizonyítja, hogy termékenysége messze elmarad a vadászfácánétól. Kitaró és céltudatos tenyésztői munka során a jó tulajdonságú kakasokat kiválogatva a termékenység növelhető, olyannyira, hogy napjainkban már a jó vérvonalú királyfácánokat 1:3 ivarányban gazdaságosan tenyésztik.

Könnyen tenyészthető

Fogságban tartva helyigénye nagyobb, mint a vadászfácáné, azaz egy tenyésztőrzset legalább egy tizennégy négyzetméter alapterületű volierben kell elhelyezni. Az őshazájában található nemzeti parkok-

ban, ahol védelmet élvez, száz hektáron 8-40 egyedes állománysűrűséget észleltek. Szaporodáskor a szinte áthatolhatatlan sűrűségű bozótosokkal övezett apróbb tisztásokat részesíti előnyben. Itt nemcsak a ragadozók veszik nehezebben észre a tollruhájukat felborzoló, szinte farkukon álló, dürgő kakasokat, melyeknek figyelme ilyenkor lanygul, hanem párzás után a tyúkok is hamar el tudnak menekülni az olykor igen agresszív, feldühödött kakasok elől, melyek más különben képesek lennének párjukat akár meg is „skalpolni”.

Ezt a tényt a zárt téri tartásnál mindenképpen figyelembe kell vennünk. Megfelelő búvóhelyet úgy tudunk biztosítani számukra, ha futófényt vagy tüzet ültetünk férőhelyükre, biztosítva ezzel a tojóknak a rejtek- és tojásrakó helyeket. Ezeknek hiányában gyakoriak a nemek közti verekedések, melyek során a tojások is sérülhetnek. A betört héjú tojásokat a későbbiekben a kíváncsi madarak csipegetni kezdi, s nagy az esély arra, hogy így rákapnak a tojásevésre. Egy ilyen rossz tulajdonságról már egy madarat leszoktatni nem lehet, ezután az ép tojásokat is megeszik. Tapasztalataim szerint a kakasok sokkal könnyebben válnak e rossz tulajdonság rabjává. Ha biztosítjuk madarainknak a zárt téri tartás optimális feltételeit, akkor akár 20-25 tojást is nyerhetünk egy másodéves tyúktól.

A tojásrakás időszaka április, május hónap, rossz időjárás esetén június végéig is eltarthat, de sarjófészket akár augusztus végén is rakhat a madár. Megfigyelések szerint a természetben egy fészekalj általában 9-14 tojásból áll, melyen a tyúk 24-25 napig szorgalmasan kotlik. A kakas sem a kotlásban, sem pedig a fészek, illetve a fiókák védelmében és nevelésében nem vesz részt. A megtermékenyített tojásokból a fiókák körülbelül kilencven százaléka kel ki, melyeket a vadászfácán csibéitől könnyen megkülönböztethetünk vörösesbarna fejtetőjük alapján.

Sajnos már az első napokban is előfordulhat, hogy a gyengébb egyedeket elkezdik a csoportból kiverni, csipkedni. Az erre a fajra oly jellemző agresszivitást csak szelektálással tudjuk kiküszöbölni, olyan módon, hogy a kiegyensúlyozottabb, szelidebb madarakat hagyjuk meg továbbtenyésztésre.

A kiscsibék megközelítőleg háromszor akkora területet igényelnek, mint a vadászfácán utódok, azaz egy négyzetméteren maximálisan négy csibe tartható. Más fajokkal együtt nem helyezhetők el.

A csibék napról napra szemmel láthatólag növekszenek. A fáciántáp megfelel táplálásukra, bár ha azt főtt tojással, túróval feljavítjuk, akkor fejlődésük még inkább felgyorsul. Kéthetes kortól apró magvakat és kukoricadarát is adjunk nekik. Csírázott magvakat etetve rendkívül olcsó vitaminforráshoz jutunk,

FOTOMOZAIK

A FOTOGRAFIAI HAVILAP

FILMES & DIGITÁLIS TECHNIKÁK

Újdonságok • Tesztek • Szakcikk • Pályázatok

Ingyenes próbajelölések • Szaküzletek árlistái

Előfizethető, további információ: (1) 4-111-111

Keresse az újságstandokon és a szaküzletekben!

segítségével fácánjaink ellenállóképessége megerősödik, fejlődésük felgyorsul. A két hónapos madarankor már kezd kialakulni a felnőttre jellemző tollazat, ennek kialakulása fél éves korra befejeződik.

Egyévesen már ivarérettek, de ekkor még a kakasok farkhossza nem több százhusz centiméternél. A végleges hossz nemzőképességük csúcspontján, azaz 5-6 évesen jellemző. Tapasztalataink szerint könnyen keresztezhető nemcsak a már említett vadászfácánval, hanem más *Syrmaticus* fajokkal is, így például a mikádó-, a réz- és az elliotfácánval. Legtöbb esetben a hibridek tovább szaporíthatók, ami viszont a tenyésztett fácánok fajtisztaságát veszélyezteti.

Mint már említettem, az előző rendszerben hazánkban is próbálkoztak a királyfácán meghonosításával. Visszaemlékezések alapján a kudarc oka az volt, hogy az elengedett szelíd példányokat nemcsak a négy lábú, hanem a két lábú „rókák” is alaposan megtizedelték... Napjaink tulajdonviszonyai mellett megfelelő őrzéssel ez kiküszöbölhető.

Egy vadász számára életre szóló élményt jelenthet egy gyors röptű királyfácán kakas elejtése. Hosszú farktolla a vadászszoba legékesebb kincsei közé tartozhat. Egy gyorsan növekvő, viszonylag olcsón tenyészthető apróvadnak létjogosultsága van hazánk élővilágában.

Augusztus

Erdeink, erdősávjaink fáinak levelei már elveszítették tavaszi üdőségüket. Az erdőgazda jelöli vágásérett fáit. Foghíjas a síkvidéki határ. A learatott gabona helyén tárcsázott szürke sáv várja az őszi szántást. A madárse-

reg kissé neheztel a mezőgazdára, hogy nem hagyott időt a „kipergett” finomságok felszedésére. A méhek is szerették volna a „tarlóvirág”, a „tisztos fű” jól mézelő kelyheit kiüríteni.

A vadgazda átérzi az ezernyi madársereg izgalmát, egyre nagyobb csapatokba verődését. A hó vége felé már fel tudja mérni a jövő hónap 1-jétől lehető tökések és csörgő réce esti, hajnali húzása vonalát, mennyiségi mutatóit. „Lohosságuk” véget ért, repülőképességüket visszanyerték. A nagy tavak szárcsái is tréningeznek, körbe-körbe repülnek a tó fölött. Ők is szeptember 1-jétől lehetőek.

Ilyen izgalommal várja a sok vadász az új vadászati év első társas vadászati megnyitóját, szeptember 1-jét – mint a sokszínű és változatosságot adó vízivad vadászatának gyönyörűségét.

A vadász gondosan készül. Megvizsgálja fegyverét, e vadászhoz szükséges kellékek állapotát, speciális aggodtót készít, hogy lelőtt kacsája későbbi ellárolását megakadályozza. Beszerzi a szükséges lőszermennyiséget 3 m/m (10-es) nagyságú söréttel. A 12-es 14-es sörétet a kacsá „elviszi”, és valahol mesze a nádrengetegben vagy a kukoricában nyom-

rultul elpusztul. A teljes téli tollruhájánál már 3 1/2 (8-as) sörét is használható.

A vadász átnézi a vadászattal kapcsolatos iratait, a személyi igazolványtól az egyéni lőjegyzékig, a fegyvervizsgálati időponttól a fegyvertartási engedélyig. Ruházata az esti vagy hajnali húzásnak megfelelő sötét vagy világos színű legyen. A szúnyogriasztó hiánya a legsikeresebb vadászati lehetőséget is tönkreteszi.

Augusztus 15-től lehető az örvös galamb és a balkáni gerle. A vetőmagot termelő mezőgazda óriási kárt szenvedhet a napraforgótáblában okozott veszteségért. Változatlanul lehető a róka, a pénzmapocok, a nyestkutya, a mosómedve, az aranyakál, a borz, a szürke vagy dolmányos varjú, valamint a szarka. Augusztus 1-jétől lehető a fészekrabló szajkó is. A későn ellő vaddisznókocák zavart okoznak az állományban. Célszerű ebben a hónapban – az állomány-szabályozás elvét betartva – gyéríteni számukat.

Májusban az őzbak vadászatánál még szakmai szigort nem alkalmaztak a trófeabírálatoknál. A társaságok anyagi kiadásainak biztosítása miatt egy-egy esetben – figyelmeztetés mellett – elnézték a kiváló, de még érett korban nem lévő, 5-6 éves bakok elejtését. Dicséretes a vadásztársaságok törekvése, amely szerint: szigorú szakmai feltételekkel végzik az állomány minőségi mutatóinak helyreállítását. E feladat végrehajtásához szükséges volna a vadászati hatóság-

Dátum	Nap		Hold	
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik
1. h	4,22*	19,18*	0,14*	17,34*
2. k	4,23*	19,17*	1,04*	18,22*
3. sze	4,24*	19,15*	2,03*	18,59*
4. cs	4,25*	19,14*	3,08*	19,27*
5. p	4,27*	19,12*	4,16*	19,49*
6. szo	4,28*	19,11*	5,24*	20,07*
7. v	4,29*	19,09*	6,32*	20,22*
8. h	4,31*	19,08*	7,39*	20,37*
9. k	4,32*	19,06*	8,46*	20,50*
10. sze	4,33*	19,04*	9,54*	21,05*
11. cs	4,35*	19,03*	11,04*	21,21*
12. p	4,36*	19,01*	12,18*	21,42*
13. szo	4,37*	19,00*	13,35*	22,09*
14. v	4,39*	18,58*	14,55*	22,46*
15. h	4,40*	18,56*	16,10*	23,39*
16. k	4,41*	18,54*	17,14*	–
17. sze	4,43*	18,53*	18,04*	0,49*
18. cs	4,44*	18,51*	18,41*	2,14*
19. p	4,45*	18,49*	19,08*	3,44*
20. szo	4,47*	18,47*	19,29*	5,14*
21. v	4,48*	18,45*	19,48*	6,41*
22. h	4,49*	18,44*	20,05*	8,05*
23. k	4,51*	18,42*	20,22*	9,25*
24. sze	4,52*	18,40*	20,42*	10,44*
25. cs	4,53*	18,38*	21,05*	12,02*
26. p	4,55*	18,36*	21,34*	13,18*
27. szo	4,56*	18,34*	22,11*	14,28*
28. v	4,57*	18,32*	22,58*	15,30*
29. h	4,59*	18,30*	23,54*	16,21*
30. k	5,00*	18,28*	–	17,01*
31. sze	5,01*	18,26*	0,58*	17,32*

* A nyári időszámítás alatt a megadott időpontokhoz egy órát hozzá kell adni.

gok megnyugtató szóbeli és gyakorlati intézkedése és együttműködése az érdekvédelmi szervezetekkel, hogy eloszlássák a jövőbeni haszonbérleti szerződésekkel kapcsolatos aggályokat!

Az őz üzekedésének második félideje elkezdődött. A szerelemtől jóllakott, de változatlanul irigy bakokat a suták mellett találjuk, ezért a csalsíppal most már nem a suta vágyakozó hangját hallatjuk, hanem az őt „körbe-karikába” üldöző, gorombáskodó bak miatt hallatott panaszos sirámát. Ilyenkor a legtöbb bak otthagya a sutáját, és a hang irányába rohan.

Ugyanúgy csalsíppal az elfektetett gida vészsrását utánozzuk, amelyre a suta rohan a hang irányába, és a bak a sutát követi.

A sikeres őzhívás feltétele: a lelövésre szánt bakok élőhelyének ismerete, hogy az állomány minőségi javítása eredményes legyen. A vadász a kijelölt helyre érkezve legalább tíz percet vár és utána kezd el a hívást. Sikertelenség esetén újabb tíz percet vár, és cserkelve megy a következő kijelölt helyre.

Tudta-e...

...hogy égre törőnek nevezzük azt a fejszerűlt szárnyasvadat, amely a lővés után nem esik le menten, hanem tájékozódó képességét veszítve hosszan az ég felé repül – majd hirtelen élettelenül lezuhan?

SÓLYOM
VADÁSZFEGYVER-
JAVÍTÓ BT.

Vadászfegyverek szakszerű javítása, teljes felújítása, agyazás, távcső- és lámpaszerezés.

Bizományosi
vadászfegyverek árusítása

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Római Strandfürdő mögött)
Tel.: 242-2104

Csalsípjaink „belövését” bízzuk szakemberre, és vele együtt szabad területen gyakoroljuk a hívás művészetét. Csak jó hallású vadász használjon csalsípot!

Augusztus a vízivad vadászatára való felkészülés hónapja. Nem árt elővenni a törvény idevonatkozó paragrafusait és annak végrehajtási utasítását.

Néhány gondolat a vadászias magatartásról:

- időben érkezni a vadászat színhelyére és elosztani egymás között a lőállásokat,
- legalább félórával előbb elfoglalni a lőállásokat,
- a húzás alatti időben megfelelően rejtőzni,
- az „előőrsöket” engedni leszállni, lővést nem tenni, ők közlik az érkező csapatokkal, hogy nyugodtan „lepakolhatnak”,
- a vadat úgy meglőni, hogy az lehetőleg nyílt vízre vagy a partra essék, így könnyen fel tudjuk venni,
- a vadászias lőtávolságot betartani,
- meglőni a sebzett, úszó vagy a földön ellábaló récét,
- segíteni a vadásztársat a sebzett vad megkeresésében.

Ezek ellentétét cselekedni vadásziatlan magatartás.

Mátyás Ferenc
Diana Szakképző Iskola

Sefag-Lábod
Vadászatszervező Iroda

Nyolc vadászterületen 12 vadászhat, 140 férőhelyei áll a vadászni és pihenni vágyók rendelkezésére. Egyes területeinken mód van horgászatra, s a termálforrásokban gazdag térség egyéb kikapcsolódási lehetőséget is kínál vendégeinknek! Váratjuk további családi és egyéb rendezvények lebonyolítását is.

- Júniustól kedvezményes vaddisznó, gím- és dämön vadkárrelhárító vadászatok
- Őzhívás üzekedéskor (július vége, augusztus eleje)
- Balaton déli partján nyári vadászati lehetőség

Érdeklődésüket szívesen várjuk!
Tel.: 82/505-105 • Fax: 82/505-107 • E-mail: sefag-labod@sefag.hu

Tudta-e...

...hogy farkaságnak nevezzük a szarvasagancson a középag és a korona közt esetenként elhelyezkedő ágat? Akadnak, akik tévesen a jégág helyett ezt nevezzik vendégágnak, mások szerint nem indokolt külön elnevezni, mert csupán lecsúszott koronaág.

Vadászpiac

A rovatunkban megjelentetett adatokat, árakat partnereinktől kapjuk, így azokért, valamint az esetleges nyomdai hibákért felelősséget szerkesztőségünk nem vállal. Az árak tájékoztató jellegűek, árajánlatnak nem minősülnek. A nyomdai átfutás miatt előfordulhat, hogy a közölt árak már eltérnek az aktuálístól, mire Önök kézhez kapják az újságot. Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy néhány cégnél azonnal, míg másoknál megrendelésre kapható egy-egy, esetleg az összes termék. Kérjük, mielőtt tervezne, informálódjon az üzletekben a részletekről.

A jel mutatja, hogy az üzletben a Magasles havilap is megtalálható. A és jelzésű cégek hirdetését, illetve kedvezménykuponját is megtalálhatják jelen lapszámunkban.
A könnyebb áttekinthetőség, keresés kedvéért az árlisták mellett közöljük, melyik megyében található az üzlet.

Magyar forintban közölt fogyasztói árak

A 22-es CSAPDÁJA HÁBORÚELLENES KATONAI TULÉLŐBOLT ÉS HIDEGHÁBORÚS KUTATÓINTÉZET * BUDAPEST, TERÉZ KRT. 21., OKTOGON ÜZLETHÁZ, ALAGSOR, 22-ES LÉGÓPINCÉ * TEL.: 1/269-0232/102, 70/312-2213 * BEKESI@BKAE.HU

<i>Utánvétellel is szállítunk.</i>	bélelt mellény kapucnival. 6.800	magyar katonai tájoló börtökben 4.500	termosapka 1.500	cimeres nemzeti zászló kicsi 900
oldaszabes nadrag 5.500	sokszemes mellény 6.500	iránytű 400	összecukható szék 1.900	osztrák hátszák 6.500
sokszemes zubbony 4.500	télikabát 14.000	kétrészes esőkabát 4.500	fejlámpa 1.900	Svájc tábori ág, összehajtható 5.900
vadász, horgász, bőr igazolvány-tokok 1.900	függőgagy 3.500	poncho 2.500	légpuskatávcso 3.000	bicskák, zsebkések 2.900
erőfő, halór íg.-tokok 1.900	egycsatos bőrdő, barna v. fekete 2.500	bélelt kesztyű bőrtényérel 2.000	bombor dzseki 9.000	"anyószsák" (nagymereti vad-zsák) 4.500
polgárraj igazolványtok 1.700	laposöveg 1.500	egyéb bélelt kesztyűk 1.500	kanálgep 1.250	nagyító 400
Magnum bakancs 19.900	zöld póló 1.500	3 elemes rúdimpata tartó-bilincsel 6.500	magneziumgyújtó 3.900	12 órák világítóór 4 szízenben 750
egyéb bakancsok 16.000	kulacs, övve erősíthető tokkal 1.900	pipalámpa 2.200	ÖK30-as tüzelőlátszó börtökben 15.000	angol túléllékony 5.400
Francia légiénegősi bakancs-zokni 1.400	pokróc 1.000	összehajtható polifoam 2.200	matrózpólo 2.500	
	külföldi mállhazások 3.900	talpatétl hideg és nedvesség ellen 650		

DAISY FEGYVERBOLT * 1115 BUDAPEST, BARTÓK BÉLA ÚT 87. * TEL.: 1/385-4963 * NYITVA: H-P 9-17 ÓRÁIG

ÚJ VADÁSZFEGYVEREK	CÉLTÁVCSÓVÉK	KERESŐTÁVCSÓVÉK	Remington 30-06 1,5x6x42 Zeiss távcso 380.000	Merkel dupla 12/70 85.000
Sako 30-06 299.000	Meopta 3x12x50 vil. p. 168.000	Luger 7x50 20.700	Zastava dupla 16/70 55.000	Zastava dupla 16/70 55.000
M98 Zastava 129.000	Meopta 3x12x50 135.000	Exakta 7x50 14.500	IZS 26 dupla 12/70 45.000	IZS 26 dupla 12/70 45.000
Zastava 30-06 138.000	Meopta 2000 7x50 78.000	Exakta 10x50 14.500	Monte Carlo 12/70 45.000	Monte Carlo 12/70 45.000
Zastava 222 100.000	Meopta 7x50 vil. p. 112.000	Exakta 8x40 11.500	IZS 18 16/70 4x32 Zeiss távcso 30.000	IZS 18 16/70 4x32 Zeiss távcso 30.000
Zastava 9,3x62 135.000	Meopta 3x12x50 használt 80.000	Akah 10x42 27.800	IZS dupla 16/70 28.000	TOZ 34 bock 12/70 55.000
Zastava 7 R. m2 140.000	Eagle 3x9x56 28.000	HASZNÁLT GÖLYÖS FEGYVEREK	TOZ 34 bock 12/70 55.000	Cseh bock skeet 12/70 45.000
TOZ 78 22 LR 60.000	Eagle 3x9x56 vil. sz. 32.500	Blaser R-93 7x64 300.000	Német gázpisztolyok 13.900-tól	
IZS 27 EM 2 bill. 12/76 105.000	Eagle 3x12x44 vil. sz. 32.500	Blaser K-95 7 mm Remington 400.000		
	Eagle 3x12x44 vil. sz. 22.500	ZKK 600 30-06 3x9x40 távcso 102.500		

DUNA-TRADE KFT. * TUSKEVÁR VADÁSZATI SZAKÜZLET * 6200 KISKÖRÖS, JÓZSEF A. U. 5. * TEL./FAX: 78/311-836 * WWW.TUSKEVB.HU

ÚJ FEGYVEREK	Beretta Urika csere cs. 12/76 299.000	Rizzini oldallakatos bock 12/70 175.000	Meopta 7x56 vil. p. 142.000
CZ 555 Lux kivehető tár 30/06 179.900	HASZNÁLT FEGYVEREK	Beretta 409 dupla 12/70 189.000	Meopta 3-12x56 142.000
CZ 550 Lux 30/06 169.900	Blaser R93 St. 9,3x62 + szerelék 490.000	Tanfoglio oldallakatos, külső kakasos dupla 12/70 145.000	Tasco 3-9x50 28.900
CZ 527 223Rem 159.900	Blaser Offroad 338W + Kick-Stop 330.000	Beretta S 55 bock 12/70 128.000	KERESŐTÁVCSÓVÉK
Rossi M65 stainless (Western) 44Mag. 129.000	Mannlicher Classic 300WM + 3-12x56 Zeiss v. vil. p. 730.000	IZS 27E bock 12/70 82.000	Swarovski 8x56 SLC 347.000
Rösler Titan Lux 9,3x62 267.500	Tikka M695 30/06 + 2-8x42 Meopta 248.000	Benelli 123 aut. 12/76 148.000	Kahles 10x42 221.000
Sako M75 Hunter, gyorsító 9,3x62 301.900	Weatherby Mark V Euro 30/06 + szerelék 299.000	Franchi M610 csere cs. 12/76 158.000	Hubertus 8x56 33.800
Remington 700 BDL 30/06, 22-250 215.990	Krico 600 243Win. + 1,5-6x42 Swarovski sínes 242.000	Franchi bock 12/70 170.000	KIEGÉSZÍTŐK
CZ 513 Farmer 0.22LR 67.500	Krico 600 222Rem + 6x42 céltávcso 175.000	CÉLTÁVCSÓVÉK	elektromos autó csőrő 2 t. 48.500
ZKM 452 SL 0.22WMR 92.000	CZ 550 Lux 7x64 + 3-12x56 Zeiss Z 320.000	Swarovski 8x56 215.000	kézi csőrő 4 t. 16.500
Marlin 925 0.22LR 59.000	Carl Gustav 6,5x55 + 3-9x56 Norconia vil. p. 115.000	Swarovski 2,5-10x56 vil. p. 398.500	műa. fegyv. koffer 9.800-tól
Remington 710+3-9x40 célt. 30/06 149.900		Zeiss-Z 3-12x56 259.740	akkus kézi lámpák 6.800-tól
Tundra Silver csere cs. 12/76 149.900		Zeiss-V 3-12x56 vil. p. 388.000	alu teleszkópos löböt 13.600
IZS 43E dupla 12/70 83.900		Meopta 7x50 71.900	
Rottweil 500 csere cs. 12/70 218.000			

ERVA FOTÓ-ÓPTIKA KFT. CANON FOTÓSZAKÜZLET * 1072 BUDAPEST, KLAUZÁL TÉR 13. TEL.: 352-8183, 352-8191, 461-0889 * FAX: 461-0890

TÁVCSÓVÉK, ÉJJEJELLÁTÓ TERMÉKEK	8x32 W látszó 48.990	CAT EYE Binoculars	10x50 ZCF Sport 5.730	9-27x50 ZCF Sport Classic 11.570
Canon	BP-B1 31.490	BP-B1 31.490	10x50 9.030	9-27x50 20.900
Képstabilizátoros (IS) látszó	SL-B1 8.990	SL-B1 8.990	12x50 9.850	HUNTING Binoculars
18x50 339.990	TA-B1 56.990	8x30 MCAT 5.790	16x50 10.780	8x56 17.560
Képstabilizátoros (IS) látszó	Vivitar	10x30 MCAT 7.990	20x50 11.680	WATERPROOF Binocular
15x50 281.990	COMPACT PV SERIES Binoculars	12x30 MCAT 8.400	8x40 ZCF Sport 7.380	7x50 vízálló Sport Binocular 28.400
Képstabilizátoros (IS) látszó	8x21 Promo 2.410	8x21 DCF New 3.810	10x50 ZCF Sport 8.400	Éjjellátók
12x36 II 191.990	PV 10x25 Compact Binocular 2.930	8x21 DCF chrome Blister 2.790	8x40 Sport MXWA 9.980	Night Eye IR 780 WP 79.450
Képstabilizátoros (IS) látszó	8x21 DCF New 3.810	8x21 DCF metallic 3.810	10x50 Sport MXWA 10.770	Night Eye IR 770 67.470
10x42 W 389.990	8x21 DCF metallic 4.300	10x21 DCF metallic 4.300	ZOOM Sport Binoculars	Night Eye IR 760 59.480
Képstabilizátoros (IS) látszó	12x25 DCF metallic 4.600	12x25 DCF metallic 4.600	7-15x35 ZCF Sport Classic 9.570	Night Eye IR 750 45.920
10x30 117.990			7-15x35 20.140	
Képstabilizátoros (IS) látszó			7-21x40 19.020	
8x25 88.990				

JUVA AGRÁR SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMİ KFT. * 2461 TÁRNOK, HALÁSZ JÓZSEF U. 66. * TEL.: 23/585-008 FAX: 23/585-014 * INFO@JUVA.HU * WWW.JUVA.HU

VADRIASZTÓK	Guardian2 Standard vadriasztó állvánnyal 113.575
Guardian2 Standard vadriasztó 77.438	Guardian2 Dupla vadriasztó állvánnyal 194.700

COMPASS-SPORT GPS ÉS TÚRABOLT * WWW.COMPASS-SPORT.HU * 1065 BUDAPEST, NAGYMEZŐ U. 12. * 342-6583 NYITVA H-P 10-18 * 1134 BUDAPEST, LEHEL U. 23. * 239-6013 * NYITVA H-P 9-16

SILVA GPS-EK	AUTÓS TÉRKEPEK	6010 X5 mouse árcsökkénés 22.900	Expedition 25 TDCL 15.700	Lite Tech 7x50 25.900
Multinavigator 119.000	StreetPilot C320 újdonság 174.900	6010 mouse árcsökkénés 18.900	Expedition 54 15.600	Eterna 7x50 autofocus 55.900
Atlas 57.900	StreetPilot C330 újdonság 224.900	NAVIGÁCIÓS RENDSZEREK	Eclipse PRO99 19.900	Eterna 7x50 compass 65.900
Atlas PRO vízálló 93.900	MAP276C árcsökkénés 209.900	<i>Magyarországi hangnavigáció</i>	LEATHERMAN MULTISZERSZÁMOK	X-OPTICS KERESŐ TÁVCSÓVÉK
KIEGÉSZÍTŐK	QUEST árcsökkénés 174.900	HP1710 PDA + Soros GPS, Aeromap térkép autós szettel, magyar hangnavigáció 87.900	Charge TL 39.900	X-100 8x25 8.990
Térképszoftver GMP 34.900	StreetPilot 2610 árcsökkénés 259.900	HP2110 PDA + CF GPS, Aeromap térkép autós szettel, magyar hangnavigáció 124.900	Charge XTL 39.900	X-100 10x25 9.500
GARMIN GPS-EK	IQUE 3600 189.900		NEW WAVE 27.900	X-300 7x32 vízálló vízálló 19.900
Geko101 33.900	StreetPilot 2620 369.900		BLAST 19.900	X-400 8x42 vízálló 45.900
geko201 42.900	GPS TÉRKEPEK		FUSE 15.500	X-400 10x42 vízálló 48.900
geko301 69.900	Magyarország 4.0 34.900		KICK 11.790	X-500 7x50 vízálló 36.900
GPS72 árcsökkénés 59.900	Magyarország domborzati 29.900		SILVA AKCIÓS TÁVCSÓVÉK	X-OPTICS KERESŐ ÉJJEJELLÁTÓK
TÉRKEPES GPS-EK	Magyarország általános 44.900		Eterna PLUS 7x42 89.900	NIGHT ORION 2,8x42, beépített infravet 35mW, látótáv 300-350 m 69.900
etrex legend 72.900	NY europa általános 44.900		Eterna PLUS 10x42 89.900	NIGHT COMET 5x55 beépített infra 35mW, látótáv 400-450m 99.900
etrex vista 99.900	Ny europa 60/76 89.900		Lite Tech Compact 8x25 19.990	Külső infravet 75mW 35.000
GPS 60 újdonság 59.900	Lengyelország 34.900		Lite Tech Compact 10x25 19.990	
etrex Legend C 109.900	Horvát ország 29.900			
Etrex Vista C árcsökkénés 119.900	Adria hajós 58.900			
MAP60C árcsökkénés 154.900	RIKALINE GPS MODULOK PDA-HOZ			
MAP60CS árcsökkénés 169.900	BT 6033 újdonság 41.900			
MAP76C árcsökkénés 169.900	BT 6031X7 árcsökkénés 38.900			
MAP76CS árcsökkénés 189.900	CF 6021X6 árcsökkénés 38.900			
	CF 6020 árcsökkénés 33.900			

FOTOTECHNIKA LÖRINCZ ÉS FIA KFT. * 1056 BUDAPEST, VÁCI U. 61. * TEL./FAX: 266-0485, 337-2902 NYITVA: H-P 10-18-IG, SZO 11-13-IG

HASZNÁLT TÁVCSÓVÉK		Színházi antik látszóvevők 7.000-40.000	Távcsozserelések Hívjón!	Digitális külső-belső hőmérők, higrométerek 4.500-8.000
Madarász távcso, német 68.000		FEGYVERTÁVCSÓVÉK	Mauser, ZKK, Tikka, Sako kispuska, orosz egységű colos és 28-as átm. 28.000	Hőmérők 340-3.000
Zeiss 7x50 65.000		Tasco 3-9x56 világító 46.000	Nyers öntvények 1.000	Ásvány- és biológiai mikroszkópok 30.000-tól
Japan 10x50 29.000		Bushnell 3-9x40 világító 24.000	Távcsozserelék alkatrészek Hívjón!	Antik mikroszkópok Hívjón!
Super Zenit 7x50 38.000		Zeiss 4x32 30.000	Ölomszór, 4,5 mm átm. 200/doboz	Célzástyárló, kal. 12 9.000
Ofotér 10x50 39.000		Hensold 6x32 29.000	(égpuskába) Hívjón!	Antik löpormérleg gyűjtőknek Hívjón!
Carena 10x50 11.000		Hensold 8x52 Mauser szerelékkel 70.000		Menetőrök, metszők M 3,5 puska-műveseknek Hívjón!
Bushnell Permafocuss vízálló 10x50 (új) 19.000		Redpoint 6.000	Ölöm, kb. 70 kg tiszta tömbben. EGYEB Hívjón!	Vadász- és fegyverkönyvek Hívjón!
Bushnell 6x25 28.000		Redpoint Tasco Hívjón!		Távcsozserelék, műszerek javítása Hívjón!
Goez 3x20 színházi 20.000		Laserpoint pisztolyra Hívjón!		Tanácsadás Ingyenes
Prizmas német 3x12 30.000		Távcsozserelék 300-tól		Szintévezetőknél vizsgálat, korrekció - szemüveg rendelése esetén Inoveres
Első világháborús 6x50 38.000		Védősapkák binoklira, fegyvertávcso Hívjón!		
5x50 német 39.000		MOM fegyvertávcso 6x42 40.000		
Eagle 12x25 5.000		Légpuskatávcso 2.000-tól		

FROMMER KFT. * 1089 BUDAPEST, REZSŐ TÉR 21. * TEL.: 210-3506, 30/2427-460 * FAX: 210/3507 NYITVA: H-Cs 8-17, P 8-16, SZO 8-12 ÓRÁIG

ÚJ FEGYVEREK	HASZNÁLT FEGYVEREK	Orosz TOZ-17 (5 / 22 íB) 25.000-30.000	223 Rem. Remington FMJ 90
(tár / kaliber)	Lakefield M648 (5 / 22 íB) 65.000	Orosz CM-2 (1 / 22 íB), diopteres 55.000	9 mm Luger MFS löteri csomag 33.000
Tanfoglio Lady Force (13 / 9mm Luger), rozssaszín 120.000	Mauser (3 / 6,5x55), 4x40 távcso 105.000	Suhl M 150 (1 / 22 íB), diopteres 55.000	1000 db/cs 46
Tanfoglio P-19 Combat (15 / 9 mm Luger), mikroirányzék 180.000	CZ Kadett szett (10 / 22 íB), mikroirányzék 60.000-75.000	ENGEDÉLY NÉLKÜL VÁSÁROLHATÓ GÁZFEGYVEREK	40 SV Practical MFS IPSC löszer 47
Walther P-99 (16 / 40SW) 170.000	Ruger P940C nikkel (15 / 9 mm Luger) 120.000	Weihrauch HW-88 fek./inox (5 / 9 mm peremes) 41.000/43.000	45 APC MFS löteri csomag 1000 db/cs 60.000
Walther 4* R-99 (6 / 357 Magnum), mikroirányzék 190.000	Colt King Cobra (6 / 357 Magnum) 180.000	Röhm RG-96 fek./inox (8 / 9 mm P. A.) 35.800/39.000	9 mm Luger PMC FMJ 50 db/doboz 11,7 és 13g
Walther P-22 Fekete/Inox (10 / 22 íB), mikroirányzék 82.000/91.000	HK USP Standard (13 / 40SW), mikroirányzék 160.000	Röhm RG-88 fek./inox (6 / 9 mm P. A.) 32.500/36.800	MINDÖSGÉI LÉGPUSKÁK
Smith Wesson 688 Target 6" (6 / 357 Magnum), mikroirányzék 251.000	Glock 17, 19, 22, 26 (17, 15, 17, 10 / 9 mm, 40SW) 130.000-150.000	Röhm RG-69 fek./inox (6 / 9 mm peremes) 43.600/48.800	Weihrauch HW-97K (4,5 / 5,5 mm), alsó 103.000
Smith Wesson Wheelgunner 6" (6 / 357 Magnum), mikroirányzék 275.000	Rossi 6" (6 / 357 magnum), mikroirányzék 116.000	Röhm M-90 fek./inox (6 / 9 mm P. A.) 33.500/41.200	Weihrauch HW-98 (4,5 / 5,5 mm), letörhető 113.000
HK USP Compact (14 / 9 mm Luger) 150.000	Cseh ZKR 551 (6 / 38 SW), mikroirányzék 125.000	LÖSZEREK AKCIÓS ÁRON (FT/DB)	Weihrauch HW-77 (4,5 / 5,5 mm), alsó 103.000
Vektor Z-88 (15 / 9 mm Luger) 180.000	Orosz IZS-18 (1 / 30-06), faragott tus 50.000	22 íB CCI Blazer 11	Weihrauch HW-40 (4,5 mm), elősűrűsítés 35.600
Sabatti SKL 98 (3-4 / 30-06 Sp.) 130.000	Baikal IZS-27 (2 / 410), bock 110.000	22 íB Remington Thunderbold 8	Diana LG-52 (5,5 mm), oldalkaros 154.000
	Sabatti (2 / 28), lapdcsöv 120.000		

GERINGER AUTO KFT. * 2900 KÖMÁRO, BATHORY ÚT 1. * TEL/FAX: 34/346-132 * E-MAIL: GERINGERMITSU@VIVAMAIL.HU 2800 TÁTERBANYA, ALKOTMÁNY ÚT 2/A * TEL.: 34-510-369 * FAX: 34/510-643 E-MAIL: MITSUBISHITATABANYA@VIVAMAIL.HU

MITSUBISHI					
Colt 5 autós		Invite Wagon, 4AB, FAB, ABS, KZ, AC (J01)	4.297.500	Intense 4WD A/T (Sport), 4AB, ABS, KZ, ACC, AT (J11)	7.585.500
1.1 VVT (75LE/55kW)		Invite Wagon A/T, 4AB, FAB, ABS, KZ, AC, AT (J01)	4.597.500	Intense 4WD A/T (Sport), 4AB, ABS, KZ, ACC, AT, SD, B (J66)	8.315.500
Inform, DAB, ABS (B03)		Intense Wagon (Sport), 4AB, FAB, ABS, KZ, AC (J02)	4.598.500	Pajero	
Inform AC, DAB, ABS, KZ, AC (AV9)		2.0 D (95LE/90kW)		3.2 Di-D (160LE/118kW)	
1.3 VVT (95LE/70kW)		Intense Wagon (Sport), 4AB, FAB, ABS, KZ, AC (J03)	5.398.500	MT Dakar (GLX), 4AB, ABS, KZ, ACC (J80)	11.230.000
Inform AC, DAB, ABS, KZ, AC (AVE)		EVO VIII (263LE/195kW), DAB, ABS, KZ, AC (J02)	11.497.500	Wagon Dakar (GLX), 4AB, ABS, KZ, ACC (J81)	11.879.000
Invite MT, 4AB, ABS, KZ, AC, ATT (AVB/AVA)		Grandis		Wagon Dakar A/T (GLX), 4AB, ABS, KZ, ACC (J81)	12.510.000
Invite A/T, 4AB, ABS, KZ, AC, ATT (AVB)		2.4 MIVEC (165LE/121kW)		Wagon Intense A/T (GLS), 4AB, ABS, KZ, ACC, AT (J07)	12.779.000
1.5 VVT (109LE/80kW)		XP, 4AB, FAB, ABS, KZ, AC (J01)	6.872.500	Wagon Intense A/T (GLS), 4AB, ABS, KZ, ACC, AT, SD, B (J61)	13.820.000
Invite MT, 4AB, ABS, KZ, AC (AVC/AVD)		Comfort, 4AB, FAB, ABS, KZ, AC (J01)	7.997.500	Pajero Pinin	
1.5 Di-D HP (95LE/70kW)		Comfort A/T, 4AB, FAB, ABS, KZ, AC, AT (J01)	8.382.500	1.8 (114LE/84kW)	
Invite M/T, 4AB, ABS, KZ, AC (AYY)		Outlander		Pajero Pinin 1.8 MPI, DAB, ABS, KZ, AC (J03)	5.869.000
1.5 Di-D HP (95LE/70kW)		2.0 D2HC (136LE/100 kW)		Pajero Pinin 1.8 MPI, DAB, ABS, KZ, AC (J04)	6.169.000
Invite A/T, 4AB, ABS, KZ, AC, ATT		Invite 2WD, 4AB, ABS, KZ, AC (J07)	5.790.500		
1.6 (98LE/72kW)		Invite 4WD, 4AB, ABS, KZ, AC (J08)	6.290.500		
Invite, 4AB, FAB, ABS, KZ, AC (J04)		Intense 4WD (Sport), 4AB, ABS, KZ, ACC (J08)	6.999.500		
Inform AC, DAB, ABS, KZ, AC (S89)		2.4 MIVEC (160LE/118kW)			
1.6 (98LE/72kW)		Intense 4WD (Sport), 4AB, ABS, KZ, ACC (J08)	7.195.500		
Invite, 4AB, FAB, ABS, KZ, AC (J04)					
Inform AC, DAB, ABS, KZ, AC, AT (J04)					

Space Star	1.6 (98LE/72kW)
Diamondline, 4AB, ABS, KZ, AC	4.249.000
Pajero Pick-up	
2.5 TD (115LE/85kW) 4WD Invite (GL)	
Single Cab (EK), AB, (J03)	3.955.000
Club Cab (CK), AB, KZ (J01)	4.280.000
Double Cab (CK), AB, KZ (J01)	4.390.000
2.5 TD (115LE/85kW) 4WD Intense (GLS)	
Double Cab, DAB, ABS, KZ, ACC (J80)	5.800.000
Double Cab A/T, DAB, ABS, KZ, ACC, AT (J80)	6.020.000
METÁLFÉNYEZÉS FELÁRÁK	
Colt	90.000
Lancer	139.000
Grandis	169.000
Outlander	159.000
Pajero	179.000
Pajero Pinin	159.000
Space Star	139.000
Pajero Pick-up	179.000
* áfa nélkül árak	
A változtatás jogát fenntartjuk!	

FOREST KFT. * 6721 SZEGED, BRÜSSZELI KRT. 6. * TEL.: 62/426-664, 62/423-760 * FAX: 481-087

WWW.FORESTKFT.HU * E-MAIL: INFO@FORESTKFT.HU, FOREST@AXELERO.HU

Beretta S 686 Onyx.....	399.000	Beretta Ultralight de Luxe.....	439.000	Beretta AL 391 Urika Slug cső.....	78.000	Beretta S 689 Silv. Sable II.....	840.000	Fair Premier.....	170.800
Beretta S 686 White Onyx.....	399.000	Beretta 471 Silver Hawk.....	695.000	Beretta AL 391 Teknys.....	335.000	Fair Premier EM.....	840.000	Fair Premier EM.....	182.800
Beretta Silver Pigeon S.....	420.000	Beretta AL 391 Urika Mc.....	299.000	Beretta A 391 3.5 Xtreme.....	324.000	Fair Premier EM De Luxe.....	211.200	Fair Premier EM DL TC.....	199.900
Beretta Silver Pigeon II.....	552.000	Beretta AL 391 Urika OB.....	314.000	Beretta 686 E Sporting.....	439.000	Fair LX 600 EM.....	248.000	Fair LX 600 DL TC.....	210.200
Beretta 687 Silver Pigeon III.....	560.000	Beretta AL 391 Urika Gold B.....	358.000	Beretta S 682 Gold E Sporting.....	698.000	Fair LX 600 De Luxe.....	267.600	Fair LX 692 Gold TC.....	328.000
Beretta 687 Silver Pigeon IV.....	580.000	Beretta AL 391 Urika Gold W.....	398.000	Beretta DT-10 Trident.....	1.295.000	Beretta SO 5 Sporting Oc.....	3.850.000		
Beretta S 687 EL Gold Pig. II.....	870.000	Beretta AL 391 Urika Synthetic.....	278.000						
Beretta Ultralight.....	408.000	Beretta AL 391 Urika Slug.....	310.000						

GEMENC VADÁSZBOLT * 1203 BUDAPEST, KOSSUTH L. U. 57. * TEL./FAX: 1/283-4432 * NYITVA TARTÁS: H-P 10-17,30-IG

WWW.GEMENCBOLT.HU * E-MAIL: INFO@GEMENCBOLT.HU

Leica 12x50Trinovid.....	390.000	Leica Geovid 10x42BRF-M.....	445.000	Brigedale zokni.....	3.300	Polár alsóruha.....	16.980	Mintás póló.....	2.500
Leica 10x42Trinovid.....	320.000	Leica Trinovid 8x50BN.....	350.000	Fegyverszekrény.....	40.000	Bőrkalap.....	9.500	Légfegyverlőszer.....	550
Leica 8x20BCA.....	107.000	Olang sportcipő.....	16.800	Ing.....	5.600	Fűthető talpbetét.....	37.000		
Leica 10x25BCA.....	112.000	Watzmann bakancs.....	25.000	Légfegyver.....	30.500	Kamásli.....	3.990		
Leica primaster.....	130.000	AKU bakancs.....	32.000	Gázfegyver.....	25.000	Ledes fejlámpa.....	9.500		
Leica Geovid 8x42BRF-M.....	430.000	Bőr félcipő.....	14.950	Vadásztörök.....	9.000	Német katonai nadrág.....	6.000		

HARGITA JAGD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ANDRÁSSY U. 32. * TEL./FAX: 62/248-768 * TEL.: 30/9580-603

WWW.HARGITAJAGD.HU * HARGITAJAGD@NIVITEL.HU

ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK									
Merkel KR1 Stand. 30-06 9,3x62.....	390.000	CZ527 222Rem.....	165.000	Sako 75 Hunt. gyors. 7mm 300W.....	344.900	IZS27 1C 12/70 1bill. Bock.....	104.900		
Merkel KR1 300WM. 7mmRM.....	430.000	CZ527 223Rem.....	185.000	Sako Hunt. gyors. 375 H&H Mag.....	344.900	IZS27 E-1C 1bill. Bock.....	118.900		
Mauser M03 steck. 30-06.....	475.000	CZ527 223R. 222R 223R 22Horn.....	194.900	USA Marlin 336A 30-30W. távcső.....	134.700	IZS27M-1C 12/76 1bill. Sch. Bock.....	129.900		
Steyr Mannlicher Ultra Light 308 Win.....	365.000	CZ452 ZKM Stand. 0,22 LR.....	92.900	USA Marlin 336W 30-30W. távcső.....	126.700	IZS27E-1C 12/70 5ch. 1bill. Bock.....	126.900		
Steyr Mannlicher Ultra Light 243 Win.....	419.000	CZ452 ZKM Lux. 0,22 LR.....	98.000	USA Marlin 336C 30-30W.....	137.500	IZS27EM-1C 12/76 5ch. 1bill. Bock.....	133.900		
Classic Mannlicher 7mmRM. Mag.....	405.000	CZ452 ZKM Stand. 22 WM.....	120.900	USA Marlin 444 cal.444Mag.....	153.200	IZS27E 20/76 csere choke Bock.....	134.000		
Classic Mannlicher 9,3x62.....	399.000	CZ452 ZKM Luxus. 22 WM.....	130.900	Sabatti 870 Rover Lux. steck. 243 30-06.....	141.900	IZS27EM-1C 20/76 5ch. 1bill. niikk.....	141.900		
Classic Mannlicher Stutzen 243W.....	412.000	USA Marlin 925 0,22LR 7-es tár.....	59.900	7mm 300 9,3x62.....	159.900	IZS27EM-1C 410/76 1bill.....	138.000		
Classic Mannlicher Stutzen 30-06.....	457.000	Zastava MP22 5-ös tár 0,22LR.....	66.000	Sabatti 870 Stand. steck. 30-06 7mmRM.....	144.900	IZS43EM-1C 1 bill. 410/76 dupla.....	106.900		
Classic Mannlicher Stut. 222Rem.....	457.000	Zastava MP22WMRF 0,22WM.....	87.000	Sabatti 870 Stand. 30-06 7mmRM.....	136.300	IZS43M-1C 1 bill. 410/76 dupla.....	88.900		
Steyr Mann. ProHunter 30-06.....	344.000	Zastava M70Lux. 22-250 6,5x57 7x57.....	132.000	Sabatti 870 Lux. 243 7x64 30-06 7mmRM.....	153.900	IZS43 12/70 dupla.....	76.900		
Rem. 710 esőpuska 30-06 270W. 300W.....	149.950	25-06 6mmRem.....	134.400	300WM.....	144.900	IZS43E 12/70 dupla.....	85.900		
7mmRM. 3-9x40 célt.-vel.....	215.990	Zastava M70 7mm 300WM 9,3x62.....	164.400	Sabatti 870 balkezes! Lux. Steck. 30-06.....	184.900	IZS43EM-1C 12/76 1 bill. dupla.....	100.900		
Remington 700 BDL DM 30-06.....	215.990	Zastava M70 375H&H 458WM.....	176.400	300WM.....	399.000	IZS43EM-1C 20/76 1 bill. dupla.....	109.900		
Rem. 700BDL 22-250 222R 223R 243.....	198.500	Zastava M85Lux. 222R. 222R.Mag. 223R.....	132.000	Finn Class duplagolyós 9,3x74R.....	399.000	IZS43 kakasos 12/70 dupla.....	80.000		
30-06 7mmRM 300 WM.....	49.900	22-250 22Hornet.....	121.200	Finn Class duplagolyós 308Win.....	399.000	IZS18 M 410/76.....	41.000		
IZS18 222 223Rem 308Win. 30-06.....	215.000	Zastava M98Lux. 7x57 30-06 7x64.....	121.200	Finn Bavarian Gold duplagolyós 7x65R.....	599.000	IZSMP153 öntöltő. 12/76 3ch.....	129.000		
Osztrák Titan6St 243 7x64 9,3x62.....	215.000	8x57JS.....	121.200	Merkel drilling 20/76/30-06.....	999.999	IZSMP153 öntöltő. 12/ 3ch.....	174.900		
Osztrák Titan6St 7mmR 300WM.....	215.000	Tikka T3 222R 223R 22-250 243W 6,5x55.....	228.900	Baikal Express duplagolyós 30-06.....	183.900	Tula TOZ 120E 12/70 1bill.....	110.000		
Osztrák Titan6St 308Win. 30-06.....	215.000	Tikka T3gyors22 223 22-250 243.....	261.900	Brno 98 Lux. 7mm. 300W. stecker.....	183.000	Zastava M80Bock 2bill. 12/70.....	99.000		
Osztr. Titan6St 30-06 7x64 243.....	265.000	Tikka T3gyors6,5x55 270W 308W.....	261.900	Brno 98Lux. 8x57JS 7x57 gyorsit.....	171.000	Zastava M75dupla 12/70 1670.....	79.000		
IZS-94 12/76/30-06 Bockbüch.....	139.500	Tikka T3gyors. 7x64 30-06 9,3x62.....	261.900	Zoili A21900 Stutzen 30-06.....	224.000	Zastava LPM04 12/76 1bill. Sch.....	122.000		
IZS-94 12/76/223R Bockbüch.....	139.500	Tikka T3 7mm 300WM. 338WM.....	252.900	Zoili A21900 Stutzen 30-06.....	258.000	Rizzini Albion 1bill. 5ch. 12/70.....	192.000		
CZ550 7x64 30-06 243W. 308W.....	168.900	Tikka T3 gyors. 7mm 300. 338WM.....	285.900	Frank. Leicht Bockbüch 20/30-06.....	234.000	Rizzini Albion 1bill. 20/70 Bock.....	185.000		
CZ550 22-250 kivehető tárral.....	197.900	Sako75 Hunt. 22-250 243W 308W 6,5x55.....	299.900	Frankonia M98 Lux. Stutzen 243.....	182.000	Rizzini Elegant Extra 16/70.....	360.000		
CZ550 Stutzen7x64 270W 30-06.....	209.900	270W 7x64 30-06 9,3x62.....	299.900	IZS27EM-1C Sporting SPR 310 12/76.....	159.900	Rizzini Elegant BDF 1bill. 16/70.....	255.000		
CZ550 Stutzen 9,3x62 6,5x55.....	209.900	Sako75 Hunt. gyors. 6,5x55 270Win. 7x64.....	325.900	IZS27 12/70 2bill. Bock.....	101.900	Rizzini Elegant 28/70E vésett.....	256.000		
CZ550 7mmRM 300W. 9,3x62.....	190.000	30-06 9,3x62.....	315.900	IZS27E 12/70 2bill. Bock.....	108.900	Rizzini Style 410/76E ang. agy dup.....	451.000		
CZ550 Mag. 375 H&H.....	230.000	Sako 75 Hunt. 7mm 300W 338W.....	325.900	RWS Rotthweil BDF 700 12/76E.....	358.000	Rizzini Hombra 20/70E 2bill.....	225.000		
		Sako 75 Hunt. 375 H&H Mag.....	315.900						

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK * KÖZPONT: 4025 DEBRECEN, SZÉCHENYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633 * 4026 DEBRECEN, BETHLEN U. 36. * TEL./FAX: 52/421-338 * 4400 NYÍREGYHÁZA, ZRINYI I. U. 8-10. * TEL.: 42/413-423 * 3530 MISKOLC, SZÉCHENYI U. 14. * TEL.: 46/341-464 * 5600 BÉKÉSCSABA, LUTHER U. 12. * TEL.: 66/449-369 * 6000 KECSKEMÉT, SZÉCHENYI TÉR 14. * TEL.: 76/321-942 * 6722 SZEGED, KOSSUTH L. SGT. 21. * TEL.: 62/424-342 * 6500 BAJA, HATTYÚ U. 2. TEL.: 79/321-364 * 1165 BUDAPEST, MARGIT U. 116. * TEL.: 30/6631-861 * 2890 TATA, KATONA U. 17. * TEL.: 34/381-418

8200 ZALAPRÉM, HORGOS U. 2. * TEL.: 88/325-033 * 8360 KESZTHELY, RÁKÓCZI U. 3. * TEL.: 83/314-101

8900 VASLEGERSZEG, BIRÓ U. 47. (AZ FM HIVATAL BEJÁRATÁNÁL) * TEL.: 92/348-011, 30/9398-369, 30/6631-867

7626 PÉCS, KIRÁLY U. 71. * TEL.: 72/225-204 * 3300 EGER, TORONY ÚT 1-3. * TEL.: 36/410-131 * 3200 GYÖNGYÖS,

SZENT BERTALAN U. 4. * TEL.: 37/301-860 * 7030 PAKS, TOLNAI ÚT 2. * TEL.: 75/315-687 * 4600 KISVÁRDA,

SZENT LÁSZLÓ U. 13. * TEL.: 45/415-887 * 5350 TISZAFÜRED, PIAC TÉR 6. * TEL.: 59/511-234, 30/9585-568

SAKO 75 HUNTER FEGYVEREK	III 22-250	301.900	IV 7x64	301.900	V 338WM	317.900	IV Balos 270W	314.900
Gyorsító elsütő	III 243W	301.900	IV 30-06	301.900	V 375HH	317.900	IV Balos 7x64	314.900
szerkezettel	III 308W	301.900	IV 9,3x62	301.900	SM 300WSM	315.900	IV Balos 30-06	314.900
I. 222R	IV 6,5x55	301.900	V 7mmRM	317.900	SM 270WSM	315.900	IV Balos 9,3x62	314.900
I. 223R	IV 270W	301.900	V 300WM	317.900	IV Balos 6,5x55	314.900		

SZMV 2002 SERVICE KFT. * 2030 ÉRD, JEGYZŐ U. 10. * TEL.: 23/520-096/097 * MOBIL: 20/924-1959, 20/449-0607

E-MAIL: POSTMASTER@SZMV2002SERVICEKFT.AXELERO.NET

SEHENDER FEGYVEROPTIKÁK									
4x15.....	1.500	6x40.....	10.800	1,5-6x42E világító szálkereszt.....	21.400-ig	3-9x56E világító szálkereszt.....	49.900-ig		
4x20.....	1.700	1x20 red dot sight.....	2.600	2-8x42.....	13.300	3-12x56 világító szálkereszt.....	55.000-ig		
3-7x20.....	4.040	18x26 red dot sight.....	1.830	2-8x42E világító szálkereszt.....	19.500-ig	SEHENDERNV 2000 éjjellátó 30MM.....	49.900		
4x32.....	8.000	1x30 red dot sight.....	1.810	2-7x32.....	11.300	SEHENDERWH20 éjjellátó 50MM.....	59.900		
4x32E világító szálkereszt.....	14.000-ig	1x40 red dot sight.....	10.000	2-7x32E világító szálkereszt.....	17.500-ig	SEHENDERWH20-II éjjellátó 50MM.....	69.900		
4x40.....	10.300	2x42 red dot sight.....	16.900	3-9x50.....	14.200				
		1,5-6x42.....	13.300	3-9x50E világító szálkereszt.....	22.000-ig				

HOR-SZA Kft. VADÁSZBOLT * 9600 SÁRVÁR, BATTHYÁNY ÚT 34. * TEL.: 95/323-483, 30/9082-451

GÖLYÖS ÉS SÖRÉTES FEGYVEREK									
Zastava 300WM.....	165.000	Norconia 7X50.....	17.300	fejlámpa csipetődes.....	3.600	bőrcsizma báránybéléssel.....	38.500	kabátok.....	8.900-38.900
Sabatti Lux gy. nélkül 30-06.....	156.000	Ekakta 8x56.....	48.900	fejlámpa led-kripton.....	8.900	Aigle neo.....	31.200	sapkák.....	800-10.300
Luger 30-06.....	149.900	Ekakta 8x40.....	11.300	KÉSEK, TÖRÖK		cseh csizmák.....	6.500	kesztyűk.....	800-5.400
CELTÁVCSÓVEK		Ekakta 8x32.....	16.400	Muela török.....	8.100-14.500	Le Chameau neo csatos.....	34.000	hátzások.....	5.200-13.500
Lisenfeld 8X56.....	83.900	Fomei 8x40.....	9.700	egkezes kések.....	4.100-8.900	Treton nyári.....	14.500	oldaltáskák.....	7.900-19.100
Meopta 7X50.....	83.500	Vangard 8x56.....	64.000	Wenger vadász.....	5.100	Treton neo.....	19.900	zoknik.....	350-4.400
Norconia 7X50 vil. po.....	49.200	FEGYVERLÁMPÁK		Victorinox vadász.....	5.900-10.400	M. Trump cipő.....	6.900	LÉGPISTOLÁK	
Fomei LX 600.....	17.600	vezeték.....	11.500	Watzmann magas szárú.....	25.200	ingek.....	5.200-11.900	kinai.....	9.900
Luger 8x56.....	115.400	akkumul egybeépített.....	29.200	Watzmann közepes sz.....	20.500	pulóverek.....	4.500-9.200	Slavia 630.....	28.900
Luger 4-12x56.....	145.400	vezeték.....	10.200	Chirucca Goratex.....	35.900	kalapok.....	5.700	Slavia 631.....	31.400
KERESŐTÁVCSÓVEK		LÁMPÁK		Olang vizálló.....	14.900	r.p. polár pulóver (termo).....	7.990	EGYÉB	
Fomei 7X50.....	13.900	akkus 20w.....	23.400	Olang szőtt gyapjú.....	16.990	r.p. polár nadrág (termo).....	6.990	Vad. himzett törülköző.....	1.800
Fomei 8X56.....	26.700	akkus expert.....	10.200	Meindl Sölden.....	25.500	mellények.....	5.900-12.200	Vad. himzett fürdőlepedő.....	3.100
Luger 7X50.....	20.700	fejlámpa ledes.....	7.200	Meindl Sölden női.....	23.200	nadrágok.....	4.800-19.900	Vad. himzett köntös.....	11.900

HUBERTUS VADÁSZBOLT * 9400 SOPRON, LACKNER K. U. 6. * TEL./FAX: 99/314-317 * NYITVA: H-P 9-12, 13-17; SZO 9-12

IJÁSZAT		LE CHAMEAU GUMICSIZMÁK		LE CHAMEAU CIPŐK, BAKANCSOK		Praktica Falcon 7x50.....		Fomei 6x40 szk.1.....	
Gyerek nomád íj.....	10.900	Cirrus, All Tracks (nyári).....	14.990	Safari Low cipő.....	13.900	Praktica Falcon 10x50.....	17.490	Fomei 4x32 szk.1.....	11.200
Szkita íj.....	17.000	Vierzon csatos, jersey (nyári).....	25.990	Safari Mid bakancs.....	16.900	Bushnell Powerview 7x50.....	23.800	Bushnell Sharp Shooter 4x32.....	15.690
Nimród íj.....	24.900	Vierzonrd csatos, neoprén.....	34.990	Valley Low cipő.....	19.990	Bushnell Powerview 10x50.....	24.500	Walther 4x32 szerelékkel.....	16.250
Magyar íj.....	29.900	Chasseur cipces, szőrmés.....	43.500	Valley Mid bakancs.....	19.990	Vanguard HW-7x50.....	32.000	Gamo 4x32 szerelékkel.....	12.990
Mongol íj.....	31.500	Chasseur cipces, neoprén.....	47.990	Elan Gore-Tex bakancs.....	32.900	Fomei Forester 8x56.....	28.990	LÉGFÉGVYVEREK	
Favessző gyerek.....	700-900	CIPŐK, BAKANCSOK		Isard Gore-Tex bakancs.....	45.900	AKA Hubertus 8x56.....	34.900	Hatsan Mod. 35 (4,5mm).....	17.990
Favessző felnőtt.....	1.250	HI-TEC Waterproof női bakancs.....	25.900	KERESZTÁSVÉCŐK		Exakta (Type 206) 8x56.....	49.900	Hatsan Mod. 55 (5,5mm).....	23.600
Aluvessző.....	1.200-2.100	Lagkner Sympatex.....	24.900	Bushnell 8x21 (trepeszű).....	5.490	Optomax Germany 7-14x35 H.....		Slavia 630 (4,5mm).....	29.900
Carbon vesszők.....	2.100-3.300	Eich Cordura, Tex.....	26.500	Seadler 8x30 (kemény börtök).....	11.990	(kemény börtök, újszerű áll.).....	26.000	Slavia 631 (4,5mm).....	32.500
Számserji vesszők.....	1.100	AKU Taiga Gore-Tex.....	32.900	Bushnell Powerview 10x32.....	11.990	Night Force Night Vision 30x (egy-.....		Gamo Hunter 440 (4,5mm).....	54.900
Méga-Lima számserji.....	53.200	AKU Nembo Gore-Tex.....	34.900	Bushnell Falcon 7x35.....	13.300	szemes ajlított, infra. 4x).....	49.900	Norica Magic Gold (5,5mm).....	62.500
GUMICSIZMÁK		Watzmann magasszárú.....	27.900	Vizzion (holland) 7x50.....	13.400	CÉLTÁVSZÖVEK		Umarex CP Sport CO pisztoly.....	26.900
Litefield (belga, extrakönnyű).....	14.900	Watzmann bőrszima.....	39.900	Bushnell Birder 8x40.....	15.700	Meopta 6x42 szk.1.....	69.900	Gamo P-800 légpisztoly.....	12.900
Beretta csatos, neoprén.....	23.900	Goiservarrott félcipő.....	14.900	Bushnell Falcon 10x50.....	15.700	Luger 2.5-10x56 szk.4.....	59.990		
Toggi csap neoprén, cipces.....	22.400	Fomei Teco félcipő.....	19.900	Fomei Poacher 7x50, 10x50.....	14.990	Fomei 8x56 szk.1.....	39.900		

KALIBER MAX CÉLPONT FEGYVERBOLT * 1035 BUDAPEST, VERŐFÉNY U. 1. * TEL.: 240-1923 * E-MAIL: FEGYVER.KALIBER@AXELERO.HU

MAROKLŐFÉGVÉREK			
P-38, kal.: 9mm.....	199.000	MCM versenykivétel.....	20-45 000
Stecskin fatokkal, kal.: 9mm.....	199.000	Colt Detective 38-as, 2,5".....	54.000
Orosz TT pisztoly, kal.: 7,62-ES.....	69.000	Tangoligo 9mm, 0,22-es váltószettel.....	158.000
S&W 5906-kal.: 9mm, inox.....	149.000	SÖRÉTES FEGYVEREK	
FÉG P9L-kal.: 9mm, 6".....	60.000	FÉG bók, 12/70, új állapot, agyaltap csere,	
Glock 17-kal.: 9mm.....	69.000	2 bill. ejekt., tisztolyagazás.....	75.000
Glock 17L, 9mm.....	98.000	FÉG montcar, 16/70, új állapot, 2 bill.,	
CZ 75 Bólkor-kal.: 9mm.....	65.000	pisztolyagyas.....	49.000
CZ 75, Kadett szettel.....	138.000	IZS 58 12/70, kissé szutyok lapát.....	29.000
Beretta 92F-kal.: 9mm.....	140.000	IZS 58 16/70, szinte új állapotú lapát.....	79.000
Sig Sauer P229-kal.: 9mm.....	160.000	Zastava 16/70, új állapot, dupla.....	59.000
Sig Sauer P226-kal.: 9mm.....	130.000	Mossberg 500A 12/76, új állapot, pumpás67.000	
		IZS 18E 16/70, szutyok állag.....	19.000
		TOZ8 0,22.....	20.000

KERÍTÉSCESTRUM Kft. * 1106 BUDAPEST, KERESZTÚRI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

CSOMÓZOTT VADHÁLÓK			
50 m-es kiserelés			
Tipusszám: a háló magassága (cm) / a vízszintes drótkok száma / a függő drótkok távolsága (cm)			
100/8/15 átmérő 2,5/2 mm.....	10.541	175/23/15 átmérő 2,5/2 mm.....	19.584
100/16/15 átmérő 2,5/2 mm.....	20.100	200/19/15 átmérő 2,5/2 mm.....	17.827
115/12/15 átmérő 2,5/2 mm.....	11.960	200/19/15 átmérő 2,5/2 mm.....	26.112
115/12/15 átmérő 2,5/2 mm.....	14.380	200/19/15 átmérő 2,5/2 mm.....	12.805
120/16/15 átmérő 2,5/2 mm.....	18.580	200/24/15 átmérő 2,5/2 mm.....	30.257
126/16/15 átmérő 2,5/2 mm.....	22.759	PONTHÉGESZTETT VADHÁLÓK	
		25 m-es kiserelés	
		C25 átmérő 2,5 mm, szeméret	
		102x64 mm.....	26.295

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐINEK KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1036 BUDAPEST, LAJOS U. 126-128. TEL./FAX: 1/453-2329

WATZMANN LÁBELLIK			
Hegymászó bakancs több merevítéssel 21 500.....	20.500	Kord derékmelegítő.....	3.000
Közepesszáru bakancs.....	25.200	Düfín derékmelegítő.....	3.090
Bakancs ragasztott talppal.....	21.000	Lóden derékmelegítő.....	4.030
Bakancs ragasztott talppal.....	26.000	Vászon derékmelegítő, TH béleléssel.....	13.990
Szafári bakancs.....	19.800	Kord dzseki, TH béleléssel.....	11.640
Csizma bárányszőrme béleléssel.....	38.500	Düfín dzseki, TH béleléssel.....	10.330
Előfűző felcipő.....	16.000	Lóden dzseki, TH béleléssel.....	13.160
MAX.....	16.200	Vászon, gyakori felső.....	6.530
Felcipő ragasztott talppal.....	15.600	Kord, gyakori felső.....	8.590
Papucs.....	14.600	Düfín, gyakori felső.....	8.660
HANWAG BAKANCsOK		Hosszú ujjú ing.....	5.210
Alaska Gore Gore-Tex.....	49.900	Rövid ujjú ing.....	4.820
Yukon bőrbélés.....	43.900	Vászon 3/4-es kabát.....	17.250
Hunter Gore Gore-Tex.....	55.900	Düfín, 3/4-es kabát, TH béleléssel.....	19.200
RUHÁZAT		Kord, 3/4-es kabát, TH béleléssel.....	20.230
Kord bricsesz.....	8.140	Lóden, 3/4-es átmeneti kabát.....	34.220
Lóden bricsesz.....	15.190	Lóden, 3/4-es kabát, TH béleléssel.....	32.060
Vászon derékmelegítő.....	2.810	Lóden, 1/2-es kabát, bőrdíszítéssel.....	47.630
		Vászon derékmelegítő.....	18.560

NOMÁD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMÉZŐVÁSÁRHELY, ZSOLDOS U. 57. * TEL.: 62/244-991, 30/259-7740

KERESŐTÁVCSŐVEK			
Fomei 7x50.....	13.900	Meopta 7x50.....	71.400
Fomei 8x56.....	28.000	Meopta 7x50 vil. p.....	116.200
Fomei 11x60.....	32.700	Meopta 3-12x50.....	139.400
Steiner Ranger 8x56.....	111.300	Meopta 3-12x50 vil. p.....	169.400
Steiner Ranger 7x50.....	137.500	Meopta 7x56.....	94.900
Nikon Action VI 7x50.....	28.900	Meopta 7x56 vil. p.....	144.200
CÉLTÁVCSŐVEK		SELLIER&BELLOTT LŐSZEREK	
Fomei 1,5-6x42.....	29.200	222R.....	188
Fomei 1,5-6x42 vil. p.....	48.600	223R.....	198
Fomei 3-9x42.....	29.200	243 W.....	229
Fomei 7x50 vil. p.....	54.400	7x64.....	209
Fomei 7x50.....	44.500	30-06.....	198
		8x57 JS.....	250
		DINAMIT NOBEL LŐSZEREK	
		RWS 7x64 DK.....	639
		RWS 30-06 DK.....	534
		RWS 8x57 JS DK.....	555
		GECO 243W.....	303
		GECO 7x64.....	314

ORYX VADÁSZBOLT ÉS FEGYVERJAVÍTÓ * 8200 SZÉKESFEHÉRVÁR, SEREGÉLYESI U. 86. * TEL./FAX: 22/504-835

MOBIL: 30/947-4295 * NYITVA: H-P 9-17

ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK			
IZS 18 7,62x39.....	59.900	IZS-27EM-1C egybill., ejektoros, csere-choke 20/76.....	143.900
IZS 18 222, 223Rem, 308Win.....	51.900	IZS-27EM-1C bók egybill., ejektoros, fix choke 12/76.....	120.900
CZ 550 Lux 30-06.....	176.900	IZS-27, bók kétbillejtűs, fix choke 12/70.....	103.900
CZ 550 Medium Luxus 7mm RM.....	199.900	HASZNÁLT FEGYVEREK	
Tikka T3 30-06.....	263.900	Merkel drilling 16/70, 7x65R Schmidt-Bender 1,5-6x42 oldható szerelék, újszerű állapot.....	750.000
Tikka T3 300Win.....	260.900	Krico 243Win, Meopta 7x50A fix szer.....	240.000
Tikka T3 222R, jobb kezés irányzék.....	230.900	Bühag Bock Büche 16/7x57R, Zeiss 4x32 távcső.....	350.000
Tikka T3 6,5x55, jobb kezés irányzék, gyorsító.....	263.900	Walther 22Long R. műsz. nélkül.....	90.000
Tikka T3 lite sts 9,3x62, jobb kezés sts irányzék, gyorsító.....	270.900	Toz 8 22Long R. műsz. nélkül.....	10.000
Mannlicher Classic, 60 cm-es cső, irányzék.....	416.200	Zk 601 243Win, távcső, lámpa.....	170.000
ÚJ SÖRÉTES FEGYVEREK		Steyr Mannlicher 7x64 Schmidt Bender távcső 6x42 oldható szer.....	360.000
IZS 27-12/70.....	110.900		
IZS-43EM-1C duplapuska egybillejtűs, ejekt. 20/76.....	111.900		

Merkel Suhl 12/70 mélyvésett.....	260.000	S&B2 5-10x56 Germany felirattal 942-8.....	315.400
IZS 58 16/70.....	40.000	Meopta Artemis 1000 7x50 1-es.....	71.900
Springfield 0,357.....	90.000	Meopta Artemis 2100 7x50 világító ponttal.....	113.900
FEG 16/70.....	630.000	Meopta Artemis 3100 3-12x56 gyorsító világító ponttal.....	184.900
Taurus brazil, 357 Magnum kategória van 57.200.....	25.000	Norconia 4" 32.....	9.880
FEG 9mm Luger műszaki, kategóriával.....	25.000	FEgyverjavító	
RECHNAGEL ALKATRESZEK		Üzetéskészítés.....	ingyenes
TÁVCSŐSZERELÉSEK		Üzetéskészítés.....	ingyenes
Távcsőszerek fix típusú függő.....	53.104	Üzetéskészítés.....	ingyenes
Távcsőszerek kifordítható Mauser, Sauer, Steyr, Heym.....	71.790	Üzetéskészítés.....	ingyenes
Názókák.....	3.400-101	Üzetéskészítés.....	ingyenes
Szikelyjel.....	1.310	Üzetéskészítés.....	ingyenes
Tusztár 4 lőszer.....	39.290	Üzetéskészítés.....	ingyenes
CÉLTÁVCSŐVEK		Üzetéskészítés.....	ingyenes
S&B 6x42 Hungary felirattal 932-4-Hung.....	143.500	Üzetéskészítés.....	ingyenes
S&B8x56 Hungary felirattal 933-4-Hung.....	165.000	Üzetéskészítés.....	ingyenes
S&B1 5-6x42 Germany felirattal 941-8.....	259.600	Üzetéskészítés.....	ingyenes

M-ZERO FEGYVER ÉS VADÁSZBOLT ÉS GLOCK MÁRKAKERESKEDÉS * 2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, PETŐFI U. 5/A

NYITVA: HÉTFŐ-PÉNTEK 9-17 * TEL./FAX: 24/465-373, 30/9516-440 * GLOCK@VNET.HU

ÚJ PISZTOLYOK			
Glock 17.....	160.750	Glock 23.....	160.750
Glock 19.....	160.750	Glock 26.....	163.200
Glock 22.....	160.750	Glock 27.....	163.200
		Glock 21.....	184.000
		GYÁRI ALKATRESZEK	
		Könyvűsítés.....	860

RÁBAI Kft. HUNOR VADÁSZBOLT * BÉKÉSCSABA ZSIGMOND U.10. * TELEFON: 66/451-171

ZASTAVA VADÁSZFEGYVEREK			
222 Rem.....	100.000	375 H&H Mag.....	199.999
203 Rem.....	100.000	30-06. Stutzen.....	157.000
30 06, 7x64, 243 Win, 8x57, 22-250.....	138.000	300 Win. Stutzen.....	175.000
7 Rem, 300 Win, 9,3x62.....	160.000	<i>Balos puska</i>	
		223 Rem.....	139.000
		7 Rem.....	170.000

SEELAND VADÁSZRUHÁZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1188 BUDAPEST, NAGYKÖRÖSI ÚT 24/A * TEL.: 291-8889

FAX: 292-2991 * E-MAIL: VADASZARUHAZ@INTERNET.HU * WWW.VADASZAT.NET/MOBILKER.HTML

Beretta 687 Silver P. II. 12.20.....	399.000	Sauer 202 Take Down Select m.....	750.000
Beretta Ultraglight de Lux 12.....	439.000	Sauer 202 Take Down Elegance.....	820.000
Beretta AL 391 Urika MC 12.20.....	278.000	Swarovski kereső távcső 8,5x42 WB.....	445.000
Beretta AL 391 Teknis Gold MC.....	419.000	Swarovski ker. táv. 10x42 WB.....	465.000
Beretta 686 E Sporting MC 12.20.....	416.000	Swarovski ker. táv. SLC 10x42 WB.....	340.000
Beretta S 682 Gold E Sporting.....	698.000	Swarovski ker. táv. SLC 8x50 WB.....	375.000
Mausier M 03 alap típus.....	470.000	Swarovski ker. táv. SLC10x50 WB.....	395.000
Mausier M 03 Arabesque.....	625.000	Swarovski ker. táv. SLC 8x56 WB.....	385.000
Mausier M 03 de Lux.....	825.000	Swarovski ker. táv. SLC 15x56 WB.....	440.000
Sauer 90 Select médium kal.....	570.000	Swarovski ker. táv. Pocket 10x25.....	158.000
Sauer 90 Elegance médium kal.....	670.000	Swarovski lézer távcső 8x30.....	228.000
Sauer 92 Select médium kal.....	590.000	Swarovski céltávcső 1,5-6x42.....	285.000
Sauer 92 Elegance médium kal.....	690.000	Swarovski céltávcső 2,5-10x42.....	325.000
Sauer 202 Select médium kal.....	530.000	Swarovski céltávcső 2,5-10x56.....	350.000
Sauer 202 Elegance méd. kal.....	590.000	Swarovski céltávcső 3-12x50.....	335.000
		Swarovski céltávcső 4-16x50.....	395.000
		Swarovski céltávcső 6-24x50.....	410.000
		Swarovski céltávcső 6x42.....	210.000
		Swarovski céltávcső 8x50.....	225.000
		Swarovski céltávcső 8x56.....	240.000
		Swarovski világító cél. táv. 2,5-10x42.....	430.000
		Swarovski világító cél. táv. 2,5-10x56.....	458.000
		Swarovski világító cél. táv. 3-12x50.....	445.000
		Swarovski világító cél. táv. 8x50 N.....	350.000
		Swarovski világító cél. táv. 8x56 N.....	370.000
		Steiner Safari kereső távcső 10x26.....	25.900
		Steiner Safari kereső távcső 8x30.....	32.990
		Steiner Ranger kereső távcső 7x50.....	94.990
		Steiner Ranger kereső távcső 8x56.....	119.990
		Steiner Nighthunter 7x50.....	159.990
		Steiner Nighthunter XP 7x50.....	186.990
		Steiner Nighthunter 8x56.....	189.990
		Steiner Nighthunter XP 8x56.....	209.990
		Heym SR 21 243 W-9,3x62-ig.....	419.000
		Heym SR 30 30-06-9,3x62-ig.....	558.000
		SIG SHR 970 9,3x62 6,5x65.....	398.900
		Remington 222 kivehető tár.....	198.000
		Sabatti 222 kivehető tár.....	154.490
		IZS 27 EM-1C bók 12/76.....	129.900
		IZS 43-1C duplapuska 12/76.....	97.800
		IZS 94 vegyes csövű 7,62x53 R-12/76.....	167.900
		IZS 18 MH billenő csövű 308 W.....	49.800
		Marocchi 12/70 bók.....	299.000
		Krico 902 de Lux 30-06 7mm Rem.....	409.000

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET, KIS- ÉS NAGYKER. * 1238 BUDAPEST, LÓALLÁS U. 12. * TEL.: 1/285-6162 * FAX: 1/284-9671

E-MAIL: UZLET@SPJAGD.HU * WWW.SPJAGD.HU * NYITVA: H, Sz, P 7-15,30-IG, K, Cs: 7,30-19-IG

Kötött pulóverek, mellények, kardigánok.....	3.375-6.563	Gyereknadrágok.....	4.750-tól
Kötött thermopulóver.....	8.500	Gyerekkabátok.....	9.875-től
Kötött polárbelelő csipzár pulóver.....	8.438	Gyermelmellények.....	5.062-től
Palmr ingpulóver.....	5.250	Vadászkalapok.....	6.600-tól
Pamut kardigán, mellények, pulóverek.....	6.250-tól	Vadászszapok.....	1.000-tól
Férfi hosszú ujjú ingek.....	5.000-tól	Kesztyűk.....	625-től
Férfi rövid ujjú kockás ingek.....	4.750	Zoknik.....	375-től
Nyári zöld színű pólók.....	2.575-től	Leszákok, extra, vízlepergetős is.....	18.750-tól
Wax kabátok, angol.....	12.500-tól	Watzmann bakancsok.....	20.500-tól
Átmeneti dzseki felhál béleléssel.....	12.188-tól	Cseh gumicizmák.....	6.875-től
Gyerekingek, koptartó vászon.....	2.400-tól	Baffin kanadai lecsizma.....	49.000
		Litfield gumicsizma, habkötényű, meleg.....	12.000
		Le Chameau neoprém csizma.....	46.000
		Le Chameau bakancsok.....	30.000-tól
		Olang bakancsok.....	14.990-tól
		Meindl cipők.....	25.625-től
		Vadászszékek.....	5.375-től
		Lőboto, sétatobok.....	4.600-tól
		Vadásztörök, Böhrer, ATS 34 stb.....	6.000-tól
		Bicskák.....	1.625-től
		Fegyverszjaik.....	1.531-től
		Extra minőségű szivacsos fegyvertok.....	6.375
		Puskatokok.....	4.750-tól
		Tölténytartók.....	1.125-től
		Vadász egészségügyi csomag.....	1.288
		Hátizsákok.....	4.700-tól
		Trófeaalkaték 51-féle, tölgyfából is.....	388-tól
		Frontir törülközők, kőntőskő himzéssel.....	Hívjon!
		Szűnyog és kullancsriasztó bók.....	1.100-tól
		Csalsipok.....	1.100-tól
		Sópasztás többféle ízesítéssel.....	1.100-tól
		EAGLE EYE OPTICS TÁVCSŐVEK	
		4x20, 4x15.....	2.500-tól
		3-9x40.....	11.875
		7x50, 10x50 keresőtávcső.....	12.375
		6x40.....	9.750
		10x50 céltávcső.....	21.875
		7x50 E világító, szálkereszt.....	28.750
		8x56 céltávcső.....	26.250
		8x56 E világító, szálkereszt.....	28.750
		3-12x44 E világító, szálkereszt.....	22.500
		3-9x40 E világító, szálkereszt.....	18.750
		Fegyverszerény 5 fegyveres (1530x250x370).....	42.500
		Walther P22 gáz-riasztó pisztoly.....	25.500
		Vadászkürt állítható kicsi, nagy.....	31.250
		Kürttár táská (kicsi, nagy).....	13.750-tól

STEELVENT Rt. * 3527 MISKOLC, BESENYŐI ÚT 8. * TEL./

SEFAG RT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERSZENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690323

NYITVA TARTÁS: H–P 8,30–17-IG, SZ: 8–12-IG, EBÉDIDŐ: 12–13-IG

Som.

Bőr bakancs varrott.....	18.300	Vigos kabát.....	23.625	Hímzett zöld póló.....	2.000
Női bakancs bélelt.....	12.850	Banner kabát.....	21.600	Venator ing.....	5.500
Varrott bőrcipő.....	12.450	Lódenkabát.....	33.600	Le chameau bársonynadrág.....	15.150
Le chameau gumiciszma (nyári).....	13.520	Víziló kabát.....	38.563	Le chameau vászonnadrág.....	16.750
Le chameau gumiciszma csatos.....	38.050	300-as polárkabát.....	22.200	Polár alsórúha (nadrág).....	6.750
Le chameau gumiciszma cipzáros.....	52.050	Vaxos kabát.....	31.550	Polár alsórúha (felső rész).....	7.620
Le chameau gumiciszma mű-szőrmés.....	47.000	Pulóver.....	7.990	Nyári zokni.....	1.180
Kudu gumiciszma neoprén.....	14.200	Kötött pulóver.....	6.100	Téli bokazokni.....	2.290
Kudu gumiciszma csatos.....	16.800	Banner steppelt mellény.....	11.700	Hímzett frottír köntös.....	13.500
		Banner mellény (lődesnes).....	16.850	Hímzett zöld törölköző (66x136).....	6.200
		Banner mellény (lődesnes).....	13.200	Hímzett zöld törölköző (50x100).....	3.650
		Banner ing.....	10.800	Női általános piszama.....	4.700
		Banner nadrág.....	11.550	Vesevédő.....	3.000

VADÁSZ HORGÁSZ BOLT * 5520 SZEGHALOM, KOSSUTH L. UTCA 10/1. * TEL./FAX: 66/470-223

MOBIL: 70/275-9453, 70/310-1594 * E-MAIL: CSONTI82@CITROMAIL.HU

Bék.

SÖRÉTES LŐSZEREK					
Nike.....	40-48	Tikka T3 Hunter irányzékkal gyors. 243W, 270W; 6,5X65; 308W; 7X64; 30-06; 9,3X62.....	263.900	IZS-58 12/70.....	29.000
Armusa.....	48			IZS Dupla 12/70.....	50.000
Mirage.....	50			IZS-58MA12/70.....	29.000
RC-Remington.....	50-60			IZS-58 16/70.....	26.000
Bornagli.....	40-51			Monte Carlo 12/70.....	29.000
ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK				FEG GV 7,62X54R + táveső.....	52.000
CZ 550 Standard 7X64; 30-06.....	170.900			IZS-18M 16/70.....	22.000
CZ 550 Luxus 30-06; 7X64; 7X57; 308W; 270W.....	176.800				
CZ 550 Luxus 9,3X62.....	194.900			KERESŐTÁVCSÖVEK	
CZ 550 Lux kiv. tár 243W.....	195.900			Taiga 8X56.....	59.990
ZKM 452St. 22LR.....	94.900			Tasco 9X63.....	34.300
CZ 550St kiv. tár 22-250.....	199.900			Fomei 11X56.....	31.500
Tikka T3 Hunter irányzékkal 222R; 223R; 22-250; 243W; 270W; 7X64; 30-06.....	230.900			Fomei 8X56.....	28.100
				Fomei 9X60.....	29.990
				Nikon Aktion 7X50.....	35.990
				Nikon Aktion 10X50.....	37.500
				Meopta3-12X56Vil.....	147.900
				Meopta3-12X56Vil.....	184.900
				Meopta 7X56.....	95.900
				Meopta7X56Vil.....	147.900
				Meopta3-12X50.....	137.900

ZALA-VADÁSZ VADÁSZATI ÉS KERESKEDELMI KFT. * 8900 ZALAEGERSZEG, TOMPA U. 1. * PF. 277.

TEL./FAX: 92/323-746, 30/288-9682

Z.

ŐZ					
451 g fölött.....	337.500 (+4.500)			főzni. Ebben az esetben a vendégnek el kell fogadnia a Trófea-bírók Bizottság által meghatározott fizetendő súlyt.	
150 g alatt.....	12.500			Szébész a becsült trófeasúly ellenértékének 50%-A.	
151–200 g.....	12.500 (+125)			VADDISZNŐ (EGYÉNI VADÁSZATOK)	
201–250 g.....	18.750 (+250)			Vadkan	
251–300 g.....	31.250 (+625)			Agyarhossz / Ft	
301–350 g.....	62.500 (+1.250)				
351–400 g.....	125.000 (+1.625)				
401–450 g.....	206.250 (+2.625)				

VÉDERDŐ BT. SZIKRA VADÁSZBOLTJA * 2085 PILISVÖRÖSVÁR, FŐ U. 1. * TEL/FAX: 26/330-737 * TEL.: 20/463-0843

A.

HASZNÁLT PUSKÁK (VN=VIZSGA NINCS)					
Búhag Suhli drilling 8x57JRSx1270x12/70 + 4x32 Zeiss.....	490.000			Astra (spanyol), 9mm, Luger. Vn.....	75.000
Zastava 300WinMag, 1 éves + 8x56 Meopta Artemis vil. pontos, suhli szerelék + 60 db lösszer + faragott tus.....	290.000			FEG, GFG, 9 BrSh. Vn.....	20.000-50.000
FEG MC dupla, 16/70. vizsga 2015-ig.....	49.000			Taurus 357MAG 4", 6". Vn.....	110.000
IZS 26, 12/70, dupla. Vn.....	55.000			Taurus 38spec, 3". Vn.....	60.000
IZS 58M, 12/70, dupla.....	45.000			HW 38spec, Vn.....	66.000
IZS 12/70, dupla.....	40.000			HW7 22WinMag és LR, 6". Vn.....	55.000
BRNO ZP 149, 12/70, dupla. Vn.....	65.000			S-W 38, 4". Vn.....	110.000
CZ586 (Tatra) 7x65R-16/70 japán 3-9x40. Vn.....	150.000			S-W 38, 2". Vn.....	80.000
CZ58-15, 7x65R-12/70 + 12/70 bock váltócső + 22 WinMag betétcső (távcső nincs) 210.000				Astra (spanyol). 22LR, 6". Vn.....	60.000
				CZ Grand 22LR, 6". Vn.....	77.000
				HATÁSTALÁNÍTOTT (HT) ÉS MUZEÁLIS (M) FEGYVEREK	
				Csappantyús, puska, XIX. sz. közepe. M.....	80.000
				Lafauchaux vadász dupla puska. M.....	65.000

Különböző valutanevekben közölt árak**BENKOVICS AUTÓCENTRUM * HIVATALOS NIVA TRUCK MÁRKAKÉPVISELET ÉS SZERVIZ * 2400 DUNAÚJVÁROS, LOKOMOTÍV ÚT 7.**

TEL./FAX: 25/503-315; TEL.: 25/503-316; 20/926-9833 * E-MAIL: BEKOVICSAC@INIVTEL.HU

A.

NIVA 4X4 TEHERGÉPKOCSIK					
Tipus, száll. szemlély száma, platóméret		DAEWOO D-LINE		Vontatási opció 3500 kg össztömegű ráfutó-fékes vontatmányhoz (EUR)	
Niva Truck 2346 Farmer, 2 fő, 1900x1600.....	3.700.000			6500-10 000 kg össztömegű átmennőfékes vontatmányhoz (EUR).....	1.480
Niva Truck 23464 Farmer, 2+2 fő, 1600x1600.....	3.700.000			Opciók	
Niva Truck 23461 Farmer, 5 fő, 1200x1600.....	3.700.000			Spoiler Zako.....	145.000
Niva Truck 2329 Pick Up, 5 fő, 1200x1600.....	3.700.000			Színfelár.....	20.000
A fenti típusok együttesen benzinüzemű, 1690 cm3 hengerenkénti befecskendezésű, szabályozott katalizátorral, EURO-III minőségű motorral szerelték.				Hálókábel Zako.....	420.000
Garancia: 1 év kilométerkorlátozás nélkül.				Színfelár.....	25.000
				Rádiómagnó (24 V).....	45.000
				Immobiliser (24 V).....	35.000
				Elektromos ablakemelő (24 V).....	60.000
				Központi zár + riasztó (24 V).....	55.000
				Kódilámpa (24 V).....	30.000
				Légrugós vezérlés (24 V).....	110.000

VÁREDEI KFT. * DÉDESTAPOLCSÁNY, VÁRERDŐ TANYA (SZILVÁSVÁRADTÓL 12 KM) * 30/933-2216, 30/972-8060

BAZ

VADKÁRELHÁRÍTÓ VADÁSZAT VADDISZNÓRA					
Jún. 1-jétől szept. 15-ig.....	0	<i>Kilövési díj</i>			
Lőállás díja.....	2.000/alkalom	vadmalac, süldő, kan 12 cm-ig.....	39.000	15,0–17,8 cm.....	60.000
		vadkan 12,0–14,9 cm.....		18,0 cm-től.....	114.000
				Szállás önellátással vadászaházban.....	3.000/0/éj

Börze: Az ingyenes magánhirdetések rovata

Rovatunkban a magánjellegű (pl. használt termékek, munkát keres) apróhirdetéseket – amennyiben terjedelmük nem haladja meg a 150 leütést – ingyen jelentetjük meg. Az ennél hosszabb hirdetéseket átszerkesztjük, illetve nem közöljük. Amennyiben szeretné megjelentetni a 150 leütésnél terjedelmesebb apróhirdetését, belföldi postautalványon lapzártáig (minden hónap 5-e) juttasson el címünk-re minden 10 leütésért 120 forintot (a 150 leütést meghaladó szövegrészért). A nem magánjellegű (pl. szolgáltatás, munkát kínál, oktatást vállal) apróhirdetésekkal kapcsolatban felvilágosítást szerkesztőségünkben kérhetnek. Apróhirdetést kizárólag írásban (e-mail, fax, levél) fogadunk el. A szövegeket szerkesztve közöljük, az esetleges nyomdahibákért felelősséget nem vállalunk.

Vadászat

Vadászni márpedig kell! Zala megye egyik legjobb nagyvadász területén gazdálkodó Lovász Olajbányász Vt. egész évben kínál egyéni és társasvadászatot őzre, vaddisznóra és gim-szarvasra. Kiváló szervezés, korrekt ár. Kérésére árjegyzéket és referenciát küldünk. Szabó Ferenc vadászmester, 30/237-5148, szabovadasz@azelvonl.hu (ef) Őzbak, suta, gida vadászati lehetőséget biztosítunk Hajdú-Bihar megyében. Ellátás, szállás megoldható. 30/322-7155 (ef)

Somogy megyében, Balatontól 3 km-re, Ordacsehi központú egyes vadas területen, éves vadászati lehetőséget ajánlunk, disznó, tarvad, vízi vad, fácán, trófeás vad. 20/9375-394 (ef)

Oktatás

Az állami vadászvizsga kidolgozott szóbeli tételei flopin és papíron nyomtatva is, realis áron megrendelhető. 20/427-3588 (ef)

Fegyver

Remington BDL 700 cal. 243 Win. golyós vadászfegyver 2,5-10x40 Kettner (Docter) oldható céltávcsővel nagyon jó állapotban teljes felszereléssel, töltényekkel együtt 197 E Ft-ért eladó. 20/481-2631 (ef)

Eladó ZKK 600, 7x64 kaliberben, egyedi tussal, 6x42 Schmidt & Bender céltávcsővel, oldható szerelékkel, kiváló állapotban. 30/2772-650

Eladó Merkel 16/16 angol agyas, dupla, ill. felújított Tula 16/16 duplapuskák 74/411-055, 16 óra után

Eladó IZS-43 EM 12/70 (dupla) állapotban. Műszaki vizsga: 2006. febr. 45 E Ft. 36/467-163, 70/941-7445

6x65R/12 kal. CZ vegyes csövű fegyver 6x42 Meopta üveglencsés távcsővel, oldható szerelékkel (190 E Ft) eladó. 30/4565-756

20/76 magnum Marocchi bock sörétes vadászfegyver, újszerűen, értéke alatt eladó, ill. értékegyeztetéssel cserélhető. 289 E Ft. 30/939-0078

9,3x62-es Tikka speciál golyós fegyver, 8x56-os, vil. pontos Docter céltávcsővel, gyári szerelékkel, újonnan, montázsos, lámpával, töltővel, tartalék tárral, Sako 12/70 bock sörétes. Műszaki érv. 2015-ig. 120 E, 40 E Ft. 30/260-2684

7x64. kal. CZ 550-Lux cseh golyós vadászpuska, kitűnő állapotban, cseh Meopta 7x50 távcsővel, gyári szerelékkel szerelve (hordsz, lőszer, tok, tisztító felszerelés stb.). 200 E Ft. Bp., 20/9393-321

243 Win. kal. CZ 550-Lux cseh golyós vadászpuska, új állapotban, tartalék tárral és cseh Meopta 7x50 távcsővel, gyári szerelékkel szerelve (hordsz, lőszer, tok, tisztító felszerelés stb.). 230 E Ft. Bp., 20/9393-321

Beretta 682 Gold E Sporting sörétes sportpuska eladó. 9 hónapos, megkímélt állapotban. 76 cm cső, vastag előagggyal. 30/9787-162

FÉG 12/12/70 sörétes vadászfegyver 12/30-06 váltócsővel, oldható patentszerelések MOM céltávcsővel, jó állapotban eladó. 30/456-5398

Eladó egy 30.06-os Remington 700 BDL DM. 3-12x50-es világító pontos Meopta távcsővel. 250 E Ft. 20/9920-249

308 Win. 2 éves IZS 18-as fegyver egyedi szerelékkel, egyedi ba-jó állapotban. Műszaki vizsga: 2006. febr. 45 E Ft. 30/573-5555 Keszthely

Eladó Beretta Urika 391 12/76-os félautomata sörétes fegyver, 200 E Ft. 30/436-6321

ZKK-600-as 30-06-os golyós vadászfegyver, 4x32-es Zeiss céltávcsővel szerelve, újszerű állapotban eladó! 135 E Ft. 30/400-9093

Merkel dupla (mélyvésett), Toz 34-es bock, MC-21-es félautomata, Seadler 8x56-os céltávcső, újszerű áll., eladók. 20/534-7983

Eladók 300-as Winchester Magnum Zastava 1 éves golyós fegyver. Műszaki érv. 2013-ig. Brno 12/70 bock sörétes. Műszaki érv. 2015-ig. 120 E, 40 E Ft. 30/260-2684

IZS 18 MH 30-06-os fegyver egyedi díofa stucni agyazással, beépített lámpafoglalattal, 8x56-os Schmidt & Bender távcsővel szerelve egyben vagy külön-külön eladó. 30/9790-359

Steyr-Mannlicher M. 9,3x62 leveghető eredeti szerelékkel, 6x42-es S&B távcsővel, beépített blaser kick-stoppal, kitűnő állapotban eladó. 450 E Ft. 20/961-3789

Eladó FÉG 12/70-es Bock, 7x65R duplagolyós váltócsővel, Meopta Artemis 3-9x46-os áltávcsővel, friss műszaki, jobb és bal kezes tussal, 220 E Ft. 30/5924-391

Mélyvésett Merkel drilling 12-12/70-7x65R eladó. 7,30-0609 Sauer, Steyr, Watherby stb. csere érdekelne. 30/2168-755

IZS 58 M 16/70-es lapátsövű sörétes vadászfegyver, faragott tussal, kifogástalan állapotban eladó. 40 E Ft. 54/430-849

ZH 7x65/12 vegyes csövű Meopta 7x50-es céltávcsővel, lőszerrel, kb. 50 lövéssel eladó, 190 E Ft. 30/258-7268

6,5x55-s átalakított Carl Gustav szép balos tussal, vagy az eredeti tusával Tasco távcsővel szerelve eladó. 30/4742053

Eladó Merkel 16-os lapátsövű sörétes vadászlőfegyver. 70/226-3341

Eladó Glock 17-es 9 mm-es parabellum maroklófegyver 70/226-3341

Eladó S & O Griffreprietier Allwetter kal.: 380 Win. gyári szerelék, csőszájjékkal (leszedhető). 30/302-2286, 69/301-319

Eladó Zastava 30-06-os nagyon megkímélt állapotban és IZS 27 E bock, együtt vagy külön. 150 E Ft. 30/266-7669

A VADÁSZ-MESTER BT.

vadászszervező és vadgazdálkodó vállalkozás

vadászati lehetőséget biztosít apró- és nagyvad elejtésére, belföldi és külföldi vadászok részére.

Amennyiben Önnek nincs ideje megszervezni vadászatát, horgászatát, természetközeli pihenését, segítünk Önnek. Vadászházunkban 4 fő részére tudunk családi körülmények között, teljes körű ellátás mellett szállást biztosítani. Kérlek részre fokuszatív kulturális, sport-, fitness, szabadidős programokat biztosítani. Horgászati és levegőzési, valamint fogathatási lehetőség biztosított.

Jelenlétnek lehet:

vadaszmester@emitelnet.hu
77/460-277 - 70/269-9114
www.vadaszmesterbt.fw.hu

Eladó Weatherby V Mark típ. 300-as Weatherby Magnum kaliberű vadászlőfegyver, Night Force 5,5-22x56-os céltávcsővel. 70/226-3341

Távcső

Oldható Tikka távcsőszerezék eladó. 20 E Ft. 30/4565-756

Yukon spektív 6-25x25 és 25-100x100-as (egybeépítve) új, eladó. 90 E Ft. 70/525-5765

Zeiss Jena 6x42 ZF (DDR) cél-távcső vörös lencsével 1-es szálkeresztmintával, megkímélt állapotban, 60 E Ft. 20/9247-519 Győr

Eredeti orosz Dragunov éjjellátó eladó. 30/249-6756

Zeiss Jena 4x32-es távcső ZKK-60 szereléssel eladó, ugyanitt minden fegyvertípusra felfogatható kacska lámpa eladó. 25 E, 12 E Ft. 70/508-0321

Eladó éjjellátó Bushnell explorer (Kettner katalógus 194 old.) keveset használt, az új ár 2/3-áért. 30/302-2286, 69/301-319

Terepjáró

Lada Niva 1992-es, 2006-ig műszaki, vonóhorog, 5 seb., jó műszaki állapotban eladó. 410 E Ft. 20/236-1835

Opel Campo 2.5TD 1998, 4x4, friss műszaki, szervó, vonóhorog, platódoboz, szervizkönyv, hitel. 30/2815-210

Land Cruiser terepjáró, benzines, 10 l-es fogyasztással eladó, 120 E km, kifogástalan áll., extrákkal, vadásztársasággal is megállapodhatunk. 266-0485, 30/9336-910

Isuzu Trooper Benz, 93, klíma, el. ablak, ABS, kapcs. összerék, felező, magnós rádió, bőrülések. 1,6 M Ft. 30/954-1175

Kutya

Jack Russel Terrier kiskutyák eladók. 40 E Ft. 30/2415-017

1 éves bevadászott, alapvizsgázott, törzskönyvezett rsz. magyar vizsla kan kutya eladó hivatásos vadásztól. Ugyanitt kan kiskutyák eladók. Molnár Zsolt, 20/420-6923

Weimari vizslák (ezüstszürrék) és német drótszőrű vizslakölykök (barna spricceltek, feketespricceltek, barnák, fekete) garanciával megvásárolhatók. 30/4836-371

Szálkás szőrű 3 éves tacsó szuka, törzskönyves, tenyészszerelés, vadászó, eladó. 20/534-7983

Drótszőrű magyar vizsla kölykök és fiatalok a Hejőcsabai kennelből, diszpláziamentes, győztes, vadászó szülőkől eladók. 46/304-175, 30/322-9991

Eladó törzskönyvezett weimari vizslakölykök, és szálkás szőrű tacsókölykök kitűnő szülőktől. Mobil: 00421905653606, Tel.: 00421315545190

Aktív vadászó szülőkől szálkás szőrű tacsó kölykök eladók. 20/416-8960

Szálkás szőrű tacsó kölykök győztes, munkavizsgás aktív vadászó szülőkől eladó. Champion kankok fedeznek. 70/942-6811

Rénusi Vadász kennelből rövid szőrű magyar vizslák kitűnő pedigével kaphatók. 30/619-0287

Jagd terrierek eladók, elcserélhetők. 30/559-6706

Könyv, újság

Keresem a Természet újság II. világháború előtti évfolyamait. 30/281-4498

Keresem József főherceg Erdei magány és egyéb vadástörténetek, valamint Bársony István Mu-lattató vadászrajzok c. könyvét. 30/447-6370

Keresek Nimród vadászujságokat: 1969. 11. havit; 1970. 1., 2. havit; 1971. 5. havit; 1958 előttiakat is. 20/980-3447

Trófea

Vadászgyűjteményből eladók gímszarvas- és őztrófeák. 20/981-3907

Egyéb

Vadászati felszerelések: Greiner karóra, infrared illuminátor, digitális navigátor, újonnan eladó! 18 E Ft, 35 E Ft, 28 E Ft. 30/939-0078

Trófea gyűjtemény, 40 db-os, 150 E Ft. Hatástalanított dupla sörétes 1949-ből, 30 E Ft. 20/935-8477

TOLMÁCSOLÁS, FORDÍTÁS!

• OLASZ
• ANGOL
• SPANYOL } **nyelvek, oda-vissza!**

Megbízhatóan, szakszerűen, rugalmas időbeosztásban, az ország egész területén!

Tel.: +36 (62) 437-414

ÚJ! VADÁSZ LESSÁTOR

- egy perc alatt felállítható
- impregnált tereptarka anyagból készül
- könnyen szállítható
- 4 irányban, egyenként zárható megfigyelőnyílások

Tel.: 96/277-2511, 20/9237-532
www.naturvizio.atw.hu
e-mail: naturvizio@axelero.hu

A magasles havilap megtalálható az újságosstandokon és az alábbi szaküzletekben

AJKA: HadaX Kft. Vadászbolt, 8400 Fő út 1. • **BAJA:** Harmónia Vadászbolt, 6500 Hattyú u. 2. • **Szerdahelyi Vadászbolt**, 6500 Árpád tér 1. • **BÉKÉSCSABA:** Harmónia Vadászbolt, 5600 Luther u. 12. • **Rábai Kft. Hunor Vadászbolt**, 5600 Zsigmond u. 10. • **BUDA-ÖRS:** Vadmacska Vadászbolt, 2040 Szabadság út 139. • **BUDAPEST:** 22-es Csapdája Túlélőbolt, 1066 Teréz krt. 21. • **Daisy Fegyverbolt**, 1115 Bartók Béla út 87. • **Frommer Fegyverbolt**, 1089 Rezső tér 21. • **Gemenc Vadászbolt**, 1203 Kossuth L. u. 57. • **Harmónia Vadászbolt**, 1165 Margit u. 116. • **Kaliber Max Bt. Célpont Fegyverbolt**, 1035 Verőfény u. 1. • **Kerítéscentrum Kft.**, 1106 Keresztúri út 130. • **Larix Vadászbolt**, 1036 Lajos u. 126-128. • **Optika-Fotó**, 1056 Váci u. 61. • **S. P. Jagd Vadászüzlet**, 1238 Lóalás u. 12-14. • **Seeland Vadászruház**, 1188 Nagykőrösi út 24/A. • **Sólyom Vadászfegyverjavító Bt.**, 1031 Keve u. 45/C. • **CEGLÉD: V+V Kft., Fegyver-Löszér Ker.**, 2700 Széchenyi út 49. • **CSORNA:** Hany Vadászbolt, 9300 Arany J. u. 8. • **DABAS: P+B Sherwood Bt.**, 2370 Szent István u. 42. • **DEBRECEN:** Harmónia Matriál Kft., 4025 Széchenyi u. 10. • **Harmónia Vadászbolt**, 4026 Bethlen u. 36. • **DUNAÚJVÁROS:** Benkovics Autócentrum, 2400 Lokomotív út 7. • **EGER:** Harmónia Vadászbolt, 3300 Torony út 1-3. • **GÖDÖLLŐ:** Trófea Kft., 2100 Isaszegi u. 168. • **GYÖNGYÖS:** E-Diana Vadász- és Horgász-

bolt, 3200 Rózsa u. 2. • **Harmónia Vadászbolt**, 3200 Szent Bertalan u. 4. • **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY:** Hargita Jagd Vadászbolt, 6800 Andrassy u. 32. • **Nomad Vadászüzlet**, 6800 Zsoldos u. 57. • **KAPOSVÁR:** SEFAG Rt. Vadászbolt, 7400 Berzsényi u. 2. • **Szent Hubertus Vadászbolt**, 7400 Fő u. 40. • **KECSKEMÉT:** Harmónia Vadászbolt, 6000 Széchenyi tér 14. • **Horgász Vadász Bt.**, 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY:** Harmónia Vadászbolt, 8360 Rákóczi u. 3. • **Hunor 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt**, 8360 Széchenyi u. 11. • **KISBÉR:** Agro-Produkt Kkt. Vadász-Horgászbolt, 2870 Kossuth L. u. 16. • **KISKÖRÖS:** Tüskevár Vadászbolt, 6200 József A. u. 5. • **KISKUNHALAS:** Célpont Fegyverbolt, 6400 Hősök tere 1. • **KISVÁRDA:** Harmónia Vadászbolt, 4600 Szent László u. 13. • **MISKOLC:** Harmónia Vadászbolt, 3530 Széchenyi u. 14. • **Steelvent Rt.**, 3527 Besenyői út 8. • **Szalónka Vadászbolt**, 3530 Király u. 2. • **MOHÁCS:** Brachmann Kereskedőház Kft., 7700 Gyógy u. 11. • **MOSONMAGYARÓVÁR:** Hubertus Vadászbolt, 9200 Magyar u. 17. • **NAGYKÖRÖS:** Sírvas Vadászati Ker. Kft., 2750 Örkényi u. 13. • **NYÍREGYHÁZA:** Harmónia Vadászbolt, 4400 Zrínyi I. u. 8-10. • **Pinkerton Vadászbolt**, 4400 Simai u. 9. • **OROSHÁZA:** Kátai Vadászbolt, 5900 Könd út 44. • **PAKS:** Harmónia Vadászbolt, 7030 Tolnai út 2. • **PÁPA:** A-Jagd Kft. Vadászbolt, 8500 Szent

László u. 8. • **PÉCS:** Harmónia Vadászbolt, 7626 Király u. 71. • **Pagony Vadászbolt**, 7634 Rácvárosi u. 16. • **PILISVÖRÖSVÁR:** Szikra Vadászbolt, 2085 Fő u. 1. • **SÁRVÁR:** Hor-Sza Kkt. Vadászbolt, 9600 Batthyány u. 34. • **SOPRON:** Hubertus Vadászbolt, 9400 Lackner K. u. 6. • **SZEGED:** Forest Vadászbolt, 6721 Brüsszeli krt. 6. • **Harmónia Vadászbolt**, 6722 Kossuth L. sgt. 21. • **SZEGHALOM:** Vadász-Horgász Bolt, 5520 Kossuth u. 10/1. • **SZÉKESFEHÉRVÁR:** Lupus Tűzok Vadászbolt, 8000 Ady E. u. 8. • **Oryx Fegyverjavító**, 8000 Seregélyesi u. 86. • **SZEKSZÁRD:** Stefan Kereskedelmi Kft., 7100 Kossuth u. 32. • **SZIGETSZENTMIKLÓS:** M-Zéró Fegyver- és Vadászbolt, 2310 Petőfi u. 5/A. • **SZOLNOK:** Diana Vadásztársaság, 5000 Debreceni út 51. • **Hungária Turul Vadász és Fegyverbolt**, 5000 Szivárvány u. 4. • **SZOMBATHELY:** Aranyszarvas Vadászbolt, 9700 Thököly u. 46. • **TATA:** Harmónia Vadászbolt, 2890 Katona u. 17. • **TISZAFÜRED:** Harmónia Vadászbolt, 5350 Piac tér 6. • **VÁC:** Pagony Vadászbolt, 2600 Széchenyi u. 3-7. • **VECSÉS:** Retriever Vadászbolt, 2220 Fő út 84. • **VESZPRÉM:** Harmónia Vadászbolt, 8200 Horgos u. 2. • **Vadászbolt**, 8200 Nyerges u. 10/B. • **ZALAEGERSZEG:** Diana Vadászbolt, 8900 Ola út 4-10. • **Harmónia Vadászbolt**, 8900 Bíró M. u. 47. • **Nimród Vadász Horgászbolt**, 8900 Ady u. 13. • **Zala-Vadász Kft.**, 8900 Tómpa u. 1.

A kupon bemutatójának

BROWNING és WINCHESTER termékek árából

8% kedvezmény!

szent hubertus kft.
7400 Kaposvár, Fő u. 48.
Tel.: 82/430-099, 430-100.
Fax: 82/511-268
Érvényes: 2005. augusztus 31-ig.

A kupon felmutatója számára

5%-os kedvezményt nyújtunk, kivéve a vadász- és lőfegyverek, löszerek árát.

ELANYI VADÁSZBOLT
9300 Csorna, Arany J. u. 8.
Telefon: 96/261-847
Érvényes 2005. augusztus 31-ig.

FROMMER KFT. FEGYVERBOLT

A kupon felmutatója

10% kedvezményt kap a kiskereskedelmi árákból.

1098 Budapest, Rezső tér 21.
Tel.: 210-3506, 30/2427-460
Érvényes 2005. augusztus 31-ig.

A kupon felmutatója az erdő- és vadvédelmi kerítések árából, mennyiségtől függően

10-20% engedményt kap (lásd 53. oldal)

STEELVENT RT.
3527 Miskolc, Besenyői út 8.
Tel./fax: 46/412-960
www.steelvent.hu / info@steelvent.hu
Érvényes 2005. augusztus 31-ig.

A kupon felmutatója számára

5% kedvezményt biztosítunk károsodunk szolgáltatásainkból (szállás, étkezés, vadász- és szarvas, lódi)

vadaszmester@emilinet.hu
www.vadaszmester@emilinet.hu
VADÁSZMESTER BT.
6467 Miskolc-Órmező, 90.
Tel.: 70/269-9114, tel./fax: 77/460-277
Érvényes 2005. augusztus 31-ig.

Ajándék fejlámpa!
a kupon felmutatója, aki augusztus 31-ig, 1000 Ft-ig vagy több termék árát

GPS ÉS TÚRABOLT
89, XIII. LÉHEL U. 23.
TEL: 339-6013
www.gdnhass-sport.hu

SEELAND VADÁSZÁRUHÁZ

Mobilker 2000 Kft.

A kupon felmutatója

termékeink árából - kivéve a lőfegyver és löszerek -

10% kedvezményt kap! Egyes termékekre

20% kedvezmény!

1188 Budapest, Nagykőrösi u. 24/A
Tel.: 291-8888 • Fax: 292-2991
Érvényes 2005. augusztus 31-ig.

A kupon felmutatójának:

• Szintévesztőknek ingyenes helyzetfelmérés!

• Minden termékre **10% kedvezmény.**

LŐRINCZ ÉS FIA KFT.
1056 Budapest, Váci u. 61.
Tel./fax: 266-0485, 337-2902
Nyitva: H-P 10-18, Szó 11-13
Érvényes 2005. augusztus 31-ig.

Magasles · Független információs havilap · Kiadja: **ProFo-Kiadó** · Szerkesztőség: **1052 Budapest, Fehér Hajó u. 8-10. II/7.** Telefon: **1/4-111-111**, fax: **1/2-670-670**, e-mail: **info@magasles.hu**, **http://www.magasles.hu** · Felelős főszerkesztő: **Ily. Takács Szabolcs**, szerkesztő: **Kovács Zsolt**, tördelőszerkesztő: **Lőrincz Zsuzsanna**, pénzügy: **Juhász Róbertné**, kapcsolatfelvétel, hirdetések: **Göröcs Zsuzsanna** · HU ISSN 1785-0126 · Terjeszti a Lapker Rt. és a fent megjelölt szaküzletek. · Előfizethető a szerkesztőség címén bel-földi postautalványon, illetve igény esetén készpénz-átutalási csekket küldünk. **Az előfizetési díj egy évre 3300 Ft.** · A fotókat, ábrákat, írásokat a szerzői jogok tiszteletben tartásával közöljük, de előfordulhat, hogy a szerző vagy a jogutódja nem ismert. Ilyen esetekben, kérjük, az illetékesek jelentkezzenek. · Az újságban közölt árakat és egyéb adatokat partnereinktől kapjuk, így azokról, valamint az esetleges nyomdai hibákért felelősséget nem vállalunk. Kérjük, mielőtt tervezne, tájékozódjon a részletekről! · Az újságban közölt adatokat, információkat, másolni, sokszorosítani vagy forrásként felhasználni más hír-, illetve információs anyagokban a kiadó előzetes hozzájárulása nélkül tilos. Minden jog fenntartva! Nyomda: Duplex Rota, Pécs.

Lapzártá minden hónap 5-én. · Megjelenés minden hónap elején.

Szeptemberi számunkból...

Keresse augusztus utolsó hetétől az újságárusoknál!

Lassan lopakodni

Vadásznyelvünkben régebben inkább a „cserkészni”, mint a cserkelni szó szerepelt. Ám mindegy, hogyan nevezük, egy egyéni vadászati módról van szó, amelyet leginkább nagyvadra alkalmazunk. Megfelelő öltözékben, gyakran megfelelően karbantartott cserkészüton a kiszemelt vadat nagyon óvatosan megpróbáljuk becserkészni. Ám a cserkelésnek számos olyan, kevésbé ismert fortélya is van, melyet mindenképpen érdemes olvasóinkkal megismertetni.

Író volt és vadász

Száz éve született Molnár Gábor, neves író, kinek nagy példányszámú könyvein nemzedékek nőttek fel. Egyes szám első személyben megírt regényeit saját élményei ihlették, hiszen két esztendőt töltött Brazíliában, ahol egyebek mellett sokat vadászott. Miután megvakult, hazaköltözött és írni kezdett. Előbb tárcákkal, novellákkal, ismeretterjesztő cikkekkel, később önálló, olvasmányosan megírt könyvekkel jelentkezett.

Hajtóereje a levegő

A légpuska különleges fegyver. A mostani változatai nem túl „ütősek”, leginkább csak olyan „vadra” jók, amelyek védelem alatt állnak (pl. veréb). Ám az utóbbi időben szerepük mégsem csökkent, lévén egy légpuskával (persze céltáblába) remekül lehet gyakorolni. Sőt, a légpuskáknak legalább olyan kultúrtörténetük van, mint a valódi fegyvereknek! Elődeik fontos és persze hangtalan harcászati eszközök voltak, melyek nem ritkán egy ütközet sorsát határozták meg.

Szerkesztőségünk a változtatás jogát fenntartja!

www.lovasnemzet.hu

Lovas Nemzet

Ablak a lovas világra

A korábban megjelent számok utánrendelhetők!

Levél cím: 7601 Pécs, Pf. 303.

Tel./fax: (72) 224-100

e-mail:

lovasnemzet@lovasnemzet.hu

Király Kiadó Rt. Lovas Nemzet Szerkesztősége • 7621 Pécs, Irgalmasok u. 24.

Színes magazin lovakról, lovasokról, sportról és tenyésztésről.

Hírek, riportok, tanulmányok, művészet. Hasznos információk a szakmának és a hobbylovakoknak.

Számtalan apróhirdetés, programelőzetes, turisztikai ajánlat, nagyméretű poszter.

Keresse **havonta**, vagy **fizessen elő** a kiadó postacímén!

Canon

képstabilizátoros látcsövek

18x50 IS

IR 760
3,1x nagyítás

12x36 IS II

*...hogy mindent
tisztán lásson...*

Vivitar

látcsövek és éjjellátók

9x60

IR 750
fémváz, 2x nagyítás

ERVA

Fotó-Optika Canon Fotószaküzlet
1072 Budapest, Klauzál tér 13.

Tel.: (1) 352-8183, (1) 352-8191, (1) 461-0889 • Fax: (1) 461-0890
www.ervafoto.hu • www.vivitar.com • www.canon-europe.com